

PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM GRADA LEPOGLAVE

2026.-2030.

Plan upravljanja destinacijom grada Lepoglave

Naziv dokumenta:

Plan upravljanja destinacijom grada Lepoglave

Izrađivač:

Turistička zajednica grada Lepoglave

Hrvatskih pavlina 7

42250 Lepoglava

Tel: +385 (0)42 494 317

Mob: +385 (0)99 733 0569

E-mail: turizam@lepoglava-info.hr

Sadržaj

1. Uvod	1
1.1. Svrha i značaj Plana upravljanja destinacijom	2
1.2. Metodologija izrade	3
1.3. Struktura dokumenta	6
2. Analiza stanja	8
2.1. Polazište i obuhvat	8
Obuhvat	10
Geografski položaj	11
Demografska slika	11
Javna turistička infrastruktura	13
Prometna infrastruktura	17
Komunalna infrastruktura	19
2.2. Performanse turističkog sektora	23
Smještajni kapaciteti	23
Turistički dolasci i noćenja	24
Sezonalnost i tržišta	26
Ugostiteljski kapaciteti	29
2.3. Analiza stanja digitalizacije	32
2.4. Analiza komunikacijskih aktivnosti	35
2.5. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s posebnim potrebama	37
2.6. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji	39
2.7. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala	42
2.8. Analiza tržišta	43
Analiza ciljnih tržišta	44
2.9. Analiza konkurencije	49
3. Resursna osnova	53
3.1. Priroda i okoliš	55
3.2. Antropogena (Kulturna) baština	57
3.3. Manifestacije i ostale atrakcije	59
4. Potencijal za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda	61
5. Pokazatelji za praćenje razvoja i održivosti turizma	66
5.1. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti	66
Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom	66

Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom	68
Pristupačnost destinacije	70
Sigurnost destinacije	71
5.2. Obavezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti	73
Upravljanje vodnim resursima	73
Gospodarenje otpadom	75
Zaštita bioraznolikosti	76
Održivo upravljanje energijom	77
Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama	79
5.3. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti	80
Turistički promet	80
Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu	82
5.4. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma	84
Turistička infrastruktura	84
Održivo upravljanje destinacijom	87
Održivo upravljanje prostorom	88
6. Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima	89
6.1. Razvojne potrebe i prilike - SWOT analiza.....	89
SWOT analiza u TOWS matrici.....	90
6.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma	92
Vizija i misija upravljanja turizmom grada Lepoglave	94
Ciljevi razvoja turizma grada Lepoglave	96
6.3. Mjere i aktivnosti.....	98
7. Smjernice i preporuke za dionike razvoja	102
7.1. Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave.....	102
7.2. Smjernice i preporuke za turističku zajednicu.....	103
7.3. Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i upravljanju destinacijom.....	105
8. Popis projekta.....	106
8.1. Projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti .	106
8.2. Projekti posebnog značenja za razvoj destinacije	111
9. Popis izvora.....	113
Popis tablica	115
Popis slika	116
Korištene kratice	117

1. Uvod

Područje Turističke zajednice grada Lepoglave, prema Indeksu turističke razvijenosti za 2024. godinu koji je objavio Institut za turizam (IZTZG), svrstano je u IV. kategoriju turističke razvijenosti¹. Ova kategorija obuhvaća destinacije s još uvijek ograničenim stupnjem turističkog razvoja, ali istodobno sa značajnim potencijalom za unapređenje ponude i ostvarivanje održivog rasta.

Grad Lepoglava, kao destinacija s osnovanom turističkom zajednicom, obvezan je izraditi Plan upravljanja destinacijom u skladu sa Zakonom o turizmu (NN 48/23)² i Pravilnikom o sadržaju i metodologiji izrade plana (NN 4/24)³, uz usklađenost s Planom upravljanja turizmom Varaždinske županije te Strategijom održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine.

Plan upravljanja destinacijom grada Lepoglave predstavlja strateški okvir za održivi razvoj turizma koji definira jasne smjernice, prioritete i mehanizme provedbe. Plan se temelji na postojećim strateškim i planskim dokumentima na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. Među njima posebno se izdvajaju Strategija razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine, Strategija razvoja Varaždinske županije 2021. – 2027., Strategija razvoja turizma Varaždinske županije 2015. – 2025., kao i Prostorni plan uređenja grada Lepoglave i drugi relevantni sektorski dokumenti, uključujući planove zaštite okoliša, gospodarenja otpadom, energetske učinkovitosti i održive mobilnosti.

Posebna poveznica uspostavlja se i s kulturnim i društvenim razvojnim dokumentima Grada Lepoglave, osobito s planovima i programima vezanima uz očuvanje i interpretaciju nematerijalne kulturne baštine (Lepoglavska čipka), valorizaciju pavlinskog samostana i sakralne baštine, te razvoj manifestacijskog, kulturnog, outdoor i edukativnog turizma.

Na taj način Plan osigurava usuglašenost s višim razinama planiranja te istodobno prilagođenost specifičnostima grada Lepoglave – destinacije bogate kulturne i prirodne baštine, snažnog identiteta, tradicije i zajedništva lokalne zajednice. Time se postavljaju čvrsti temelji za dugoročan, održiv i konkurentan razvoj turizma koji doprinosi očuvanju baštine, kvaliteti života stanovnika i prepoznatljivosti Lepoglave kao autentične destinacije kontinentalne Hrvatske.

¹ Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/2024); Institut za turizam (2024.)

² Zakon o turizmu, NN 156/2023 (27.12.2023)

³ Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom, NN 112/2024-1890 (27. 9. 2024.)

1.1. Svrha i značaj Plana upravljanja destinacijom

Plan upravljanja destinacijom grada Lepoglave za razdoblje 2026. – 2030. strateški je dokument koji usmjerava održivi i koordinirani razvoj turizma na području grada Lepoglave. Primarna svrha ovog Plana jest osigurati da turistički razvoj grada bude u skladu s načelima održivosti te usklađen s postojećim strateškim dokumentima i propisima, uključujući prostorne planove, planove upravljanja kulturnom baštinom i druge sektorske dokumente.

Plan izrađuje Turistička zajednica grada Lepoglave sukladno Zakonu o turizmu (NN 48/23) i Pravilniku o sadržaju i metodologiji izrade Plana upravljanja destinacijom (NN 4/24), a služi kao temeljni okvir za donošenje odluka lokalnih i regionalnih tijela te dionika u smjeru održivog razvoja turizma.

Kroz ovaj Plan definiraju se smjernice i prioriteti razvoja destinacije, s naglaskom na ravnotežu između potreba posjetitelja, dobrobiti lokalne zajednice i očuvanja prirodne i kulturne baštine.

U skladu s vizijom održivog razvoja i načelima odgovornog upravljanja, Plan upravljanja destinacijom grada Lepoglave definira jasne ciljeve koji usmjeravaju razvoj turizma prema dugoročnoj održivosti, uravnoteženom korištenju resursa i stvaranju koristi za lokalnu zajednicu. Ciljevi Plana proizlaze iz analize postojećeg stanja, razvojnih potencijala i strateških prioriteta te predstavljaju osnovu za usklađeno djelovanje svih dionika u destinaciji – od lokalne samouprave i turističkog sektora do kulturnih institucija i civilnog društva.

Ključni ciljevi Plana upravljanja destinacijom grada Lepoglave:

- Očuvanje i valorizacija prirodne i kulturne baštine

Plan predviđa zaštitu i obnovu ključnih baštinskih resursa, poput pavlinskog samostana (podignut oko 1400. i povijesno najvažniji pavlinski samostan u Hrvatskoj), geološkog spomenika prirode Gaveznicica – Kameni Vrh s nalazištem ahata, te očuvanje nematerijalne baštine poput Lepoglavske čipke, uvrštene na UNESCO-ov popis nematerijalne kulturne baštine.

- Razvoj autentičnih doživljaja i turističkih proizvoda

Cilj je stvarati tematske rute i aktivnosti koje povezuju prirodu i kulturu – od paraglidinga na Ravnoj gori, preko kušaonica vina i meda koje koriste proizvođači kaznionice Lepoglava, do etno-kuća koje prikazuju tradicijske alate, namještaj i odjeću.

- Jačanje lokalne zajednice i društveno odgovornog turizma

Plan uključuje lokalno stanovništvo, udruge i zatvorenike u razvoj turističkih proizvoda (npr. rehabilitacijski program vinogradarstva i pčelarstva u kaznionici Lepoglava) te potiče očuvanje i prenošenje vještina poput izrade lepoglavske čipke, čime se osigurava da turizam donosi koristi i socijalnu uključenost.

- Unaprjeđenje sustava upravljanja, prepoznatljivosti i održivosti

U skladu s pravilnikom, plan predviđa uspostavu integriranog sustava upravljanja destinacijom koji koordinira sve dionike i povezuje lokalni razvoj s nacionalnim i regionalnim strategijama. Uključivanjem dionika kroz radionice i savjetovanja te uspostavom sustava praćenja održivosti i destinacijskog klastera, Lepoglava će povećati svoju prepoznatljivost i osigurati dugoročnu održivost turističkog razvoja.

Dobro osmišljen i proveden Plan upravljanja destinacijom može istodobno povećati konkurentnost Lepoglave na turističkom tržištu i osigurati pozitivne učinke turizma na lokalnu zajednicu. Održivi turistički razvoj potiče ulaganja, unaprjeđuje lokalnu infrastrukturu i usluge, jača prepoznatljivost destinacije te stvara ugodnije mjesto za život i posjet, čuvajući pritom autentičnost, tradiciju i vrijednosti Lepoglave.

1.2. Metodologija izrade

Plan obuhvaća analizu trenutnog stanja, popis resursa, obvezne indikatore održivosti na razini destinacije, razvojne smjernice te mjere i aktivnosti nužne za njihov ostvarenje. Također, Plan uključuje prijedloge za smjernice i preporuke usmjerene na razvoj ili unaprjeđenje destinacije, popis projekata koji će doprinijeti provedbi mjera potrebnih za postizanje održivosti, kao i projekte od posebnog značaja za daljnji razvoj destinacije.

Izrada Plana odvija se kroz nekoliko faza⁴:

- pokretanje procesa izrade Plana – formalno pokretanje i okupljanje ključnih dionika od strane Turističke zajednice,
- izrada prijedloga Plana – izrada radne verzije dokumenta uz prikupljanje podataka i konzultacije s dionicima,
- provođenje javnog savjetovanja – uključivanje šire javnosti i zainteresiranih strana kroz javnu raspravu o prijedlogu Plana,
- donošenje odluke Turističkog vijeća Turističke zajednice grada Lepoglave o upućivanju prijedloga Plana na usvajanje predstavničkom tijelu,
- usvajanje Plana od strane Gradskog vijeća Grada Lepoglave,
- objava Plana u službenom glasniku Grada Lepoglave te na internetskim stranicama Turističke zajednice grada Lepoglave,
- dostava popisa projekata Ministarstvu turizma i sporta Republike Hrvatske.

Metodološki pristup izradi Plana temelji se na načelima participativnosti, transparentnosti i interdisciplinarnosti. Aktivno uključivanje dionika osigurano je kroz strukturirane intervjuje, radionice, fokus-grupe i javne rasprave. U izradu su bili uključeni predstavnici javnog sektora, obrazovnih i kulturnih ustanova, turističkih subjekata, civilnog društva i stručnjaci iz relevantnih područja, čime je zajamčena raznolikost perspektiva i visok stupanj usklađenosti Plana sa stvarnim potrebama i potencijalima grada Lepoglave

Plan je izrađen u skladu s nacionalnim Smjernicama za upravljanje turističkim destinacijama te Pravilnikom o metodologiji izrade Plana upravljanja destinacijom (NN 112/24)⁵, a dodatno je prilagođen specifičnostima grada Lepoglave, koji prema razvrstavanju spada u IV. kategoriju, indeks turističke razvijenosti iznosi 9.39. Sukladno tome, pojedini elementi metodologije, namijenjeni isključivo destinacijama višeg ranga razvijenosti, nisu primjenjivani.

⁴ Izrada i usvajanje plana upravljanja destinacijom, Faze izrade i usvajanja, Članak 5.- Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom (»Narodne novine«, br. 112/2024)

⁵ Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom (»Narodne novine«, br. 112/2024)

Konačni cilj ovog Plana jest uspostava čvrstih temelja za dugoročan, uključiv i održiv turistički razvoj Lepoglave – grada bogate kulturne baštine, visoke kvalitete života i iznimnog turističkog potencijala – kroz jasno definirane strateške prioritete, odgovornu valorizaciju resursa te učinkovitu koordinaciju svih dionika u destinaciji.

Slika 1. Shematski prikaz postupka izrade i usvajanja Plana upravljanja destinacijom grada Lepoglave

Izvor: Smjernice i upute za izradu plana upravljanja destinacijom, obrada autora

Ključni dionici

U izradu Plana uključeni su relevantni dionici iz javnog i privatnog sektora koji imaju različite uloge i interese u razvoju turizma. Među njima se nalaze:

- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- javne ustanove i trgovačka društva u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te Republike Hrvatske,
- udruge koje aktivno sudjeluju u kreiranju destinacijske vrijednosti,
- nadležna tijela za prostorno planiranje, zdravstvo i kulturu,
- te ostali dionici značajni za planiranje razvoja turizma u destinaciji⁶.

Upravljanje turističkom destinacijom Lepoglava temelji se na partnerskom, transparentnom i koordiniranom djelovanju širokog spektra dionika. Uspješno upravljanje zahtijeva multisektorski pristup u kojem različiti akteri preuzimaju aktivnu ulogu u planiranju, implementaciji i evaluaciji mjera održivog razvoja turizma. Takav pristup omogućuje usklađivanje interesa, potiče inovacije i jača otpornost destinacije na izazove.

Ključni dionici koji su sudjelovali u izradi Plana, a ujedno će biti nositelji njegove provedbe, navedeni su u nastavku zajedno s opisom njihovih uloga u upravljanju destinacijom grada Lepoglave:

Tablica 1. Ključni dionici i njihove uloge u upravljanju destinacijom grada Lepoglave

Dionik	Uloga u upravljanju destinacijom
Gradonačelnik grada Lepoglave	Osigurava političku podršku, stratešku koordinaciju te donošenje odluka u skladu s ciljevima održivog razvoja. Predstavlja ključnog nositelja lokalne politike i glavnog zagovornika turističkih inicijativa na regionalnoj i nacionalnoj razini.
Turistička zajednica grada Lepoglave	Ima operativnu, koordinacijsku i komunikacijsku ulogu u destinacijskom menadžmentu. Zadužena je za promociju i brendiranje destinacije, razvoj turističkih proizvoda, koordinaciju aktivnosti dionika te provedbu akcijskog plana i praćenje zadanih indikatora održivosti.
Dobrovoljna vatrogasna društva (DVD)	Sudjeluju u operativnoj sigurnosti destinacije. Pružaju logističku podršku tijekom javnih manifestacija i uključena su u krizno upravljanje za vrijeme pojačanih turističkih aktivnosti.

⁶ Ministarstvo turizma i sporta Republike Hrvatske: Smjernice i upute za izradu plana upravljanja destinacijom, rujun 2024. – PDF dokument objavljen na službenim stranicama Ministarstva turizma i sporta Republike Hrvatske

Lokalni OPG-ovi, vinari i proizvođači	Kreiraju autentične gastronomske i enološke proizvode te doprinose razvoju ruralnog i eno-gastro turizma. Njihova ponuda čuva lokalnu tradiciju i jača identitet destinacije, obogaćujući doživljaj posjetitelja.
Privatni iznajmljivači i vlasnici seoskih domaćinstava	Osiguravaju smještajnu ponudu s lokalnim karakterom te pridonose autentičnosti doživljaja posjetitelja. Njihova uključenost ključna je za disperziju koristi od turizma unutar lokalne zajednice.
Udruge civilnog društva (kulturne, ekološke, sportske, društvene)	Potiču participaciju građana u razvoju turizma i provode kulturne, edukativne i ekološke projekte. Aktivne su u zaštiti okoliša i promociji zdravog načina života te osiguravaju društvenu održivost turističkog razvoja.
Lokalni poduzetnici (ugostitelji, turističke agencije, organizatori aktivnosti na otvorenom i sl.)	Kreiraju ponudu aktivnosti, događanja, gastronomije i dodatnih usluga koje čine okosnicu doživljajne ponude destinacije. Njihova suradnja i ulaganje u održive poslovne modele ključni su za razvoj konkurentnih turističkih proizvoda.
Regionalne i nacionalne institucije (Regionalna energetska agencija Sjever (REA Sjever), JU Priroda Varaždinske županije, Ministarstvo turizma i sporta, Hrvatska gospodarska komora	Pružaju stručnu, financijsku i administrativnu podršku destinaciji. Koordiniraju strateške procese, osiguravaju usklađenost lokalnih inicijativa s nacionalnim politikama te posreduju u korištenju dostupnih fondova i programa za razvoj turizma.

Izvor: obrada autora

Uloga dionika u provedbi

Uspješna provedba Plana zahtijeva:

- međusektorsku suradnju - usklađeno djelovanje javnog, privatnog i civilnog sektora,
- jasnu podjelu odgovornosti - definiranje tko je nositelj, a tko podržavatelj pojedine aktivnosti,
- redovitu komunikaciju i participaciju - otvoreni dijalog kroz savjetovanja, radionice i forume,
- praćenje i evaluaciju - transparentno mjerenje učinaka i kontinuirano prilagođavanje mjera.

Primjenom ovakvog modela upravljanja, Grad Lepoglava gradi inkluzivnu i otpornu destinaciju u kojoj su interesi lokalne zajednice, zadovoljstvo posjetitelja i očuvanje prirodnog okoliša međusobno usklađeni. Time se osiguravaju dugoročna održivost, visoka kvaliteta života stanovnika i konkurentnost destinacije na turističkom tržištu.

1.3. Struktura dokumenta

Plan upravljanja destinacijom izrađen je u skladu sa Smjernicama za izradu Plana upravljanja destinacijom (NN 112/24)⁷ i temelji se na logičnom slijedu koraka prikazanih na slici ispod. Struktura dokumenta omogućuje jasan i pregledan prikaz cjelokupnog procesa – od polaznih informacija o destinaciji, preko analize resursa i definiranja razvojnih prioriteta, pa sve do konkretnih projekata i sustava praćenja provedbe.

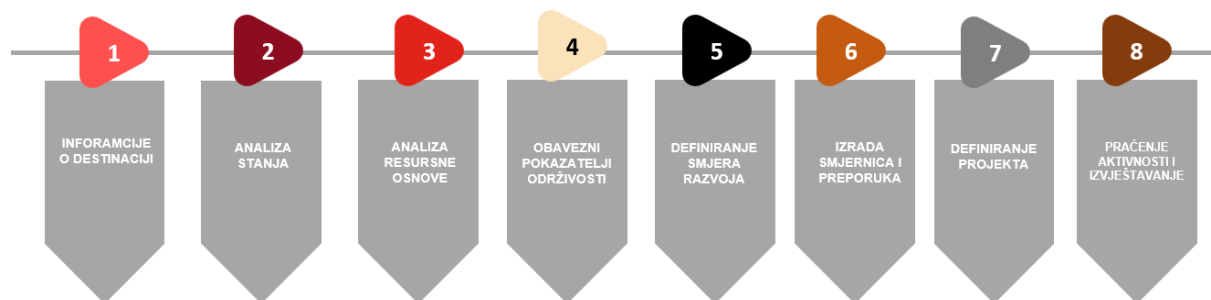
Plan je oblikovan tako da svaki korak gradi na prethodnome, čime se osigurava usklađenost analitičkih nalaza, strateških ciljeva i praktičnih mjera. Na taj se način dokument ne promatra samo kao strateški okvir, već i kao operativni alat koji povezuje viziju razvoja turizma Lepoglave s jasnim smjernicama, aktivnostima i mehanizmima praćenja.

Struktura dokumenta Plana upravljanja destinacijom grada Lepoglave obuhvaća sljedeće ključne teme:

1. Informacije o destinaciji: sadrži osnovne informacije o destinaciji, uključujući geografski položaj, povijesno-kulturni kontekst i ključne atrakcije te infrastrukturu koja definira identitet Lepoglave,
2. analiza stanja i definicija područja obuhvata: uključuje detaljnu analizu postojećeg stanja destinacije (demografsko, ekonomsko, infrastrukturno i institucionalno okruženje) te jasno definiranje prostornog obuhvata Plana,
3. analiza resursne osnove: obuhvaća sustavnu analizu prirodnih i antropogenih resursa (kulturna baština, priroda, manifestacije i turistička infrastruktura) te njihov potencijal za razvoj i valorizaciju u turističkoj ponudi,
4. pokazatelji održivosti: prikazuje metodologiju prikupljanja podataka i obvezne pokazatelje održivosti turizma u destinaciji sukladno zakonodavstvu, uključujući društvene, okolišne i ekonomske aspekte, za praćenje utjecaja turizma na destinaciju,
5. razvojni smjer (ciljevi, prioriteti, mjere): definira dugoročnu viziju razvoja destinacije, strateške ciljeve, prioritete i razvojne mjere potrebne za njihovo ostvarenje,
6. smjernice i preporuke: donosi praktične smjernice i preporuke za sve ključne dionike (lokalnu upravu, turističke organizacije i privatni sektor) u svrhu koordiniranog unaprjeđenja turističke ponude i upravljanja destinacijom,
7. projekti i aktivnosti: prikazuje konkretne planirane projekte i aktivnosti koji su usklađeni s definiranim mjerama i koji doprinose ostvarenju razvojnih ciljeva te održivosti destinacije,
8. praćenje aktivnosti i izvještavanje: obuhvaća sustav praćenja provedbe Plana, evaluaciju uspješnosti projekata i mjera te redovito izvještavanje o napretku prema postavljenim pokazateljima održivosti.

⁷ Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom, NN 112/2024; Smjernice i upute za izradu plana upravljanja destinacijom

Slika 2. Shematski prikaz strukture dokumenta

Izvor: Smjernice i upute za izradu Plana upravljanja destinacijom, obrada autora

2. Analiza stanja

2.1. Polazište i obuhvat

Plan upravljanja destinacijom grada Lepoglave temelji se na detaljnoj analizi postojećeg stanja turizma, koja je oblikovana na temelju opsežnih, relevantnih i ažuriranih podataka. Analiza ukazuje na ključne gospodarske, ekološke, klimatske, demografske i socijalne izazove s kojima se grad Lepoglava trenutno suočava.

Prikupljeni podaci analizirani su primjenom osnovnih statističkih metoda te su jasno prikazani pomoću grafičke, tablične i kartografske vizualizacije, što omogućava jednostavnije razumijevanje trenutne situacije i donošenje informiranih odluka za budući razvoj destinacije. U slučajevima nedostupnosti određenih specifičnih podataka na lokalnoj razini, analiza je dopunjena podacima na regionalnoj razini, čime je osigurana sveobuhvatnost pristupa.

U svrhu izrade kvalitetne analize stanja, korišteni su kvalitativni i kvantitativni podaci prikupljeni iz različitih relevantnih izvora, pri čemu je svaki korišten podatak jasno popraćen navodom izvora.

Podaci za analizu prikupljeni su kroz sljedeće metode:

- sekundarni podaci: dobiveni su kroz službene upite prema javnim tijelima i tijelima s javnim ovlastima, kao i korištenjem dostupnih izvora europskih i nacionalnih statistika te tematskih istraživanja i strategija. Ključni izvori uključuju Turističke zajednice, Državni zavod za statistiku, Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP), Financijsku agenciju (FINA), Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ), Hrvatsku elektroprivredu (HEP) i Hrvatsku regulatornu agenciju za mrežne djelatnosti (HAKOM),
- primarni podaci i informacije: dobiveni su direktnim angažmanom lokalne zajednice putem radionica s građanima, tematskih sastanaka i strukturiranih upitnika provedenih među predstavnicima lokalne samouprave. Cilj prikupljanja primarnih podataka bio je nadopuniti informacije nedostupne kroz postojeća istraživanja te izravno dobiti uvid u specifične potrebe, prednosti i nedostatke unutar urbanog područja Lepoglave.

U svrhu cjelovitijeg prikaza osnovnih obilježja grada Lepoglave kao turističkog odredišta, u nastavku se prikazuje tablica s profilom destinacije. Tablica sadržava ključne podatke o geografskom položaju, demografskim karakteristikama, gospodarskim i turističkim resursima te smjernicama za daljnji razvoj turizma.

Tablica 2. Profil odredišta: Lepoglava

Prometna povezanost	Cestovne veze: - Državna cesta D35 (Varaždin – Lepoglava – Krapina) - Blizina autoceste A2 (Zagreb – Macelj), izlaz Krapina (~22 km) Željezničke veze: - Željeznička pruga Varaždin – Golubovec, stanica Lepoglava
Udaljenost od glavnog grada i glavnih emitivnih tržišta	- Zagreb: ~60 km - Graz, Austrija: ~170 km - Budimpešta, Mađarska: ~300 km - Beč, Austrija: ~270 km - Ljubljana, Slovenija: ~150 km
Geografska obilježja	- Smještena u podnožju planine Ivanščice i Ravne gore - Nadmorska visina: oko 260 m - Područje grada obuhvaća 16 naselja na površini od 66,42 km ²
Klimatska obilježja	- Umjereno kontinentalna klima - Prosječna godišnja temperatura: oko 10 °C - Prosječna zimska temperatura: 0 – 2 °C - Prosječna ljetna temperatura: 20 – 25 °C - Godišnja količina padalina: oko 900 – 1.000 mm
Broj stalnih stanovnika	- Popis stanovništva 2021.: 6.945 stanovnika - Naselje Lepoglava: 3.400 stanovnika
Broj turista (2024.)	1009 dolazaka, 3574 noćenja
Prosječna duljina boravka (2024.)	3,54
Ugostiteljski sadržaji	Manji ugostiteljski objekti (restoran Ivančica, kafići, ugostiteljski obrti) Ponuda tradicionalne kontinentalne kuhinje Ugostiteljska ponuda koncentrirana u središtu Lepoglave
Najpopularnije turističke atrakcije	- Pavlinski samostan i crkva Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije - Lepoglavska čipka (UNESCO nematerijalna baština) - Arheološko nalazište Gaveznicica – Kameni vrh (nalazište ahata) - Ravna gora i Ivanščica (planinarenje, priroda)
Glavni turistički proizvodi	- Festivalski turizam (Međunarodni festival čipke) - Aktivni turizam (planinarenje, biciklizam) - Gaveznicica-Kameni vrh
Prostor – turističke zone i površine	- Povijesna jezgra Lepoglave - Arheološki park Gaveznicica - Rekreativne zone na Ravnoj gori i Ivanščici

Izvor: Obrada autora prema smjernicama za izradu i provedbu planova upravljanja destinacijom – Obrazac „Profil destinacije“⁸

⁸ Obrazac „Profil destinacije“, Ministarstvo turizma i sporta RH, 2024.

Obuhvat

Grad Lepoglava smješten je u zapadnom dijelu Varaždinske županije. Na sjeveru graniči s Republikom Slovenijom (pa je dio njezina teritorija granično područje), na jugu s Krapinsko-zagorskom županijom, na istoku s gradom Ivancom i s općinama Klenovnik, Donja Voća, na zapadu s općinom Bednja. Područje grada prostire se na 66,42 km² unutar kojeg se nalazi 16 naselja i to: Bednjica, Crkovec, Donja Višnjica, Gornja Višnjica, Jazbina Višnjička, Kamenica, Kamenički Vrhovec, Kameničko Podgorje, Lepoglava, Muričevac, Očura, Viletinec, Vulišinec, Zalužje, Zlogonje i Žarovnica.

Lepoglava se nalazi u slikovitom krajoliku na sjevernim obroncima planine Ivanšćice, najviše planine Hrvatskog zagorja. Grad je smješten uz rijeku Bednju, koja prolazi njegovim područjem, dodatno obogaćujući njegov prirodni ambijent.

Zahvaljujući povoljnom prometnom položaju, Lepoglava je dobro povezana s Varaždinom, Zagrebom i drugim važnim regionalnim središtima, što doprinosi njenom gospodarskom i društvenom razvoju.

Slika 3. Položaj grada Lepoglave u Varaždinskoj županiji

Izvor: Strategija razvoja grada Lepoglave 2014. – 2020.⁹

⁹ Grad Lepoglava (2014) Strategija razvoja grada Lepoglave 2014.–2020.

Geografski položaj

Lepoglava ima povoljan prometno-geografski položaj, zahvaljujući blizini važnih prometnih pravaca. Grad se nalazi uz državnu cestu D35, koja povezuje Varaždin s Ivancom i Krapinom, te u blizini autoceste A2 Zagreb–Macelj, što omogućava dobru povezanost s glavnim gospodarskim i administrativnim središtima Hrvatske. Osim cestovnih veza, kroz Lepoglavu prolazi i željeznička pruga koja povezuje Zagreb i Varaždin, dodatno poboljšavajući prometnu povezanost i dostupnost grada.

Područje grada Lepoglava može se morfološki podijeliti na planinsko područje, prigorje i nizinu. Planinsko područje obuhvaća sjeverne padine Ivančice kao najznačajnije morfološko uzdignuće. Nizina se nalazi u dolini rijeke Bednje u sklopu tzv. Lepoglavsko - ivanečkog polja. Polje tvori niska i mjestimično močvarna dolina rijeke Bednje s njezinim pritocima. Ravna gora je smještena na sjevernom dijelu i gotovo se cijelom površinom nalazi na teritoriju grada. Između Ravne gore i Ivančice nalazi se dolina rijeke Bednje, polje tvori niska i mjestimično močvarna dolina rijeke Bednje s njezinim pritocima. Najviše vode Bednji prinose potoci koji dotiču sa sjevernih padina Ivančice (Očura) i potoci s Ravne gore (Kamenica). Područje grada Lepoglave nalazi se unutar tektonski najkompliciranijih područja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj. Područje nalazi u zoni maksimalnog seizmičkog intenziteta VII stupnja po Mercalli-Cancani-Sieberg skali¹⁰.

Klima Lepoglave je umjereno kontinentalna, s toplim ljetima i hladnim zimama. Klima šireg područja je umjereno topla - kišna klima. Osnovno obilježje te klime su topla ljeta, a u posljednje vrijeme zbog klimatskih promjena ljetna temperatura doseže vrijednosti iznad 35°C. Količine oborina odgovaraju kontinentalnom tipu, a u posljednje vrijeme sve su češće ekstremne količine oborina u kratkim periodima. Ovi klimatski uvjeti, zajedno s prirodnim resursima i geografskim položajem, pogoduju razvoju poljoprivrede, vinogradarstva i turizma, posebno planinarenja i ekoturizma u okolini Ivančice.

Demografska slika

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, grad Lepoglava ima ukupno 6.945 stanovnika¹¹, što predstavlja smanjenje u odnosu na popis iz 2011. godine, kada je broj stanovnika iznosio 8.283. Ovo smanjenje od 1.338 stanovnika ukazuje na demografski pad od približno 16% tijekom desetogodišnjeg razdoblja. U nastavku je dana tablica s pregledom broja stanovnika po naseljima u gradu Lepoglavi prema popisima iz 2011. i 2021. godine.

Tablica 3. Broj stanovnika po naseljima

Naselje	Broj stanovnika 2011.	Broj stanovnika 2021.	Površina (km ²)	Gustoća naseljenosti (st/km ²)
Bednjica	209	171	2,51	68,13
Crkovec	188	141	3,85	36,62
Donja Višnjica	542	511	5,11	100,00
Gornja Višnjica	271	248	3,12	79,49
Jazbina Višnjička	25	18	1,09	16,51

¹⁰ Markušić, S., & Herak, M. (1999). Seismic Zoning of Croatia. Natural Hazards, 18, 269–285.

¹¹ Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske (DZS)

Kamenica	141	128	0,74	172,97
Kamenički Vrhovec	205	193	1,41	136,88
Kameničko Podgorje	322	248	7,30	33,97
Lepoglava	4.174	3.400	15,06	225,76
Muričevac	195	147	0,87	168,97
Očura	188	152	5,46	27,84
Viletinec	173	150	1,84	81,52
Vulišinec	237	202	1,51	133,77
Zalužje	162	126	2,87	43,90
Zlogonje	412	367	4,27	85,95
Žarovnica	839	743	9,41	78,96
UKUPNO	8.283	6.945	66,42	104,56

Izvor: Popis stanovništva 2021. godine, obrada autora¹²

Najveći broj stanovnika prema Popisu iz 2021. godine živi na području naselja Lepoglava, njih 3.400, zatim po brojnosti slijede naselje Žarovnica sa 743 stanovnika, Donja Višnjica sa 511 stanovnika i Zlogonje sa 367 stanovnika. Najmanji broj stanovnika imaju naselje Jazbina Višnjička i to samo 18 stanovnika te Kamenica 128 stanovnika.

S obzirom na površinu grada Lepoglave od 66,42 km², gustoća naseljenosti iznosi oko 104,56 stanovnika po četvornom kilometru, što je nešto niže od prosjeka Varaždinske županije, koja ima gustoću naseljenosti od 126,37 stanovnika po km². Najveću gustoću naseljenosti ima naselje Lepoglava 225,76 st/km², zatim slijede naselja Kamenica sa 172,97 st/km², Muričevac sa 168,97 st/km² i Kamenički Vrhovec sa 136,88 st/km². Najmanju gustoću naseljenosti imaju naselje Jazbina Višnjička 16,51 st/km² i Očura 27,84 st/km².

Demografski trendovi ukazuju na smanjenje broja stanovnika u većini naselja unutar grada Lepoglave tijekom posljednjeg desetljeća.

Gledajući strukturu stanovništva prema spolu, na području grada Lepoglave broj žena je manji u odnosu na broj muškaraca. Udio žena u ukupnom stanovništvu iznosi 46,74%, dok muškarci sudjeluju s udjelom od 53,26%. Isto tako razvidno je kako u ukupnom udjelu stanovništva najveći broj stanovnika je starosti između 15 i 64 godine, dok je najmanje stanovnika do 14 godina starosti¹³.

¹² Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske (DZS)

¹³ DZS, Popis stanovništva 2021. – Stanovništvo prema spolu po gradovima/općinama

Javna turistička infrastruktura

Javna turistička infrastruktura predstavlja temeljni preduvjet održivog i kvalitetnog razvoja turizma u gradu Lepoglavi. Sukladno Pravilniku o javnoj turističkoj infrastrukturi (NN 136/2021)¹⁴, ona obuhvaća svu infrastrukturu u javnom vlasništvu koja je u cijelosti ili djelomično namijenjena turističkoj funkciji te je dostupna posjetiteljima pod jednakim uvjetima, u skladu s njezinom naravi i namjenom. U kontekstu Lepoglave — destinacije prepoznate po jedinstvenoj kulturnoj baštini pavlina, svjetski poznatoj lepoglavskoj čipki te iznimnim prirodnim vrijednostima Gaveznice, Ravne gore i Ivanščice — javna turistička infrastruktura ima stratešku ulogu u valorizaciji i održivom korištenju prostornih resursa.

Infrastruktura se dijeli na primarnu, koja neposredno doprinosi turističkoj ponudi, te sekundarnu, koja turizmu doprinosi posredno, ali je važna za funkcionalno i sigurno korištenje prostora.

Primarna infrastruktura

Primarna infrastruktura obuhvaća objekte, sustave i sadržaje koji neposredno utječu na turističko iskustvo i čine temelj razvoja kulturnog, edukativnog, aktivnog, rekreativnog i prirodnog turizma.

Biciklistička infrastruktura i aktivne rute

Grad Lepoglava kontinuirano razvija rekreativne, sportske i MTB rute koje povezuju ključne prirodne i kulturne točke:

- Biciklistička ruta Lepoglava – Ravna Gora – Ivanščica

Plan razvoja cikloturizma u Varaždinskoj županiji iz 2017. navodi nekoliko rekreativnih ruta oko Lepoglave: Ruta „Lepoglava – Vudelja – Šumec“ (≈14,5 km) i ruta „Lepoglava – Kamničko Podgorje – Ravna Gora – Trakošćan“ (≈13 km) vode iz Lepoglave na planinu Ravna Gora i spajaju se s planinskim putovima prema Ivanščici. Ove rute se koriste kao MTB i rekreativne ture te obuhvaćaju brdske usponice, šumske makadame i odvojke prema planinarskim domovima¹⁵.

- Biciklistička ruta uz rijeku Bednju

Lagana i atraktivna ruta pogodna za obiteljski i rekreativni turizam, integrirana s odmorištima i zelenom infrastrukturuom. Grad Lepoglava i „Hrvatske vode“ 2020. najavili su projekt uređenja korita rijeke Bednje te stvaranja šetnice. U članku portala Sjevni info navodi se da će se kroz projekt izgraditi šetnica uz Bednju s 200 novoposađenih stabala i pratećom zelenom infrastrukturuom, čime će se područje pretvoriti u prostor za rekreaciju i boravak u prirodi. Studija utjecaja na okoliš planirane biciklističke infrastrukture općina Bednja i Lepoglava iz 2025. predviđa da biciklistička staza dijelom prati rijeku Bednju te povezuje više sekcija preko postojećih državnih i županijskih cesta¹⁶.

¹⁴ Pravilnik o javnoj turističkoj infrastrukturi (NN 136/21)

¹⁵ Plan razvoja Varaždinske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine (2023.)

¹⁶ Elaborat zaštite okoliša za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, Biciklistička infrastruktura na području općine Bednja, i grada Lepoglava, Varaždinska županija

Mreža planinarskih i šetnih staza

- Planinarska staza Lepoglava – Ravna Gora

Tradicionalna i popularna ruta koja povezuje urbana područja s prirodnim vrijednostima planinskog masiva. Hrvatsko planinarsko društvo navodi da se do vrha Ravne Gore (686 m) može doći iz Lepoglave putem „Predragova puta“ preko Kamenice do planinarskog doma Filićev dom (oko 2 sata hoda); varijanta vodi preko Galića, Babica i Hudo duplje. Ova staza povezuje urbanizirani dio Lepoglave s prirodnim vrijednostima planine, a zbog blagih uspona pogodna je za planinare i rekreativce¹⁷.

- Staza prema vidikovcu na Ivanščice

Ruta kreće kod križanja Zagorske ulice i ulice Adama i Katarine Patačić u Lepoglavi, prolazi pokraj Bračkovce špilje i izvora „Maksovo vrelo“, nastavlja uz staru kamenolomsku cestu Vudelje, skreće prema Vilinskoj špici (vidikovac), penje se do kamenih pećina „Mala“ i „Velika peć“ i dolazi na vidikovac Pragerski Krč prije uspona na vrh Ivanščice. Čitava ruta je atraktivna i jedna je od najposjećenijih u Hrvatskom zagorju, a planinari s vrha mogu uživati u panoramskom pogledu¹⁸.

- Poučna staza kod geološkog parka Gaveznice

Edukativna staza koja interpretira jedinstveni geološki fenomen Gaveznice – Kamenog Vrha, potvrđen kao značajan lokalitet i geološki spomenik prirode.

- Marijanski hodočasnički put(dionica Lepoglava – Lobor)

Religijski i kulturni put koji objedinjuje duhovnu baštinu i prirodne vrijednosti destinacije. Vodič za međunarodni Marijanski hodočasnički put navodi da ruta od slovenskog Ptuja preko Lepoglave i Lobora do Marije Bistrice prelazi prijevoj na planini Ivanščici. Dionica Lepoglava – Lobor duga je oko 7 km, prolazi kroz šumske predjele i uz više izvora pitke vode; iako prelazi planinu, staza nije zahtjevnja i traje oko dva sata. Ovo je jedan od najstarijih puteva za hodočasnike iz Ptujskog polja prema Mariji Bistrici¹⁹.

- Križni putevi – „Za križem po Višnjici“ i Stepinčev križni put u Lepoglavi

Križni put „Za križem po Višnjici“. Put vodi hodočasnike kroz stari dio Višnjice – od kapele sv. Florijana iz 17. stoljeća na granici sa Slovenijom, preko lokalnih kapela i raspela do župne crkve. Varaždinska biskupija opisuje da se Stepinčev križni put hoda na Cvjetnicu. Ruta duga 1,6 km počinje kod kipa blaženog Alojzija Stepinca ispred župne crkve, prolazi uz zidove lepoglavске kaznionice (gdje je kardinal Stepinac bio zatočen 1946.–1951.) te završava kod kapele sv. Ivana Krstitelja na brijegu Gorica²⁰.

Vidikovci, odmorišta i planinarski objekti

- Vidikovac na Ravnoj Gori

Panoramska točka s pogledom na središnju Hrvatsku i Hrvatsko zagorje.

¹⁷ Hrvatski planinarski savez (n.d.) Ravna gora – vrh Piramida. Dostupno na: <https://www.hps.hr/info/hrvatski-vrhovi/ravna-gora-vrh-piramida/>

¹⁸ Planinarenje.hr (n.d.) Lepoglava – Maksovo vrelo – Vidikovac – Pragerski krč – Vuglovec – vrh Ivančice. Dostupno na: <https://planinarenje.hr/staze/lepoglava-maksovo-vrelo-vidikovac-pragerski-kraci-vuglovec-vrh-ivancica>

¹⁹ Turistička zajednica općine Marija Bistrica (2011) Marijanski hodočasnički put – Hodočasnički vodič

²⁰ Varaždinska biskupija (2025) Tradicionalni Stepinčev križni put na Cvjetnicu u Lepoglavi, 13. travnja. Dostupno na: <https://www.biskupija-varazdinska.hr/vaznije-najave/tradicionalni-stepincev-krizni-put-na-cvjetnicu-u-lepoglavi/45389>

- Planinarski domovi

Planinarski domovi „Pusti duh“ i „Filićev dom“ na Ravnoj Gori služe kao glavna odmorista za planinare; prvi raspolaže sa 20 kreveta i otvoren je nedjeljom u sezoni, dok drugi nudi 70 kreveta u 16 soba te restoransku ponudu²¹. Na Ivanščici se nalazi dom Josipa Pasarića sa smještajem i ugostiteljskom ponudom.

Turističko-informativna i interpretacijska infrastruktura

- Turističko-informativni centar (TIC) Lepoglava

Centralno mjesto za informiranje posjetitelja, interpretaciju lepoglavske baštine (čipka, pavlini, geobaština) te podršku manifestacijama. Zgrada Doma kulture koju TKIC vodi sadrži galeriju, Zadrugu lepoglavske čipke, suvenirnicu, fitness centar, knjižnicu s čitaonicom i prostor „Tawan“ za radionice. TKIC je koncesionar geološkog spomenika prirode Gaveznicica – Kameni Vrh, organizira obilazak lokaliteta i edukativne radionice o vulkanu²².

- Sustav turističke signalizacije i informativnih ploča

Kulturno-povijesna i arheološka infrastruktura

Kulturna baština Lepoglave predstavlja jedan od najvažnijih diferencijacijskih elemenata destinacije:

- Pavlinski samostan i crkva Bezgrešnog začeća BDM

Vrlo vrijedni sakralni i povijesni kompleks s iznimnim potencijalom za interpretacijski i kulturni turizam. Sakralni kompleks očuvao je gotičku strukturu i barokne elemente. Unutrašnjost krasi barokni oltari koje su izradili pavlini Aleksej Königer i otac Klemens, te freske Ivana Rangera; orgulje potječu iz radionice Pavla Ivanovića. Nakon ukinuća pavlinskog reda 1786. samostan je pretvoren u župnu crkvu; tijekom 20. st. kompleks je više puta oštećen (potres 1880., požar u Drugom svjetskom ratu) i zatvoren 1952., a 1990. ponovo je otvoren za vjernike. Godine 2001. Kaznionica u Lepoglavi predala je pavlinski samostan u posjed Varaždinskoj biskupiji kako bi se crkva i samostan povezale u jedinstveni kompleks²³.

- Povijesni kompleks lepoglavskog zatvora

Jedinstven segment nacionalne povijesti i identiteta grada koji otvara mogućnosti za specifične oblike kulturnog i edukativnog turizma. U povijesnom dijelu kompleksa danas je aktivna zatvorska ustanova, ali zgrada iz 1914. zaštićena je kao kulturni spomenik. Postav Stepinčeva križnog puta prolazi pokraj kaznionice kako bi podsjetio na stradanje blaženika.

- Arheološko i geološko nalazište Gaveznicica – Kameni Vrh

Zaštićeni geološki spomenik prirode, jedno od najznačajnijih fosilnih nalazišta u sjevernoj Hrvatskoj; infrastruktura ključna za razvoj edukacijskih programa. Lokalitet se nalazi na sjevernim padinama Ivanščice iznad Lepoglave i jedini je sačuvani fosilni vulkan u kontinentalnoj Hrvatskoj. Geološko-pedagoški park obuhvaća 6 ha na nadmorskoj visini oko 373 m²⁴.

²¹Turistička zajednica grada Lepoglave (n.d.) „Pusti duh“ Lodge na Ravnoj gori.

²² Turističko-kulturno-informativni centar (TKIC) d.o.o. (n.d.) O TKIC-u: opis strukture i uloga organizacije smještene u Domu kulture.

²³ Turistička zajednica grada Lepoglave. Crkve i kapelice – Župna crkva Bezgrešnog Začeća Blažene Djevice Marije, pavlinski samostan i drugi sakralni objekti. Lepoglava-Info.hr

²⁴ Turistička zajednica grada Lepoglave, Gaveznicica – Kameni vrh

Sportsko-rekreativna infrastruktura

Sportska infrastruktura, iako primarno namijenjena sportu, ima važnu ulogu u razvoju sportskog i manifestacijskog turizma:

- Sportsko-rekreacijski centar Lepoglava
- Sportska dvorana i vanjski sportski tereni
- Otvoreno vježbalište u gradskom parku

Sekundarna javna turistička infrastruktura

Sekundarna infrastruktura posredno doprinosi razvoju turizma, ali je nužna za funkcionalnost, sigurnost i ukupnu kvalitetu boravka posjetitelja.

Prometna i pristupna infrastruktura

- Lokalna cestovna mreža prema Ravnoj Gori, Ivanščici i ključnim kulturnim lokalitetima
- Pristupi parkiralištima, biciklističkim rutama i početnim točkama staza
- Pješačke zone i javne površine u centru Lepoglave

Javne površine, odmorišta i sanitarni sadržaji

- Javna parkirališta u centru Lepoglave
- Parkirališta na prilazima Ravnoj Gori i drugim početnim točkama staza
- Uređene zelene površine, šetnice i urbana oprema (klupe, koševi, rasvjeta)

Ovi sadržaji osiguravaju sigurnost, dostupnost i udobnost za posjetitelje, posebno tijekom manifestacija i u razdobljima povećane turističke aktivnosti.

Prometna infrastruktura

Prometna infrastruktura grada Lepoglave sastoji se od cestovne i željezničke mreže te razvijenih rekreacijskih biciklističkih ruta. Unatoč brdovitom reljefu i disperziranoj naseljenosti, prometna povezanost omogućuje funkcionalnu povezanost s regionalnim centrima (Varaždin, Ivanec, Krapina) te susjednom Republikom Slovenijom. U nastavku se daje detaljna analiza svih transportnih segmenata.

Cestovni Promet

Cestovna infrastrukturna mreža Lepoglave razvrstana je sukladno Odluci o razvrstavanju javnih cesta (NN 18/21)²⁵. Ukupna duljina cestovne mreže iznosi 118,40 km, raspoređena na državne, županijske i lokalne ceste.

Državne ceste čine osnovnu prometnu okosnicu koja područje Lepoglave povezuje s Varaždinom, Bednjom, Krapinom i autocestom A2 Zagreb–Macelj. D35 je najvažnija prometnica za dnevne migracije, teretni promet i turistički pristup destinaciji (posebno prema Gaveznicu, Pavlinskom samostanu i centru Lepoglave). D74 povezuje Lepoglavu prema zapadu i jugu, te predstavlja ključnu vezu sa širim prostorom Hrvatskog zagorja.

Tablica 4. Državne ceste

Oznaka	Naziv	Duljina
D35	Varaždin (D2) – Lepoglava – Sv. Križ Začretje (D1)	46,00 km
D74	Đurmanec (D207) – Krapina – Bednja – Lepoglava (D35)	22,00 km

Izvor: Izrada autora prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta

Županijske ceste omogućuju povezivanje lokalnih naselja, pristup brdskim predjelima te povezanost s općinama Bednja, Voća i Klenovnik. Najznačajnija je Ž2101 koja funkcionira kao regionalna transverzala između Lepoglave i Varaždina. Lokalne ceste omogućuju pristup udaljenim brdskim zaseocima – osobito u području Kamenice, Višnjice i Ravne gore.

Tablica 5. Županijske i lokalne ceste

ŽUPANIJSKE CESTE		73,40
Ž 2043	G.P. Zlogonje (granica R. Slovenije) – Zlogonje – Ž2056	3,40
Ž 2056	Trakošćan (Ž2258) – Jazbina Cvetlinska – Donja Voća – Kanjiri – Ž2101	20,20
Ž 2057	Ž2056 – Žarovnica – Ž2101	7,40
Ž 2058	Kameničko Podgorje (L 5013) – Ž2101	3,40
Ž 2101	Lepoglava (D74) – Bedenec – Jerovec – Donje Ladanje – N. Ves Petrijanečka – A.G. Grada Varaždina	31,20
Ž 2102	Lepoglava: D35 – D35	3,30
Ž 2243	Klenovnik (Ž2059) – Bitoševje – Žarovnica (Ž2057)	4,50
LOKALNE CESTE		45,00

²⁵ Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (2021) Odluka o razvrstavanju javnih cesta. NN 18/2021.

Plan upravljanja destinacijom grada Lepoglave

L 25008	Zalužje – Donja Višnjica (Ž2056)	3,10
L 25013	Bednja (D74) – Prebukovje – Kameničko Podgorje – Ž2057	9,40
L 25106	Kamenica (Ž2058) – Žarovnica (Ž2057)	1,40
L 25107	Kamenica (Ž2058) – Crkovec – Viletinec – L25108	3,00
L 25108	Rinkovec (D74) – Viletinec – Purga Lepoglavska – Ž2101	5,70
L 25109	Lepoglava (D74) – Muričevac – Očura – D35	0,60
L 25178	Lepoglava (D35) – Stepinčeva ulica – Ž2102	0,80
L 25180	Granica R. Slovenije – Đurova Vrba (L25008)	2,20
L 25181	Siker – Ž2056	1,00
L 25182	Ravna Gora – Kameničko Podgorje (Ž2058)	1,60
L 25199	Ž2102 – Braće Radića	1,00
L 25200	D35 – Ulica Budim – Ž2102	0,70
L 25201	D74 – Purga – L25108	1,30
L 25202	Crkovec (L251207) – Vulišinec (L25108)	2,60
L 25203	Kamenica (L25106) – Žarovnica (Ž2057)	1,20
L 25204	Zlogonje (Ž2043) – Donja Višnjica (Ž2056)	4,30
L 25205	L25180 – L25008	2,70
L 25206	Zalužje (L25180) – Gornja Višnjica (Ž2056)	2,40
UKUPNO		118,40 km

Izvor: Odluka o razvrstavanju javnih cesta (»Narodne novine«, broj 18/21)

Na području Lepoglave nalazi se stalni granični cestovni prijelaz Zlogonje (HR–SLO) koji omogućuje pogranični promet, lokalnu gospodarsku razmjenu i razvoj outdoor turizma prema Sloveniji.

Željeznički promet

Sukladno *Odluci o razvrstavanju željezničkih pruga* (»Narodne novine«, br. 3/14), područjem grada Lepoglave prolazi željeznička pruga L201 Varaždin – Golubovec, kategorizirana kao pruga od značaja za lokalni promet. Ukupna duljina dionice koja se nalazi na području grada Lepoglave iznosi 8,25 km²⁶. Infrastruktura zahtijeva postupna ulaganja u modernizaciju, poboljšanje pristupačnosti i povećanje frekventnosti polazaka, posebno za potrebe dnevnih migracija.

Tablica 6. Pregled željezničke infrastrukture na području grada Lepoglave

Oznaka	Naziv željezničke pruge	Vrsta pruge	Duljina (km)
L201	Varaždin – Golubovec	pruga za lokalni promet	8,25
UKUPNO			8,25

Izvor: Izrada autora prema podacima HŽ Infrastruktura d.d.

Komunalna infrastruktura

Energetska infrastruktura

Distribuciju električne energije na području grada Lepoglave provodi HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o., putem organizacijske jedinice Elektra Varaždin. Na širem području Lepoglave trenutno nema izgrađenih proizvodnih elektrana – ni termoelektrana ni hidroelektrana. Opskrba električnom energijom osigurana je preko lokalne distributivne mreže i transformatorskih stanica koje pokrivaju sva naselja.

Područjem grada Lepoglave prolazi magistralni plinovod Cerje Tužno – Lepoglava (profil DN 150/50) u vlasništvu tvrtke Plinacro d.o.o., koji povezuje ta naselja i omogućuje daljnju distribuciju prirodnog plina na tom području. Distribucijsku plinsku mrežu u gradu održava i upravlja tvrtka Termoplin d.d. Varaždin, s oko 46.642 metra distributivnih plinovoda po naseljima Lepoglave. Opskrba plinom odvija se preko glavne mjerne-redukcijske stanice (MRS) Lepoglava²⁷.

Na području grada nema naftovoda niti postrojenja za skladištenje ili preradu nafte, niti su takvi objekti planirani.

Telekomunikacijska infrastruktura i dostupnost interneta

Telekomunikacijska mreža u Lepoglavi sastoji se od javne fiksne telefonske mreže, mobilnih mreža svih glavnih operatera te infrastrukture za radio-komunikacije, što omogućuje pouzdano odvijanje telekomunikacijskog prometa na cijelom gradskom području²⁸. Dostupne su standardne usluge telefonije, mobilnog signala i internetske veze preko fiksnih i bežičnih tehnologija.

Na području grada Lepoglave instalirano je 12 WiFi pristupnih točaka, koje pokrivaju najfrekventnija mjesta u gradu: gradska uprava, dom kulture, sportsko – rekreacijski centar, gradski park²⁹.

²⁶ HŽ Infrastruktura d.d.; Grad Lepoglava (2024)

²⁷ Grad Lepoglava, 2024. Procjena rizika od velikih nesreća za grad Lepoglavu – revizija II [online]

²⁹ Grad Lepoglava (2020) U centru Lepoglave omogućeno besplatno korištenje WiFi internetske mreže. Dostupno na: <https://www.lepoglava.hr/arhiva/sadrzaj/pregled/u-centru-lepoglave-omoguceno-besplatno-koristenje-wifi-internetske-mreze/4024?c=19>

Vodoopskrba i odvodnja

Javna vodoopskrba se oslanja na dva glavna distributera: Ivkom-vode d.o.o. i Varkom d.d. Ivkom-vode upravlja sustavima „Sutinska“ i „Ravna Gora“. „Sutinska“ crpi vodu iz izvora Sutinska i opslužuje sjeverna naselja poput Višnjice i Zlogonja, dok „Ravna Gora“ koristi izvor istog imena te opskrbljuje središnje dijelove grada (Žarovnica, Kamenica i okolica). Za oba sustava postoje vodospreme i crpne stanice kako bi se održao pritisak u višim zonama.

Gradski vodovod Lepoglava, kojim upravlja Varkom, dovodi vodu iz pravca Varaždina i distribuira je preko vodospreme „Ivan“. Ovim sustavom opskrbljuje se uži centar Lepoglave i industrijska zona.

Lokalni vodovodi pokrivaju zaselke koji nisu obuhvaćeni javnom mrežom, primjerice u naseljima Ves i Očura-Purga. Ove manje mreže održavaju lokalne zajednice te nadopunjuju javnu vodoopskrbu u udaljenijim područjima³⁰.

Odvodnja otpadnih voda

Sustav javne odvodnje otpadnih voda na području grada Lepoglave još je nedovoljno razvijen te trenutno obuhvaća samo manji dio urbanog područja. Djelomična kanalizacijska mreža izgrađena je u središtu Lepoglave te u dijelovima prigradskih naselja Očura i Muričevac, dok se u ostalim naseljima stanovništvo uglavnom koristi individualnim rješenjima poput septičkih jama.

U narednom razdoblju planira se značajno unaprjeđenje sustava odvodnje kroz provedbu velikih infrastrukturnih projekata. Projekt aglomeracije Žarovnica, u nadležnosti Ivkom-voda, obuhvatit će naselja Žarovnica, Kamenica i Crkovec, dok projekt „Aglomeracija Lepoglava“³¹, koji provodi Varkom d.d., predviđa izgradnju jedinstvenog kanalizacijskog sustava za Lepoglavu i okolna prigradska naselja. Cilj ovih projekata je visoka razina priključenosti stanovništva na javnu kanalizaciju te uspostava suvremenog, razdjelnog sustava odvodnje.

Područje grada Lepoglave karakterizira bujični režim manjih vodotoka koji se ulijevaju u rijeku Bednju, pa su planirane mjere za ublažavanje rizika od poplava. Planira se izgradnja retencija na potocima Žarovnica i Kamenica, dok se regulacija rijeke Bednje provodi kroz postojeće hidrotehničke objekte i sustav praćenja vodostaja. Ove mjere doprinose smanjenju rizika od poplava i boljem upravljanju oborinskim vodama³².

Gospodarenje otpadom

Grad Lepoglava uspostavlja cjelovit sustav sakupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada u skladu s nacionalnim i lokalnim propisima. Prikupljanje miješanog komunalnog otpada obavlja se putem javne usluge kojom je povjerena tvrtka IVKOM d.d. iz Ivanca, a odvoz otpada organiziran je prema rasporedu koji Grad i Ivkom objavljuju na svojim službenim stranicama. Odvoz komunalnog otpada pokriva 100% naselja na području grada Lepoglave.

³⁰ Grad Lepoglava, 2023. III Obrazloženje – Prostorni plan uređenja grada Lepoglave – 4. Izmjene i dopune [online PDF].

³¹ DVOKUT ECRO d.o.o. (2022) Elaborat zaštite okoliša za postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš za zahvat: izgradnja sustava javne vodoopskrbe i sustava javne odvodnje aglomeracije Lepoglava uz izgradnju spojnog cjevovoda na UPOV Ivanec

³² Varaždinske vijesti (2025) 'FOTO Kod Lepoglave počeli radovi na izgradnji prve retencije u Varaždinskoj županiji', Varaždinske vijesti, 28. kolovoza 2025. Dostupno na: <https://varazdinske-vijesti.hr/aktualno/foto-kod-lepoglave-poceli-radovi-na-izgradnji-prve-retencije-u-varazdinskoj-zupaniji-96103>

Grad Lepoglava pokriva opće troškove sustava iz gradskog proračuna, a sve financijske podatke objavljuje kroz godišnja izvješća i proračunske dokumente. Svi postupci i mjere usklađeni su sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom³³, a grad donosi i vlastite odluke o pružanju usluge zbrinjavanja otpada.

U sklopu EU programa za obrazovanje i informiranje o održivom gospodarenju otpadom Grad Lepoglava provodi projekt “Kam se koje smeće meće” (u suradnji s Općinom Klenovnik). Cilj projekta je educirati građane o pravilnom sortiranju otpada i smanjiti količine odloženog otpada na odlagalištima. Projekt provodi Grad Lepoglava uz potporu Ministarstva zaštite okoliša, projekt uključuje niz aktivnosti usmjerenih na podizanje svijesti javnosti (edukativne radionice, predavanja, suradnju sa školama i medijima, kao i distribuiranje edukativnih materijala). Aktivnosti su se provodile i tijekom 2023. godine.

Grad je u sklopu projekta izradio web-stranicu smece.hr³⁴ i mobilnu aplikaciju istog naziva, koje građanima pružaju informacije o rasporedu odvoza i načinu pravilnog razvrstavanja otpada. Osim toga, izrađeni su tiskani materijali (brošure, letci) s uputama i rasporedom odvoza. Glavne poruke projekta su usmjerene na povećanje odvojenog prikupljanja papira, stakla, plastike, metala, tekstila i biorazgradivog otpada. Na taj se način nastoji postići trajnija promjena navika: veća osviještenost o recikliranju i odgovornijem zbrinjavanju otpada.

Prema dostupnim izvješćima o gospodarenju otpadom, grad Lepoglava posljednje tri godine bilježi postupno smanjenje ukupno prikupljenih količina komunalnog otpada, uz istodobne pomake prema učinkovitijem sustavu selektivnog prikupljanja. U 2023. godini prikupljeno je oko 1.232 tona komunalnog otpada, što predstavlja smanjenje za približno 51 tonu u odnosu na 2022. godinu (–4,0%). Istodobno je zabilježen i pad količina miješanog komunalnog otpada, s 784,3 t (2022.) na 765,5 t (2023.), odnosno –2,4%, što upućuje na pozitivne pomake u odvajanju korisnih frakcija i smanjenje odlaganja otpada na odlagalištu³⁵.

Taj trend potvrđuju i rezultati za 2024. godinu, u kojoj je u okviru javne usluge prikupljeno 1.055,11 t komunalnog otpada – što je dodatno smanjenje u odnosu na 2023. godinu. Udio miješanog komunalnog otpada i dalje ostaje visok, s ukupno 826,15 t, što jasno ukazuje da, unatoč određenom napretku, još uvijek postoji značajan prostor za povećanje razine odvajanja otpada na kućnom pragu³⁶.

Usluga prikupljanja otpada u 2024. obuhvatila je 6.818 stanovnika, a prosječna količina otpada iznosila je 154,75 kg po stanovniku, čime se Lepoglava pozicionira u kategoriju umjereno opterećenih jedinica lokalne samouprave prema količini generiranog otpada. Ovaj podatak, u kombinaciji s kretanjima ukupnih količina otpada, upućuje na stabilizaciju sustava i djelomično smanjenje pritiska na postojeću infrastrukturu.

Stopa odvojenog sakupljanja iznosila je 21,70 %, što je značajno ispod nacionalnog cilja i ukazuje na strukturne izazove u razdvajanju otpada na kućnom pragu, infrastrukturi i edukaciji korisnika. Evidentno je da se pojedine frakcije sustavno odvajaju – najviše plastika (71,44 t)³⁷.

³³ Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19, 98/19) (2020).

³⁴ Web stranica projekta, dostupno na: <https://www.smece.hr/>

³⁵ Varaždinska županija (2024) Plan gospodarenja otpadom Varaždinske županije za razdoblje 2024.–2029.

³⁶ ISGO-portal / Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije (2025) Izvješće o komunalnom otpadu za 2024. godinu.

³⁷ ISGO-portal / Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije (2025) Izvješće o komunalnom otpadu za 2024. godinu.

Grad Lepoglava nema evidentirana aktivna odlagališta otpada ni “divlje deponije”. U slučaju da se pronađe nepravilno odbačeni otpad u prirodi, komunalna redarstva odmah poduzimaju mjere uklanjanja i zbrinjavanja, u skladu sa zakonskim propisima.

Sve relevantne odluke, planovi i izvješća o gospodarenju otpadom objavljuju se na službenoj web-stranici Grada Lepoglave (lepoglava.hr), najčešće u posebnom odjeljku “Gospodarenje otpadom” ili pod dokumentima gradskih sjednica. Ovo osigurava potpunu transparentnost svih podataka i financija vezanih uz zbrinjavanje otpada.

2.2. Performanse turističkog sektora

Performanse turističkog sektora predstavljaju skup pokazatelja koji opisuju razinu razvijenosti, dinamiku i učinkovitost turističkih aktivnosti na području destinacije. One obuhvaćaju kvantitativne i kvalitativne elemente – od raspoloživih smještajnih kapaciteta i njihove iskorištenosti, preko kretanja turističkog prometa (dolazaka i noćenja), do sezonalnosti, strukture gostiju i drugih pokazatelja koji ukazuju na konkurentnost i održivost destinacije.

Praćenje performansi omogućuje:

- razumijevanje trendova u turističkoj potražnji,
- procjenu kapaciteta ponude i njezine prilagođenosti tržištu,
- identifikaciju razvojnih potencijala i izazova,
- podlogu za donošenje strateških odluka vezanih uz razvoj novih proizvoda, marketing, investicije i održivo upravljanje destinacijom.

Analiza komercijalnih smještajnih kapaciteta te ostvarenog fizičkog turističkog prometa na području grada Lepoglave izrađena je temeljem podataka dostupnih iz sustava eVisitor. Smještajni objekti evidentirani u eVisitoru razvrstavaju se prema obilježjima vrsta objekta i podvrsta objekta, u skladu sa Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti³⁸ i pripadajućim važećim pravilnicima o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata.

Smještajni kapaciteti

Broj stalnih kreveta na području grada Lepoglave porastao je s 41 kreveta u 2022. godini na 45 kreveta u 2023., a 2024. godine povećao se na 71 kreveta. To predstavlja rast od približno 9 % između 2022. i 2023. te značajan skok od oko 67 % između 2023. i 2024. godine. Nagli porast u 2024. objašnjava se otvaranjem nekoliko novih kuća za odmor i nadogradnjom kapaciteta u postojećim objektima.

Prema kategorizaciji Ministarstva turizma i sporta (sobe/apartmani/kuće za odmor, ocijenjeni zvjezdicama ili „suncima”), u Lepoglavi 2024. godine djeluje 11 registriranih objekata. Većina su kuće za odmor ili apartmani u domaćinstvu s tri zvjezdice, dok se jedna ruralna kuća za odmor ocjenjuje s tri „sunca”.

Tablica 7. Pregled smještajnih objekata i kapaciteta na području destinacije

Objekt	Tip smještaja	Kapacitet
Sobe Funda*	Sobe (smještajni objekt s uslugom doručka)	14 kreveta
Eko bajka Galić	Kuća za odmor (ruralni smještaj)	3 kreveta
Kuća za odmor Mare*	Kuća za odmor	6 kreveta
Kuća za odmor Cherry Lodge*	Kuća za odmor	6 kreveta
Apartman Majda*	Apartman u domaćinstvu	4 kreveta
Apartman Seoska oaza**	Apartman u domaćinstvu	4 kreveta

³⁸ Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, NN 85/15, 121/16, 99/18, 25/19, 98/19, 32/20, 42/20 i 126/21

Holiday House Zrinski*	Kuća za odmor	10 kreveta
Kuća za odmor Exclusive*	Kuća za odmor	8 kreveta
Imanje Izgubljena dolina*	Ruralno domaćinstvo (3 sunca)	10 kreveta
Villa Lava**	Kuća za odmor s višom kategorijom	6 kreveta

Izvor: TZ grada Lepoglave, obrada autora

Najveći pojedinačni kapacitet imaju Sobe Funda (14 kreveta), a slijede ga Holiday House Zrinski i Imanje Izgubljena dolina (po 10 kreveta). Ovakva struktura pokazuje orijentaciju Lepoglave prema manjim, obiteljskim objektima i kućama za odmor, što je u skladu s ruralnim karakterom destinacije.

Uz kapacitet, za svaki objekt se prate dolasci i noćenja te struktura gostiju (iz kojih zemalja dolaze). Ti podaci služe za procjenu iskorištenosti kapaciteta, utvrđivanje sezonskih vrhunaca i planiranje promocije na ciljnim tržištima.

Turistički dolasci i noćenja

Na temelju dostupnih podataka za 2024. godinu, Lepoglava raspolaže raznolikim, ali ograničenim smještajnim kapacitetima, većinom usmjerenima na kuće za odmor i apartmane u domaćinstvu. Performanse sektora ocjenjuju se kroz usporedbu kapaciteta i ostvarenih dolazaka/noćenja, što daje jasnu sliku o atraktivnosti destinacije i potrebama za daljnjim investicijama ili marketinškim aktivnostima.

Trend dolazaka i noćenja

- Ukupan broj dolazaka stagnirao je između 2022. i 2023. (po 837 dolazaka), ali u 2024. porastao je za oko 21 %, na 1 009 dolazaka.
- Ukupan broj noćenja pao je za 5 % između 2022. (2 266 noćenja) i 2023. (2 149), ali 2024. bilježi 3 574 noćenja, što je povećanje od oko 66 % u odnosu na prethodnu godinu.

Ovaj skok u 2024. godini povezan je s povećanjem smještajnih kapaciteta i boljom popunjenosti zahvaljujući privlačenju većeg broja gostiju.

Domaći i strani gosti

- Domaći turisti 2024. ostvarili su 536 dolazaka i 1 251 noćenje, što čini oko 53 % svih dolazaka, ali samo 35 % noćenja. To sugerira kraće boravke u prosjeku.
- Strani gosti 2024. bilježe 473 dolazaka i 2 323 noćenja; iako čine 47 % dolazaka, odgovorni su za gotovo 65 % svih noćenja, što znači da ostaju duže od domaćih turista.

Tablica 8. Pregled inozemnih tržišta – dolasci i noćenja

R.BR.	Zemlja	Dolasci	Noćenja
1.	Njemačka	136	994
2.	Slovenija	52	101
3.	Bosna i Hercegovina	49	175
4.	Austrija	42	126
5.	Srbija	21	70
6.	Mađarska	16	16
7.	Malta	13	76
8.	Nizozemska	10	55
9.	Danska	10	95
10.	Indija	9	79
11.	Ostale azijske zemlje	35	162
Ukupno (+ ostale zemlje)		473	2323

Izvor: Izvješće o poslovanju TZ grada Lepoglave za razdoblje od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine³⁹

Tablica 9. Dolasci i noćenja – tržište domaćih gostiju

R.br.	Županija	Dolasci	Noćenja
1.	Grad Zagreb	114	242
2.	Varaždinska	72	224
3.	Istarska	52	129
4.	Primorsko-goranska	46	81
5.	Zagrebačka	26	68
6.	Bjelovarsko-bilogorska	23	73
7.	Međimurska	23	35
8.	Osječko-baranjska	22	49
9.	Krapinsko-zagorska	19	32
10.	Virovitičko-podravska	18	18
11.	Zadarska	13	25
UKUPNO (+ ostale županije)		536	1251

Izvor: Izvješće o poslovanju TZ grada Lepoglave za razdoblje od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine

³⁹ Turistička zajednica grada Lepoglave (2025) Izvješće o poslovanju Turističke zajednice Grada Lepoglave za 2024. godinu [PDF].

U 2024. godini strani gosti ostvarili su 473 dolaska i 2 323 noćenja. Njemačka je daleko najveće tržište – 136 dolazaka čini gotovo 29 % svih stranih dolazaka, a 994 noćenja više od 42 % svih noćenja. Prosječna duljina boravka njemačkih gostiju iznosi 7,3 noći.

Od ostalih zemalja izdvajaju se:

- Slovenija: 52 dolaska (11 % udjela) i 101 noćenje (4,3 %), prosječan boravak ~1,9 noći.
- Bosna i Hercegovina: 49 dolazaka (10,4 %) i 175 noćenja (7,5 %), prosječan boravak 3,6 noći.
- Austrija: 42 dolaska (8,9 %) i 126 noćenja (5,4 %), prosječan boravak 3 noći.
- Danska samo 10 dolazaka, ali s 95 noćenja ostvaruje najduži prosječni boravak (9,5 noći), što upućuje na dugo zadržavanje manjeg broja posjetitelja.
- Indija: 9 dolazaka i 79 noćenja, prosječan boravak 8,8 noći, što također pokazuje tendenciju dužih posjeta.
- Sve azijske zemlje: 35 dolazaka (7,4 %) i 162 noćenja (7,0 %), prosjek 4,6 noći.

Ukupno 65 % svih noćenja strani gosti ostvaruju, iako čine 47 % dolazaka, što potvrđuje da uglavnom ostaju dulje od domaćih posjetitelja.

Domaći turisti ostvarili su 536 dolazaka i 1 251 noćenje. Grad Zagreb je vodeće emitivno područje – s 114 dolazaka (21,3 % udjela) i 242 noćenja (19,3 %) prosječan boravak iznosi 2,1 noć.

Domaći posjetitelji dolaze ponajviše iz Zagreba i Varaždinske županije. U županiji borave dulje, što sugerira da se radi o obližnjim gostima koji biraju Lepoglavu za vikend ili produženi odmor.

Sezonalnost i tržišta

Turistički promet u Lepoglavi pokazuje izrazitu sezonalnost te značajne razlike između domaćih i stranih posjetitelja. Domaći turisti u prosjeku čine oko 50% svih dolazaka, ali ostvaruju tek oko jedne trećine ukupnih noćenja, dok strani turisti ostvaruju preostalih dvije trećine noćenja. Ovaj nesrazmjer posljedica je dužeg zadržavanja stranih gostiju – prosječna duljina boravka u destinaciji iznosi 3,54 noći po posjetitelju, pri čemu domaći gosti ostaju prosječno 2,3 noći, a strani 4,9 noći. Strani turisti, dakle, u prosjeku borave više nego dvostruko dulje od domaćih, što destinaciji donosi veći broj noćenja po posjetitelju. Razlika u duljini boravka kroz godine se povećavala; trenutno iznosi oko 2,6 noći (strani borave toliko dulje od domaćih), što je jedna od najvećih zabilježenih razlika.

Tablica 10. Pregled stranih gostiju 2019.–2024.

Godina	Dolasci stranih gostiju	Noćenja stranih gostiju
2019.	202	650
2020.	116	445
2021.	183	539
2022.	297	1 117
2023.	350	1 267
2024.	473	2 323

Izvor: eVisitor, Izvješća TZ grada Lepoglave (2019.-2024.)

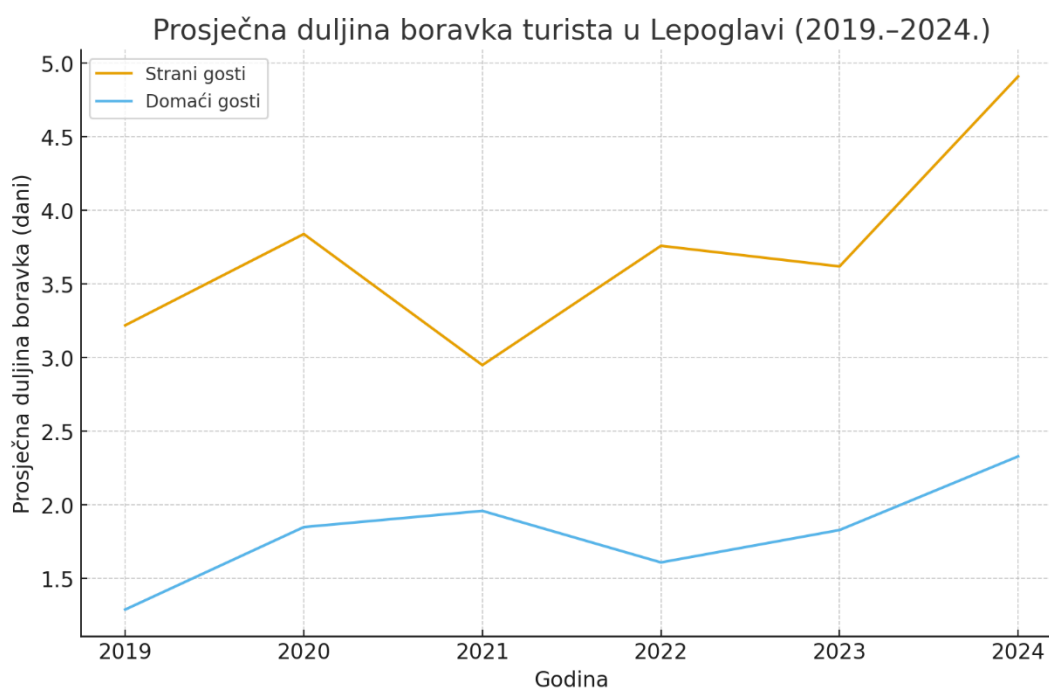
Tablica 11. Pregled domaćih gostiju 2019.–2024.

Godina	Dolasci domaćih gostiju	Noćenja domaćih gostiju
2019.	423	546
2020.	205	379
2021.	326	638
2022.	727	1 170
2023.	482	882
2024.	536	1 251

Izvor: eVisitor, Izvješća TZ grada Lepoglave (2019.-2024.)

Vidljivo je da su domaći turisti prije pandemije (2019.) činili nešto manje od polovine dolazaka i približno jednu trećinu noćenja. Pandemijska 2020. godina donijela je očekivani porast udjela domaćih gostiju (zbog otežanog međunarodnog putovanja), kada su domaći činili većinu dolazaka i noćenja. S oporavkom putovanja, udio stranih turista ponovno raste, u 2024. godini udio dolazaka domaćih turista iznosi oko 52%, dok ostvaruju oko 34% svih noćenja (nasuprot 48% dolazaka i 66% noćenja stranih turista). To potvrđuje trend da se stranih posjetitelja, iako brojem gotovo izjednačeni s domaćima, zadržavaju znatno dulje u destinaciji.

Slika 4. prosječna duljina boravka domaćih i stranih turista u Lepoglavi po godinama

Izvor: eVisitor, Izvješća TZ grada Lepoglave po godinama, obrada autora

Jasno se uočava da strani turisti borave dulje od domaćih. Dok se duljina boravka domaćih posjetitelja kreće oko 2 noći, kod stranih je ona redovito iznad 4 noći. Najveća razlika zabilježena je u posljednjem promatranom razdoblju, kada su stranci ostajali gotovo dva i pol dana dulje od domaćih.

Ovaj pokazatelj sugerira da Lepoglava uspijeva privući strane goste koji ostaju dulje (primjerice radi odmora u ruralnom okruženju ili sudjelovanja na višednevnim manifestacijama), dok su posjete domaćih gostiju kraće, moguće izletničkog karaktera.

Sezonalnost turističkog prometa u Lepoglavi je izražena. Najveći broj noćenja ostvari se tijekom ljetnih mjeseci. U promatranom razdoblju najčešće je riječ o razdoblju lipanj–rujan. Primjerice, u jednoj godini više od 60% godišnjih noćenja ostvareno je u mjesecima od lipnja do rujna (oko 2.179 noćenja od ukupno 3.574). Osobito se ističe kolovoz kao mjesec s najvećim brojem dolazaka – tada je ostvareno 938 noćenja uz 170 dolazaka, što ga čini vrhuncem sezone. Slijede srpanj (469 noćenja, 111 dolazaka) i rujan (412 noćenja, 118 dolazaka) kao također intenzivni mjeseci. Nasuprot tome, zimski mjeseci bilježe slab promet - primjerice, u siječnju je zabilježeno svega 26 dolazaka i 64 noćenja, a u veljači 41 dolazak i 91 noćenje.

Tablica 12. Pregled dolazaka i noćenja turista po mjesecima 2024.

Mjesec	Dolasci	Noćenja
Siječanj	26	64
Veljača	41	91
Ožujak	70	261
Travanj	66	266
Svibanj	68	233
Lipanj	120	360
Srpanj	111	469
Kolovoz	170	938
Rujan	118	412
Listopad	74	169
Studeni	64	128
Prosinac	81	183
Ukupno	1.009	3.574

Izvor: eVisitor

Kao mjera sezonalnosti koristi se udio noćenja ostvarenih u četiri uzastopna mjeseca s najvećim prometom u ukupnom godišnjem broju noćenja. Taj udio za Lepoglavu iznosi oko 61%, što ukazuje na visoku koncentraciju turističke potražnje u kratkom dijelu godine. Za usporedbu, na razini Varaždinske županije taj je udio nešto niži, županija bilježi razmjernije raspoređen promet tijekom godine zahvaljujući gradu Varaždinu i Varaždinskim Toplicama koje generiraju posjete i izvan ljetne sezone. Sezonalnost Lepoglave nešto je izraženija od županijskog prosjeka, što je i očekivano za manju destinaciju oslonjenu na specifične događaje (npr. Međunarodni festival čipke) i ljetne aktivnosti.

Tablica 13. Ključni pokazatelji sezonalnosti, usporedno s Varaždinskom županijom

Pokazatelj	Lepoglava	Varaždinska županija
Vrhunac sezone (mjesec)	Kolovoz (najviše noćenja i dolazaka)	Kolovoz (najviše noćenja), ali znatna aktivnost i u lipnju–listopadu
4 najprometnija mjeseca – udio u ukupnim noćenjima (sezonalni indeks)	≈ 61% (lipanj–rujan)	≈ 45–50% (blaža sezonalnost)
Zimski promet	Izrazito nizak (siječanj 26 dolazaka, 64 noćenja)	Stabilniji zbog Varaždina (Advent), Toplica, poslovnih i kulturnih aktivnosti
Tip prometa	Manifestacije, kratki boravci, jednodnevni posjeti	Gradski turizam, medicinski turizam, manifestacije, poslovni turizam
Glavni generatori prometa	Festival čipke, ljetne aktivnosti	Grad Varaždin, Varaždinske Toplice, Špancirfest, Advent
Duljina sezone	Kratka i koncentrirana	Produžena, gotovo cjelogodišnja

Izvor: stranice TZ grada Lepoglave i TZ Varaždinske županije, obrada autora

Ugostiteljski kapaciteti

Ugostiteljska suprastruktura grada Lepoglave obuhvaća manji broj restorana i pizzerija te relativno veći broj kafića i barova. Iako je ova ponuda važan dio turističke infrastrukture, još uvijek je razmjerno skromna po opsegu i specijalizaciji za lokalnu gastronomiju. U nastavku se daje pregled vrsta i kvalitete ugostiteljskih objekata, njihov broj i rasprostranjenost te ocjena potencijala za razvoj enogastronomije u skladu s održivim razvojem destinacije.

Prema javno dostupnim izvorima, na području grada Lepoglave (uključujući prigradska naselja) djeluje 3–4 objekta koja nude cjelovite obroke (restorani, pizzerije) te desetak kafića, barova i sličnih objekata za napitke. Većina je koncentrirana u samom naselju Lepoglava, uz nekoliko u okolnim mjestima (Žarovnica, Donja Višnjica, Muričevac). Donja tablica prikazuje glavne ugostiteljske objekte po kategorijama:

Tablica 14. Pregled značajnih ugostiteljskih objekata na području grada Lepoglave

Naziv objekta	Vrsta	Lokacija	Kapacitet / značajke
Restoran Ivančica	restoran	Lepoglava (centar)	~250 mjesta u zatvorenom, velika terasa (do 1000 mjesta); kuća specijaliteta: pavlinski odrezak, banov odrezak, divljač, lepoglavska plata.
Restoran "JAK"	restoran	Žarovnica (prigradsko naselje)	130 mjesta u zatvorenom, terasa (20 mjesta); poznat po zagorskim štruklima i mesu iz banjice.
Ugostiteljski obrt "Nec"	tradicijska gostionica	Žarovnica (prigradsko naselje)	60 mjesta unutra + terasa pod brajdama (150 mjesta); u ponudi domaća jela (strukli), domaća rakija i vino.

Pizzeria "Pavlini"	pizzeria / restoran	Lepoglava (centar)	Široka ponuda pizza, jela s roštilja, tjestenina, sendviča i deserata; ležerni ambijent u centru.
Caffe bar "Čipka"	caffe bar	Lepoglava (centar)	Tematski kafić uređen u tradicijskom stilu koji evocira čipkarstvo.
Caffe bar "Sport"	caffe bar	Lepoglava (sportski centar)	Neformalna atmosfera uz sportsko-rekreacijski centar; pogodan za posjetitelje sportskih događaja.
Caffe bar "Royal"	caffe bar / pub	Lepoglava (centar)	Klasični kafić i pivnica na glavnom trgu.
Caffe bar "Vallis"	caffe bar	Lepoglava (centar)	Popularno lokalno okupljalište ("Kurušnjak"); pohvaljen za dobru kavu i ugođaj.
Caffe bar "Niagara"	caffe bar	Muričevac (ruralno)	Kafić u prigradskom okruženju.
Caffe bar "Lipa"	caffe bar	Donja Višnjica	Kafić u prigradskom okruženju.
Caffe bar Stil	caffe bar	Zlogonje (Donja Višnjica)	Kafić u prigradskom okruženju.
Caffe bar Gold Moon	caffe bar	Višnjica	Kafić u prigradskom okruženju.
Voodoo Lake Grill & Music House	grill & music house (restoran)	Žarovnica	Lokal popularan zbog glazbenog programa i grill ponude.
Caffe bar Art	caffe bar	Lepoglava (centar)	Sudjeluje u gradskim manifestacijama.
Buffet Moj san	buffet	Višnjica	Manji buffet (restoran) u Višnjici; nudi jela i kolače.

Izvori: Turistička zajednica grada Lepoglave, Google/RestaurantGuru, službeni registri

Trenutna kvaliteta ugostiteljske ponude u Lepoglavi općenito je na solidnoj osnovnoj razini, uz određene iskorake u smjeru autentičnosti. Restoran Ivančica profilirao se kao mjesto dobre hrane i specifičnog ugođaja – zanimljivost je da su kuhinja i posluživanje djelomično vođeni od strane osoba na odsluženju kazne u lepoglavskoj kaznionici, u sklopu rehabilitacijskog programa. Ivančica redovito dobiva vrlo visoke ocjene posjetitelja (prosječna ocjena 4,6/5 na TripAdvisoru)⁴⁰ te je hvaljena zbog velikih porcija, ukusnih jela (posebno lignji) i domaćih pića. Specijaliteti kuće poput pavlinskog odreska i banovog odreska oslanjaju se na lokalnu tradiciju – prvi naziv referira na pavline (reda koji je povijesno djelovao u Lepoglavi), dok se u ponudi nalaze i jela od divljači, te lepoglavska plata s raznovrsnim lokalnim delicijama. Gosti pritom mogu kušati i "zatvorsko vino" proizvedeno u kaznioničkim vinogradima, kao i domaću rakiju, što pridonosi autentičnom doživljaju.

Ostali objekti za prehranu u Lepoglavi nude uglavnom tradicionalnu kontinentalnu kuhinju i popularna jednostavnija jela. Kafići i barovi u Lepoglavi uglavnom pružaju standardnu ponudu toplih i hladnih napitaka uz poneke zalogaje, bez istaknutijih iskoraka u gastronomsku ponudu.

⁴⁰ Restoran Ivančica. TripAdvisor – recenzije i ocjene restorana u Lepoglavi.

Ukupno gledajući, ugostiteljska ponuda Lepoglave još je u fazi razvoja po pitanju i kvalitete i kvantitete objekata koji bi mogli ponuditi istinski autentične eno-gastronomske doživljaje. Trenutni broj objekata i razina usluge nisu dostatni da bi se u većoj mjeri zadovoljio širi turistički interes ili privuklo posjetitelje iz udaljenijih područja isključivo radi gastronomije. Ponuda je zasad primarno usmjerena na lokalno stanovništvo i posjetitelje koji u Lepoglavi borave iz drugih primarnih motiva (posao, događanja, obilazak kulturnih znamenitosti), dok ugostiteljstvo još nije samostalna motivacija dolaska.

Enogastronomija u Lepoglavi ima nekoliko jedinstvenih aduta koji tek čekaju punu turističku valorizaciju. Posebno se ističe jedinstvena vinska tradicija Kaznionice u Lepoglavi, koja u nacionalnom i međunarodnom kontekstu predstavlja rijedak primjer povezivanja resocijalizacije, poljoprivredne proizvodnje i vrhunske enologije.

Kaznionica upravlja s približno 5 hektara vinograda s više od 24.000 čokota vinove loze, na kojima se uzgajaju sorte poput graševine, rajnskog rizlinga, sauvignona, muškat žutog, pinota, traminca i drugih. U sklopu programa rehabilitacije, zatvorenici sudjeluju u svim fazama vinogradarske i podrumarske proizvodnje – od obrade vinograda do punjenja vina. Godišnje se proizvede do 24.000 litara vina, koje redovito ostvaruje zapažene rezultate na domaćim i međunarodnim enološkim natjecanjima. Primjerice, 2025. godine na ocjenjivanju Kvarner Wine Trophy osvojene su tri srebrne medalje (za Muškat žuti, Rajnski rizling i Sauvignon) te brončana za Graševinu, dok su na prestižnom Decanter World Wine Awards iste godine brončane medalje pripale lepoglavskom Rizlingu, Graševini i Muškatu. Dodatno, na regionalnim izložbama vina sorte iz Lepoglave, osobito Sauvignon, osvajaju i zlatna odličja, čime se potvrđuje visoka razina kvalitete i kontinuitet izvrsnosti⁴¹.

Unatoč ovom potencijalu, “vinska priča” Lepoglave trenutačno je vidljiva tek u ograničenom opsegu – kroz ponudu u restoranu Ivančica i povremene stručne prezentacije. To upućuje na značajan, još neiskorišten prostor za razvoj vinskog turizma kao dijela destinacijske ponude. U tom kontekstu, postoji mogućnost razvoja tematskih programa poput vođenih degustacija “kaznioničkih vina”, interpretacijskih tura ili enogastronomskih događanja u suradnji s lokalnom turističkom zajednicom, čime bi se dodatno ojačala prepoznatljivost Lepoglave kao autentične i sadržajno bogate destinacije.

Paralelno s vinima, pčelarski proizvodi Kaznionice također su dokazano kvalitetni – bagremov med iz Lepoglave 2024. godine osvojio je zlatnu diplomu na međunarodnom ocjenjivanju u Vukovaru, a kestenov med srebrne diplome⁴². To ukazuje da Lepoglava raspolaže i visokokvalitetnim domaćim medom, koji se može uvrstiti u turističku ponudu (npr. kao suvenir ili kroz gastronomske manifestacije).

Uz proizvode nastale u okviru kaznioničkog sustava, šire područje Lepoglave raspolaže dodatnim, autentičnim gastronomskim resursima koji imaju potencijal postati važan dio destinacijske ponude. Na području grada i okolnih naselja djeluje niz obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG-ova) koja proizvode tradicionalne rakije (npr. medicu, drijenovaču), voćna vina (osobito kupinovo vino), kao i ekološko voće i povrće, čime se dodatno jača veza između lokalne proizvodnje, kratkih lanaca opskrbe i doživljajne gastronomije.

⁴¹ Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije RH (2025) Uspjeh rehabilitacijskih programa: Kaznionica u Lepoglavi i ove godine ostvarila priznanja za vino i med
Dostupno na: <https://mpudt.gov.hr/vijesti-8/uspjeh-rehabilitacijskih-programa-kaznionica-u-lepoglavi-i-ove-godine-ostvarila-priznanja-za-vino-i-med/30208?lang=ru>

⁴² Megapuls (2025) Kaznionici Lepoglava medalje za vino i med
Dostupno na: <https://www.megapuls.hr/vijesti/puls-dana/kaznionici-lepoglava-medalje-za-vino-i-med-1722>

Posebno se izdvaja butik vinarija Arbovin, čiji se koncept temelji na snažnoj povezanosti vinograda i okolne šumske vegetacije. Grožđe se uzgaja na strmim planinskim položajima, dok vina dozrijevaju u bačvama od hrvatskog hrasta, čime se naglašava sinergija prirodnog okruženja, lokalnog drva i enološke tradicije. U portfelju dominiraju crni cuvée blendovi te rosé od frankovke, a Cuvée 2020 osvojio je srebrnu medalju na Decanter World Wine Awards 2023., što potvrđuje visoku razinu kvalitete i međunarodnu prepoznatljivost⁴³.

Obiteljsko gospodarstvo OPG Mađar u naselju Očura/Gmajna bavi se ekološkim uzgojem bobičastog voća i proizvodnjom voćnih vina, likera i rakija. Na oko 4 ha raspoređenih na desetke parcela uzgajaju kupine i starinske sorte voća, a iz vinograda proizvode autentično kupinovo vino sa malolaktičkom fermentacijom. Ponuda uključuje i destilate poput viljamovke, šljivovice, orahovca, likera od drenjine i rogača; destilacija se obavlja tradicionalnim dvostrukim pečenjem na drva. U kušaonici posjetitelji mogu kušati proizvode u ambijentu koji spaja tradiciju i moderne enološke standarde⁴⁴.

Dodatnu podršku razvoju lokalne eno-gastronomije pruža Agro-turistički klaster 'Lepoglava'⁴⁵, koji okuplja obiteljska poljoprivredna gospodarstva, zadruge, udruge i poduzetnike s područja Lepoglave te ih potiče na zajedničke projekte i kratke lance opskrbe. Cilj klastera je jačanje ruralnog turizma i plasman domaćih proizvoda – od vina i rakija do meda i sokova – kroz zajednički marketing i distribuciju. U suradnji s zadrugom Terra Fructus, klaster upravlja jedinstvenom linijom za preradu voća i povrća u sokove i džemove.

Tijekom godine održavaju se i manje lokalne manifestacije na kojima se predstavljaju domaći specijaliteti, no za sada takvi događaji nisu profilirani na razini koja bi privukla masovniji turistički odaziv.

2.3. Analiza stanja digitalizacije

Digitalna transformacija grada Lepoglave posljednjih je godina obilježena snažnim infrastrukturnim i organizacijskim iskoracima, pri čemu se digitalizacija sve snažnije integrira u upravljanje prostorom, javnim uslugama, sigurnošću i infrastrukturom.

Grad Lepoglava provodi nekoliko komplementarnih projekata digitalne transformacije, financiranih ponajprije putem Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU). Projekti pokrivaju područja pametne mobilnosti, upravljanja resursima, transparentnosti uprave i energetske učinkovitosti.

Projekt „Pametna i održiva rješenja – Grad Lepoglava“⁴⁶ obuhvaća:

- instalaciju pametnog brojača prometa za praćenje tokova vozila i optimizaciju regulacije prometa,
- uspostavu webGIS sustava s centraliziranom bazom prostornih podataka i integracijom prostornih slojeva (komunalna infrastruktura, planovi, investicijski projekti),
- uvođenje automatskog sustava upravljanja grijanjem u javnim objektima, čime se optimizira potrošnja energije, smanjuju troškovi i osigurava povoljniji radni okoliš.

⁴³ Taste of Adriatic (2024) Arbovin – awarded mix of wine and forest, 18. studenoga.

Dostupno na: <https://www.tasteofadriatic.com/post/arbovin-awarded-mix-of-wine-and-forest>

⁴⁴ OPG Mađar (n.d.) Kušaonica – OPG Mađar. Dostupno na: <https://www.opg-madar.hr/index.php/kusaonica>

⁴⁵ Agro-turistički klaster "Lepoglava" (n.d.) Službena web stranica. Dostupno na: <https://atklepoglava.hr/>

⁴⁶ Grad Lepoglava (n.d.) Pametna i održiva rješenja – Grad Lepoglava.

Projekt „Smart City Lepoglava“ (2024.)⁴⁷ nadograđuje postojeće kapacitete kroz:

- unapređenje i integraciju GIS infrastrukture u jedinstvenu digitalnu platformu,
- ugradnju pametnih prometnih elemenata (meteorološke stanice, pametni pješački prijelazi, dodatni brojači prometa),
- razvoj interaktivnih kanala komunikacije s građanima, koji osiguravaju bolju dvosmjernu komunikaciju i podižu razinu transparentnosti.

Uvođenje video-nadzornih sustava nove generacije pridonosi sigurnosti građana i boljim mogućnostima upravljanja kritičnom infrastrukturom. Središnja upravljačka oprema omogućuje koordinirano upravljanje sustavom i bržu reakciju u situacijama povećanog rizika.

Grad Lepoglava provodi postupnu modernizaciju administrativnih procesa i usluga koje se pružaju građanima i gospodarskim subjektima. Ključni alati uključuju: SOM Grad i SOM Sport⁴⁸ – digitalne platforme koje omogućuju automatizaciju dodjele proračunskih sredstava udrugama, jednostavnije financijsko praćenje projekata, smanjenje administrativnog opterećenja za korisnike i gradske službe, veću razinu transparentnosti financijskog poslovanja.

Digitalni obrasci na službenoj web stranici građanima omogućuju predaju zahtjeva (pristup informacijama, korištenje javnih površina, razni socijalni zahtjevi) bez fizičkog dolaska u upravu. WebGIS portal omogućuje građanima, investitorima i razvojnim dionicima interaktivan uvid u prostorne podatke, infrastrukturne mreže i prostorne planove. Time se povećava dostupnost informacija i ubrzava proces donošenja planerskih i investicijskih odluka.

Digitalizacija javnih usluga pridonosi većoj učinkovitosti, smanjuje rizik od administrativnih pogrešaka, ubrzava obradu zahtjeva i jača transparentnost djelovanja gradske uprave.

Identificirani izazovi digitalne transformacije

Grad Lepoglava je u proteklom razdoblju ostvario značajne iskorake u razvoju digitalne infrastrukture i modernizaciji usluga javne uprave, no analiza stanja pokazuje da i dalje postoje izazovi koji mogu usporiti ili ograničiti daljnji napredak. Ovi izazovi ne proizlaze samo iz tehnoloških ograničenja, nego i iz demografskih, organizacijskih, financijskih i kompetencijskih čimbenika. Poseban naglasak stavlja se na neravnomjernu dostupnost digitalnih usluga među naseljima, ograničene tehničke kapacitete unutar lokalne uprave te potrebu za većom interoperabilnošću sustava i kontinuiranim razvojem digitalnih vještina građana i službenika.

Tablica 15. Tablični prikaz izazova i preporuka digitalne transformacije – Grad Lepoglava

Kategorija izazova	Opis izazova	Ključni problemi
Digitalni jaz i ruralna disperzija	Neujednačena dostupnost digitalne infrastrukture među naseljima	- Slab pristup brzom internetu u udaljenim/planinskim područjima - Niska digitalna pismenost starijih i osjetljivih skupina
Održivost financiranja i tehnička podrška	Ovisnost o EU projektima i ograničeni tehnički kapaciteti	- Održavanje GIS-a, video-nadzora, senzora zahtijeva sredstva - Nedostatak ICT stručnjaka u lokalnoj upravi

⁴⁷ Grad Lepoglava (2024) Projekt „Smart City Lepoglava“. Dostupno na: <https://www.lepoglava.hr/gradu-lepoglavi-50-tisuca-eura-iz-fonda-za-zastitu-okolisa-za-projekt-smart-city/>

⁴⁸ SOM Grad i SOM Sport – digitalne platforme

Interoperabilnost i integracija sustava	Nepotpuna povezanost lokalnih i nacionalnih digitalnih rješenja	- Slaba integracija s e-Građani i državnim evidencijama - Različite baze podataka i neujednačeni formati
Digitalna pismenost	Nedovoljna edukacija službenika i građana	- Ne postoji kontinuiran sustav edukacija - Ranjive skupine otežano koriste digitalne usluge

Izvor: Interna analiza digitalne transformacije Lepoglave, temeljena na dostupnim podacima o stanju digitalne infrastrukture, kapacitetima lokalne uprave

Sveukupno, analiza izazova digitalne transformacije pokazuje da grad Lepoglava, unatoč dosadašnjim napredcima, ulazi u fazu u kojoj se daljnji razvoj ne može oslanjati isključivo na tehnološke investicije, već zahtijeva sustavno jačanje organizacijskih, kadrovskih i kompetencijskih kapaciteta. Neravnomjerna digitalna uključenost, ovisnost o projektnom financiranju, nedostatak interoperabilnosti i nedovoljna digitalna pismenost ključni su čimbenici koji trenutno ograničavaju puni potencijal digitalnih rješenja.

Preporuke za daljnji razvoj digitalne transformacije

S ciljem osiguranja dugoročne održivosti i veće učinkovitosti digitalnih rješenja, definirane su preporuke koje usmjeravaju daljnji razvoj digitalne transformacije grada Lepoglave. One se temelje na postojećem stanju, identificiranim izazovima te usklađenosti s nacionalnim i europskim strateškim dokumentima. Preporuke obuhvaćaju jačanje digitalne infrastrukture, povećanje transparentnosti i sigurnosti, strateško planiranje digitalnog razvoja, unaprjeđenje kompetencija korisnika, kao i daljnju primjenu pametnih i zelenih tehnologija. Njihova implementacija omogućit će gradu da poveća kvalitetu javnih usluga, poveća učinkovitost upravljanja te osigura ravnomjernu digitalnu uključenost svih građana, uz istodobno jačanje otpornosti i inovacijskog potencijala lokalne zajednice.

Tablica 16. Preporuke za daljnji razvoj digitalne transformacije

Preporuka	Područje djelovanja	Ključne mjere
Unaprjeđenje transparentnosti i zaštite podataka	Upravljanje i sigurnost	- Ažuriranje Politike privatnosti - Redovita izvješća o digitalnim projektima - Primjena AZOP smjernica i internih procedura
Izrada Strategije digitalne transformacije Grada Lepoglave	Strateško planiranje	- Definiranje prioriteta i financijskog okvira - Razvoj e-usluga i online plaćanja - Integracija s platformom e-Građani
Jačanje digitalnih kompetencija	Edukacija i uključivost	- Sustavne edukacije za službenike i građane - Fokus na starije osobe i ranjive skupine
Kibernetička sigurnost	Informacijska sigurnost	- Uvođenje MFA autentifikacije - Redovite sigurnosne revizije - Enkripcija podataka i planovi za incidente
Razvoj pametnih i zelenih tehnologija	Smart city i održivost	- EU fondovi za energetske učinkovitost - Inteligentna rasvjeta, senzori zraka - Digitalne turističke aplikacije i smart-city platforme

Izvor: Preporuke izrađene na temelju analize identificiranih izazova digitalne transformacije Grada Lepoglave, uz usklađivanje s nacionalnim strateškim dokumentima (Nacionalna razvojna strategija 2030., Program digitalne transformacije Hrvatske), relevantnim EU politikama te stanjem lokalne digitalne infrastrukture i usluga (2025.)

Preporuke definirane u dokumentu pružaju jasan i usmjeren odgovor na navedene izazove. One naglašavaju potrebu za dovršetkom infrastrukturnih ulaganja, jačanjem kibernetičke sigurnosti, unaprjeđenjem transparentnosti, izradom strateškog okvira digitalnog razvoja te kontinuiranim ulaganjem u edukaciju i digitalne vještine. Posebnu vrijednost predstavlja razvoj pametnih i zelenih tehnologija koje mogu dodatno unaprijediti javne usluge, smanjiti operativne troškove i podržati održivi razvoj.

U konačnici, sinergijska provedba preporuka omogućit će gradu da transformira postojeće izazove u prilike, poveća otpornost sustava i ostvari inkluzivnu, sigurnu i dugoročno održivu digitalnu tranziciju. Time digitalna transformacija postaje ne samo tehnološki proces, već i strateški alat za jačanje lokalne zajednice, učinkovitosti uprave i kvalitete svakodnevnog života svih građana.

2.4. Analiza komunikacijskih aktivnosti

Turistička zajednica grada Lepoglave provodi raznovrsne komunikacijske aktivnosti usmjerene na promociju Lepoglave kao jedinstvene turističke destinacije. Kroz službenu web stranicu lepoglava-info.hr⁴⁹, koja predstavlja središnje mjesto informiranja posjetitelja, redovito se objavljuju novosti vezane uz turističku ponudu, manifestacije, prirodne atrakcije i kulturna događanja. Stranica sadrži i informacije o smještajnim kapacitetima, a njezino se daljnje unapređenje planira kroz tehničke nadogradnje (moduli, plug-inovi) i multimedijalni sadržaj.

Komunikacijske aktivnosti Turističke zajednice grada Lepoglave usmjerene su na promociju turističke ponude, jačanje prepoznatljivosti destinacije, umrežavanje s partnerima te unaprjeđenje informiranja posjetitelja i lokalne zajednice. Aktivnosti su se provodile kroz nekoliko komplementarnih područja: sudjelovanje na sajmovima i manifestacijama, suradnju s organizatorima putovanja i medijima, izradu promotivnih materijala, digitalnu komunikaciju, informativne aktivnosti te razvoj baze turističkih podataka.

Tijekom 2024. godine TZ Lepoglava sudjelovala je na brojnim domaćim i međunarodnim događanjima, uključujući Dane hrvatskog turizma i turističku burzu Put, a posebna pažnja posvećena je festivalima čipke u Italiji, Portugalu i Sloveniji. Ove aktivnosti provedene su u suradnji s partnerima – Gradom Lepoglava, Zadrugom lepoglavske čipke, udrugom Ekomuzej i TKIC-om⁵⁰.

U okviru suradnje s organizatorima putovanja i medijima, TZ Lepoglava organizirala je posjet predstavnika Matice hrvatske i portala Taste of Adriatic, koji su realizirali reportaže o festivalu čipke, lokalnoj gastronomiji, kulturnim znamenitostima i tradiciji. Promovirani su ključni elementi turističkog identiteta – lepoglavska čipka, vinarstvo, kulturna baština i lokalni proizvodi.

TZ Lepoglava provela je zajedničke promotivne aktivnosti s Turističkim zajednicama Varaždinske županije. Objavljeni su članci u Varaždinskim vijestima i Jutarnjem listu, uključujući tematski dodatak Varaždinska županija – Destinacija s pričom, s člankom o Lepoglavi pod naslovom Biseri bogate prošlosti.

⁴⁹ Turistička zajednica grada Lepoglave, službena web stranica Turističke zajednice grada Lepoglave.

⁵⁰ Turistička zajednica grada Lepoglave (2025.) Izvešće o poslovanju Turističke zajednice grada Lepoglave za 2024. godinu.

Kako bi se Lepoglava pozicionirala kao prepoznatljiva destinacija kulturnog i ruralnog turizma, Turistička zajednica grada u 2024. godini provela je opsežan paket komunikacijskih aktivnosti. U nastavku je detaljno razrađen pregled.

Digitalna komunikacija

- Internetska stranica i društvene mreže – Lepoglava-info.hr je središnje mjesto informiranja za posjetitelje i stanovnike. Tijekom 2024. godine web stranica je ažurirana i sadržajno unaprijeđena, s naglaskom na preglednost i dostupnost informacija o smještaju, manifestacijama i baštini. Program rada TZ-a navodi da se stranica redovito ažurira novim tekstovima, fotografijama i dokumentima te da se prati i uređuje sadržaj na društvenim mrežama. Cilj je osigurati pregledan prikaz smještajnih kapaciteta, manifestacija i lokalne baštine uz daljnje tehničke nadogradnje i multimedijски sadržaj.
- Razvoj baze fotografija – TZ otkupljuje profesionalne fotografije za bazu koja se koristi na vlastitim internetskim stranicama, novoj stranici Hrvatske turističke zajednice te za tiskane i digitalne promotivne materijale. Time se povećava kvaliteta vizualne komunikacije, a autentične slike destinacije dostupne su medijima i partnerima.

Sudjelovanje na sajmovima i manifestacijama

- Domaći i međunarodni nastupi – Programom rada predviđeno je sudjelovanje na sajmovima i prezentacijama u Hrvatskoj i inozemstvu tijekom cijele godine. Naglasak je na festivalima čipke i suradnji s partnerima iz čipkarskih udruga; nastupi se često provode zajedno s Turističkom zajednicom Varaždinske županije te udrugama poput Ekomuzeja.
- Festival čipke i međunarodne suradnje – TZ Lepoglava nastupa na međunarodnim festivalima čipke u Italiji, Portugalu i Sloveniji, čime proširuje vidljivost lepoglavske čipke kao UNESCO-ove nematerijalne baštine. Domaći festival, koji se održava u Lepoglavi od 1997., okuplja čipkare iz Europe i izniman je promotivni alat za destinaciju.

Suradnja s organizatorima putovanja i medijima

- Study ture i reportaže – Turistička zajednica financira posjete turističkih agenata, novinara i predstavnika udruga; cilj je da oni upoznaju destinaciju i potom kroz vlastite kanale prezentiraju lepoglavsku ponudu. Primjeri su reportaže portala Taste of Adriatic o tradicionalnoj kuhinji i lepoglavskom vinarstvu te objave Matice hrvatske o Festivalu čipke i baštini (u časopisu *Vijenac* Lepoglava se ističe kao „svjetsko središte čipkarstva“).
- Medijska prisutnost – U suradnji s Turističkom zajednicom Varaždinske županije plasirani su članci u regionalnim i nacionalnim tiskovinama, poput tematskog dodatka „Varaždinska županija – Destinacija s pričom“ u *Jutarnjem listu* i priloga u *Varaždinskim vijestima*. Time se priča o Lepoglavi približava široj publici.

Izrada promotivnih materijala i oglašavanje:

- TZ izrađuje i nadopunjuje brošure, letke i plakate te provodi zajedničke kampanje s drugim turističkim zajednicama županije,
- pod posebnom stavkom planira se tisak promotivnih materijala za privatne iznajmljivače i organizacija edukativnih radionica, što potiče standardizaciju i kvalitetu ponude smještaja.

Informativne aktivnosti na terenu:

- Turistička signalizacija – TZ svake godine nadopunjuje i zamjenjuje turističke table te smeđu signalizaciju za smještajne objekte i turističke subjekte,
- nacionalna kampanja „Hrvatska prirodno tvoja“ – U 2024. godini TZ Lepoglava provela je projekt sadnje drvoreda u sklopu kampanje Hrvatska turističke zajednice. U ulici Alojzija Stepinca posađeno je 25 sadnica velelisne lipe, čime se nastoji doprinijeti smanjenju ugljičnog otiska turizma i želi Lepoglavu pretvoriti u „grad zelenila“. Drvored je označen znakom „Croatia naturally yours“,
- fotografiranje kuća i izrada umjetničkih slika – U suradnji s privatnim iznajmljivačima, TZ je organizirala profesionalno fotografiranje kuća za odmor i apartmana, uručila umjetničke slike s motivima lepoglavske čipke vlasnicima smještajnih objekata kako bi se podigla razina brendiranja⁵¹.

2.5. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s posebnim potrebama

Lepoglava kao turistička destinacija raspolaže vrijednom baštinskom, sakralnom i kulturnom infrastrukturom, no razina pristupačnosti za osobe s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću još uvijek je nedovoljno razvijena. Većina povijesnih objekata, uključujući pavlinski samostan, crkve, kapelice i zgradu nekadašnje kaznionice, ima visoke pragove i stepeništa te nije opremljena prilazima prilagođenima osobama s invaliditetom. Iznimku predstavlja Turističko-kulturno informativni centar (TKIC), koji je u sklopu uređenja dobio rampu za invalidska kolica, čime je osiguran bezbarijerni ulaz.

Javna infrastruktura u središtu grada također pokazuje niz nedostataka. Pločnici su uski i često prekinuti visokim rubnjacima, dok pješački prijelazi nisu u potpunosti prilagođeni osobama smanjene pokretljivosti. S druge strane, parkirna mjesta za osobe s invaliditetom sustavno su označena i ravnomjerno raspoređena u blizini ključnih javnih i kulturnih objekata, što predstavlja jedan od rijetkih pozitivnih elemenata u sustavu pristupačnosti.

Prirodna okolina Lepoglave nudi brojne rekreacijske i krajobrazne vrijednosti, no ponuda za osobe s invaliditetom gotovo da ne postoji. Izletišta, planinarske rute, vidikovci i geološke lokacije nemaju prilaze, prilaze prilagođene podloge niti elemente univerzalnog dizajna

Lepoglava ne raspolaže hotelskim kapacitetima, već nekoliko manjih privatnih smještajnih objekata i seoskih domaćinstava. Prema informacijama dostupnima na službenoj stranici Turističke zajednice, ni jedan od navedenih objekata ne ističe pristupačne sadržaje (rampe, prilagođene sanitarije, podizne platforme). Slično vrijedi i za ugostiteljske objekte. Trenutno u Lepoglavi ne postoji evidentirani smještajni ili ugostiteljski objekt koji nudi certificirane ili jasno označene prilagodbe za osobe s invaliditetom.

⁵¹Turistička zajednica grada Lepoglave (n.d.) Program rada Turističke zajednice grada Lepoglave.

Grad Lepoglava i Turistička zajednica raspolažu mrežnim stranicama s osnovnim informacijama, no specifični i strukturirani podaci o pristupačnosti turističkih objekata i usluga izostaju. Grad je objavio Izjavu o pristupačnosti te naveo da je mrežna stranica „djelomično usklađena“ s Direktivom (EU) 2016/2102 o pristupačnosti internetskih sadržaja javnog sektora⁵². Mrežna stranica TZ Lepoglave nudi osnovne alate pristupačnosti (povećanje fonta, kontrast), ali ne sadrži pregled prilagođenih objekata, informaciju o postojanju rampi, pristupačnih sanitarija ili drugih elemenata koji bi osobama s invaliditetom omogućili informirano planiranje posjeta. Nisu dostupne ni tiskane ni digitalne brošure specifično posvećene pristupačnom turizmu.

Pozitivni primjeri uključuju:

- TKIC Lepoglava (Hrvatskih pavlina 7) – 2024. izgradnja pristupne rampe radi osiguravanja bezbarijernog ulaza⁵³.
- Dom zdravlja Varaždinske županije – ispostava Lepoglava – 2019. godine ugrađena je podizna platforma za osobe u invalidskim kolicima.
- Osnovna škola Izidora Poljaka Višnjica – 2014. ugrađen je lift čime je zgrada u potpunosti prilagođena učenicima s teškoćama u kretanju.
- Na glavnom ulazu u zgradu Gradske uprave Grada Lepoglave (Antuna Mihanovića 12) ugrađena je rampa za pristupačnost osoba s invaliditetom i smanjene pokretljivosti.

Ministarstvo turizma i sporta na nacionalnoj razini potiče inkluziju osoba s invaliditetom i razvoj kompetencija u turističkom sektoru, na području Lepoglave ne postoji strukturiran program edukacije ugostiteljskog, turističkog ili javnog osoblja o radu s osobama s invaliditetom. Ne provode se radionice, ne postoje lokalne smjernice niti standardizirani protokoli postupanja. Uslijed toga je razina svijesti i razumijevanja potreba OSI korisnika općenito niska, a pružatelji usluga rijetko mogu ponuditi adekvatne alternative i oblike podrške.

Republika Hrvatska ratificirala je Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom, obvezavši se osigurati pristupačnost turističkih usluga i sadržaja. Direktiva (EU) 2016/2102 implementirana je kroz Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (NN 17/19), čime je propisana obveza digitalne pristupačnosti lokalnih javnih tijela. Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina (NN 78/2013) nalaže ugradnju rampi, dizala, proširenih ulaza i prilagođenih sanitarnih čvorova u svim novim objektima te prilikom rekonstrukcija⁵⁴.

Slijedom toga, Grad Lepoglava ima zakonsku obvezu osigurati uvjete univerzalnog dizajna u prostoru i objektima javne namjene te provoditi razumnu prilagodbu sukladno nacionalnim i europskim normama.

⁵² Grad Lepoglava (n.d.) Izjava o pristupačnosti. Dostupno na: <https://www.lepoglava.hr/izjava-o-pristupacnosti/>

⁵³ Grad Lepoglava (2024) Nastavlja se ulaganje u lepoglavski TKIC – počeli radovi na izgradnji prilazne rampe. Dostupno na: <https://www.lepoglava.hr/nastavlja-se-ulaganje-u-lepoglavski-tkic-poceli-radovi-na-izgradnji-prilazne-rampe/>

⁵⁴ Narodne novine (2013) Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti (NN 78/13).

2.6. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji

Razvoj turizma u gradu Lepoglavi u velikoj mjeri ovisi o kvalitetnoj organiziranosti i dostupnosti različitih usluga koje moraju zadovoljiti potrebe lokalnog stanovništva, ali i turista. Lepoglava, smještena u zapadnom dijelu županije i prepoznatljiva po bogatoj kulturnoj baštini, jedinstvenoj lepoglavskoj čipki i prirodnim atrakcijama, posjeduje značajan potencijal za jači turistički iskorak. Kako bi se taj potencijal u potpunosti ostvario, neophodno je uskladiti postojeću ponudu s očekivanjima suvremenog turističkog tržišta te razviti usluge koje doprinose cjelovitom i kvalitetnom turističkom doživljaju.

Osnovne uslužne djelatnosti

U Lepoglavi su osnovne uslužne djelatnosti prvenstveno usmjerene na potrebe lokalnog stanovništva, no istovremeno predstavljaju važnu potporu turističkoj ponudi. U gradu djeluje nekoliko manjih trgovina, marketa i specijaliziranih prodajnih mjesta, koji omogućuju osnovnu dostupnost robe široke potrošnje. Sličnu ulogu imaju i lokalne tržnice te OPG-ovi koji nude domaće proizvode, od tradicionalnih prehrambenih artikala do rukotvorina, što može biti posebno zanimljivo posjetiteljima.

Ugostiteljska ponuda Lepoglave uključuje nekoliko kafića i restorana, no broj objekata specijaliziranih za domaću kuhinju ili lokalne gastronomske specijalitete još je uvijek relativno skroman. Iako postoje primjeri objekata koji u svoju ponudu uvode tradicijska jela i proizvode, poput autohtonih delicija vezanih uz lokalno područje Ivančice i kulturnu baštinu čipkarstva, cjelokupan gastronomski segment i dalje pruža prostor za razvoj i diversifikaciju.

Osim trgovine i ugostiteljstva, u Lepoglavi djeluje i niz zanatskih i servisnih usluga – frizerski i kozmetički saloni, vulkanizerske radnje, servisi za popravak bicikala i vozila te druge pomoćne uslužne djelatnosti. Ovakvi sadržaji imaju važnu ulogu u stvaranju funkcionalnog i ugodnog okruženja za posjetitelje, osobito za planinare, bicikliste i druge aktivne turiste koji se u Lepoglavu zadržavaju dulje vrijeme.

Zdravstvene ustanove

Zdravstvenu zaštitu na području grada Lepoglave osiguravaju ustanove Varaždinske županije kroz organizacijski okvir Doma zdravlja Varaždinske županije – Ispostava Ivanec, unutar kojeg djeluju ambulate u Lepoglavi i Donjoj Višnjici. Ambulanta u Lepoglavi predstavlja najvažniji lokalni punkt primarne zdravstvene skrbi te pruža širok raspon usluga, uključujući opću i obiteljsku medicinu, stomatološku zaštitu, zdravstvenu zaštitu predškolske djece, fizikalnu medicinu i rehabilitaciju te patronažnu službu. Na taj se način stanovnicima osigurava kontinuirana i dostupna zdravstvena skrb u neposrednoj blizini⁵⁵.

Ambulanta u Donjoj Višnjici nadopunjuje ovaj sustav pružajući usluge opće i obiteljske medicine za stanovnike južnog dijela grada, omogućujući ravnomjernu teritorijalnu pokrivenost osnovnom zdravstvenom zaštitom.

Hitna medicinska služba na području Lepoglave organizirana je kroz djelokrug Zavoda za hitnu medicinu Varaždinske županije – Ispostava Ivanec, čime se osigurava pravovremena intervencija u situacijama povećanog zdravstvenog rizika, nesreća ili drugih hitnih događaja. Preventivni aspekt zdravstvene zaštite, uključujući školsku medicinu i epidemiologiju, provodi Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije – Ispostava Ivanec, u sklopu kojeg djeluje epidemiološka ambulanta sa zadaćom praćenja i kontrole zaraznih bolesti te provođenja preventivnih programa.

⁵⁵ Dom zdravlja Varaždinske županije – Ambulanta Lepoglava (n.d.) Ordinacije i lokacije: Lepoglava. Dostupno na: <https://www.dzvz.hr/ordinacije-i-lokacije/lokacija/14-lepoglava.html>

Obrazovne i sportske ustanove

Obrazovne i sportsko-rekreacijske ustanove u Lepoglavi čine važan dio društvene infrastrukture grada, s potencijalom za doprinos kvaliteti života lokalnog stanovništva, ali i razvoju turizma, osobito u segmentu aktivnog i sportskog turizma. Grad raspolaže osnovnom, ali raznolikom mrežom sportskih, rekreacijskih i odgojno-obrazovnih sadržaja koji zajedno oblikuju funkcionalan i prostorno uravnotežen sustav.

Prema službenim informacijama grada Lepoglave, u okviru rubrike „Sport i rekreacija“ ističu se sljedeći sadržaji namijenjeni sportu i aktivnom odmoru:

- Sportsko-rekreacijski centar Lepoglava, smješten u središtu grada, koji obuhvaća nogometno igralište s atletskom stazom, pomoćno nogometno igralište, poligon za trening, igralište za rukomet i mali nogomet, tri teniska terena (od kojih jedan s rasvjetom), minigolf, stolove za stolni tenis, bočalište, rusku kuglanu i dječje igralište.
- Sportska dvorana Osnovne škole Ante Starčevića, koja se koristi za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture, rad sportskih udruga, treninge i povremena natjecanja.
- Biciklističke staze

Uz navedeno, Lepoglava se promovira kao „Grad sporta“, a na mrežnim stranicama dostupne su informacije o sportskim udrugama, turnirima i manifestacijama koje dodatno jačaju identitet grada kao središta sporta i rekreacije.

Istodobno, grad raspolaže razvijenom mrežom predškolskih i osnovnoškolskih ustanova koje osiguravaju ravnomjernu dostupnost odgojno-obrazovnih usluga svim dijelovima grada. Predškolski odgoj provodi se kroz dvije ustanove: Dječji vrtić Lepoglava, sa sjedištem u Lepoglavi i podružnicom u Donjoj Višnjici, te Dječji vrtić „Runolist“ u Žarovnici⁵⁶.

Osnovnoškolsko obrazovanje organizirano je kroz tri matične škole i jednu područnu školu: Osnovnu školu Ante Starčevića u Lepoglavi (kapaciteta oko 200 učenika), Osnovnu školu Ivana Rangera u Kamenici (kapaciteta oko 100 učenika) s područnom školom u Žarovnici te Osnovnu školu Izidora Poljaka u Donjoj Višnjici (kapaciteta oko 100 učenika).

Sve navedene obrazovne i sportske ustanove zajedno čine koherentan sustav društvene infrastrukture, koji doprinosi socijalnoj koheziji, razvoju lokalne zajednice te stvara osnovu za budući razvoj sadržaja namijenjenih djeci, mladima i posjetiteljima, uključujući školske, sportske i rekreacijske programe s turističkim potencijalom.

Vjerske i kulturne institucije

Najpoznatija i najznačajnija sakralna građevina je Župna crkva Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije, smještena u sklopu pavlinskog samostanskog kompleksa. Ova crkva predstavlja središte kulturno-povijesne baštine Lepoglave i nezaobilaznu točku turističkih obilazaka.

Uz sakralnu baštinu, Lepoglava je prepoznatljiva po tradiciji lepoglavske čipke, koja je upisana na UNESCO-ov popis nematerijalne kulturne baštine. Ova jedinstvena kulturna vrijednost ima snažan turistički potencijal te se aktivno interpretira kroz radionice, izložbe i Festival lepoglavske čipke.

⁵⁶ Dječji vrtić Lepoglava (n.d.) Službena web stranica. Dostupno na: <https://www.djecji-vrtic-lepoglava.hr/>

Turističko kulturno-informativni centar ⁵⁷ u Lepoglavi organizira niz događanja, izložbi i edukativnih programa, čime obogaćuju kulturni život zajednice i nude dodatne sadržaje za turiste.

Financijske, poštanske i platne usluge

U gradu su dostupne bankarske i poštanske usluge, koje osiguravaju osnovne potrebe korisnika, od podizanja gotovine do korištenja platnih usluga. U izdvojenim naseljima i manjim ruralnim zonama dostupnost ovih usluga može biti ograničena.

Na području grada Lepoglava poštanski promet organizira i obavlja "Hrvatska pošta"d.d., središte pošta Varaždin. Poštanski uredi postoje u Lepoglavi i Donjoj Višnjici.

Na području Lepoglave djeluje jedna bankarska poslovnica – Zagrebačka banka d.d. – koja nudi klasične bankarske usluge i posjeduje vlastiti uplatno-isplatni bankomat. Privredna banka Zagreb i Raiffeisenbank u Lepoglavi nude samo bankomate, pa za složenije financijske usluge stanovnici najčešće odlaze u susjedne gradove (npr. Ivanec ili Varaždin).

Javne službe i žurne službe

Grad Lepoglava ima formalno ustrojen Stožer civilne zaštite, u sustavu civilne zaštite djeluju različite operativne snage: Vatrogasna zajednica grada Lepoglave, Gradsko društvo Crvenog križa Ivanec, Hrvatska gorska služba spašavanja (HGSS) – Stanica Varaždin, povjerenici civilne zaštite, opća postrojba civilne zaštite, koordinatori na lokaciji te pravne osobe i udruge. Ove snage imaju obvezu provoditi mjere i aktivnosti u slučaju nesreća ili katastrofa.

Vatrogasnu djelatnost na području Lepoglave provodi Vatrogasna zajednica grada Lepoglave. Ona okuplja četiri dobrovoljna vatrogasna društva (DVD) – DVD Lepoglava, DVD Kamenica, DVD Višnjica te industrijsko DVD Kaznionica Lepoglava. Policijsku postaju za Lepoglavu čini Policijska postaja Ivanec (Policijska uprava varaždinska). U sustav civilne zaštite uključene su i lovne udruge poput LU „Srtnjak – Ravna Gora Lepoglava“ i LU „Graničar“ Višnjica, čiji članovi i oprema mogu biti važni u potragama i intervencijama na teško pristupačnim područjima.

Kvaliteta sustava gospodarenja otpadom i briga za očuvanje okoliša dodatno doprinose održivosti i sigurnosti destinacije. Komunalno poduzeće Ivkom-vode i Grad Lepoglava u posljednjih su nekoliko godina značajno modernizirali sustav gospodarenja otpadom. Ključni element tog sustava je mobilno reciklažno dvorište – modularna kontejnerska jedinica. Dvorište obilazi svih šesnaest naselja u sastavu Lepoglave.

Osim mobilnog dvorišta, Grad i komunalna služba redovito objavljuju rasporede odvoza miješanog i odvojenog otpada (biootpada, papira, plastike i stakla) i potiču kućanstva na odvojeno prikupljanje.

Grad sudjeluje u projektima regulacije oborinskih voda, uključujući izgradnju retencijskih bazena i razdjelnog sustava kanalizacije, čime se sprječava onečišćenje rijeke Bednje i podzemnih voda. Također se ulaže u edukaciju građana o sprječavanju nastanka otpada i važnosti recikliranja.

⁵⁷ Turističko-kulturno-informativni centar (TKIC) d.o.o. (n.d.) Službena web stranica. Dostupno na: <https://www.tkic.hr/>

2.7. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala

Analiza ljudskih potencijala temelji se na podacima popisa stanovništva, dostupnim strateškim dokumentima te godišnjim pokazateljima zaposlenosti. Cilj je prepoznati ključne demografske i radno-ekonomske karakteristike koje utječu na razvojne mogućnosti grada Lepoglave, posebno u kontekstu planiranja održivog gospodarskog i društvenog razvoja.

Popis 2021. pokazuje da grad Lepoglava ima 6 945 stanovnika, što čini oko 4,35 % stanovništva Varaždinske županije. U odnosu na 2011. grad je izgubio 1 338 stanovnika (pad od 16,15 %). Gustoća naseljenosti iznosi 105,3 stanovnika/km², dok je prosjek županije 126,4. Usporedno s trendovima Varaždinske županije, Lepoglava bilježi izraženiji pad broja stanovnika te nižu gustoću naseljenosti od županijskog prosjeka.

Dobna struktura ukazuje na ubrzano starenje stanovništva, najveća skupina je u dobi 55–59 godina, a najveći pad bilježi se među najmlađim dobnim skupinama. Muškarci čine 53,26 % (3 699 osoba), a žene 46,74 % (3 246). Broj kućanstava smanjen je na 2 133 (pad 9,8 % u odnosu na 2011.).

Tržište rada i struktura zaposlenosti

Podaci o zaposlenosti upućuju na stabilno i predvidivo tržište rada u Gradu Lepoglavi. Tijekom 2024. godine u Lepoglavi je prosječno bilo zaposleno oko 2.500 osoba, uz blagi, ali kontinuirani rast tijekom godine. Nisu zabilježene veće oscilacije, što upućuje na relativno uravnoteženu gospodarsku dinamiku. Najizraženiji porast zaposlenosti ostvaren je u proljetnim mjesecima, dok se manji sezonski pad bilježi tijekom ljeta.

Struktura zaposlenosti jasno odražava industrijski karakter grada. Najzastupljenije djelatnosti su prerađivačka industrija – osobito metaloprerađivački i tekstilni sektor – te građevinarstvo. Takva struktura potvrđuje dugogodišnju proizvodnu orijentaciju Lepoglave i njezinu ulogu kao jednog od industrijskih nositelja sjeverozapadnog dijela Varaždinske županije.

Zbog relativno malog broja stanovnika i ograničene lokalne radne baze, značajan udio zaposlenih čine dnevni migranti iz okolnih jedinica lokalne samouprave, kao i strani radnici. Time Lepoglava funkcionira kao regionalno radno središte, a ne kao zatvoreno lokalno tržište rada.

Gospodarsko težište koncentrirano je u Poduzetničkoj zoni Lepoglava⁵⁸, koja se prostire na 53,5 hektara i predstavlja glavni industrijski klaster grada. U zoni posluju poduzeća iz metalne, drvoprerađivačke i tekstilne industrije, uz prisutnost logističkih i servisnih djelatnosti koje dodatno jačaju gospodarsku funkciju prostora.

Navedeni pokazatelji potvrđuju da je lokalno gospodarstvo obilježeno tradicionalnom industrijskom strukturom, s naglašenom ulogom metalne i tekstilne proizvodnje te građevinskog sektora.

Za razliku od industrije, turistički sektor (djelatnosti 55 – smještaj te 56 – priprema i usluživanje hrane) ima vrlo ograničenu ulogu u lokalnom gospodarstvu. Tijekom 2024. godine u tim je djelatnostima u prosjeku bilo zaposleno svega oko 35 osoba mjesečno, što čini približno 1,4 % ukupne zaposlenosti u gradu. Iako se u ljetnim mjesecima bilježi blagi sezonski porast, on nema značajan utjecaj na ukupno tržište rada.

Sve navedeno potvrđuje da Lepoglava trenutačno ne djeluje kao turistička destinacija u gospodarskom smislu, već prije svega kao industrijsko i radno središte šireg područja, s potencijalom za postupnu diverzifikaciju gospodarske strukture u budućnosti.

⁵⁸ Grad Lepoglava (n.d.) Poduzetnička zona Lepoglava. Dostupno na: <https://www.lepoglava.hr/poduzetnicka-zona-lepoglava/>

2.8. Analiza tržišta

S obzirom na to da Grad Lepoglava pripada području Varaždinske županije i regiji Sjeverna Hrvatska, u analizi turističkog tržišta primijenjeni su nalazi nacionalnog istraživanja TOMAS Hrvatska 2022./2023. Instituta za turizam⁵⁹, koje obuhvaća obilježja, ponašanje i potrošnju turista u kontinentalnim destinacijama.

U regiji Sjeverne Hrvatske (Zagrebačka, Krapinsko-zagorska, Međimurska, Varaždinska i Koprivničko-križevačka županija) u istraživanju je sudjelovalo 1.616 ispitanika, što čini 11 % ukupnog uzorka. Dobiveni rezultati smatraju se relevantnim pokazateljem strukture i ponašanja turista koji posjećuju i područje Lepoglave.

Prosječna starost turista u Hrvatskoj iznosi 42 godine, dok su turisti u kontinentalnim regijama u prosjeku nešto stariji (43 godine). U sjevernoj Hrvatskoj gosti su među najstarijima u kontinentalnom dijelu, s prosječnom dobi oko 46 godina. Većina turista pripada srednjoj dobnoj skupini (30–49 godina), dok je 25 % starije od 50 godina. Ovakva struktura upućuje na stabilnu, platežno sposobnu i iskustveno orijentiranu potražnju.

Turisti koji posjećuju kontinentalne destinacije u pravilu su visoko obrazovani – 45 % ima završen fakultet – te srednjeg do višeg dohotka. Gotovo polovica gostiju s kontinenta dolazi iz kućanstava s mjesečnim primanjima višima od 3.000 eura. Posebno se ističu gosti iz Belgije, Nizozemske, skandinavskih zemalja, Švicarske i SAD-a, koji u velikoj većini pripadaju višim dohodovnim skupinama. To upućuje na potencijal razvoja ponude više dodane vrijednosti.

Najčešći motivi dolaska u kontinentalnu Hrvatsku su city break, posao i boravak u prirodi, dok se regija Sjeverne Hrvatske jasno izdvaja po motivima wellness/toplice (43 %) i priroda (30 %). Ovi podaci potvrđuju da se tržišni interes za područje Lepoglave primarno veže uz prirodne resurse, mir, zdravlje i aktivni odmor, a ne uz masovni ili zabavni turizam.

Turisti na kontinent najčešće dolaze vlastitim automobilom, dok je prosječna duljina boravka znatno kraća nego na Jadranu (u prosjeku oko 3 do 4 noći). U Lepoglavi se stoga može očekivati pretežito kratki boravci (1–3 noći), često u kombinaciji s posjetima drugim destinacijama u regiji.

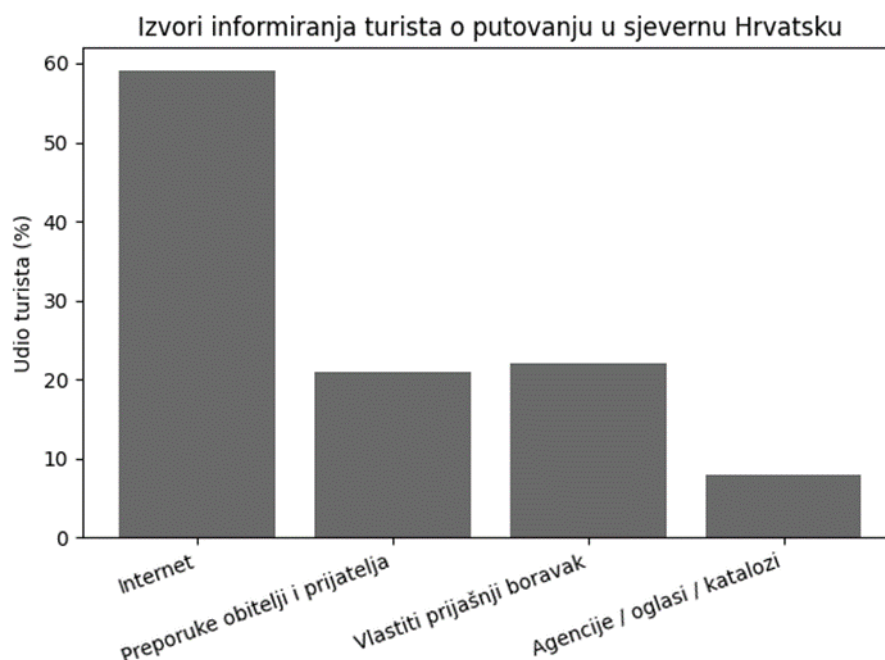
Tijekom boravka, turisti u kontinentalnim destinacijama najčešće:

- posjećuju restorane i razgledavaju gradove,
- obilaze muzeje, galerije i kulturne sadržaje,
- koriste wellness i spa usluge (u sjevernoj Hrvatskoj čak 54 % gostiju),
- borave u prirodi i na izletima.

Kao glavni izvor informacija o destinaciji dominira internet (59 %), dok važnu ulogu imaju i preporuke obitelji i prijatelja te prethodno iskustvo. To naglašava potrebu jačanja digitalne vidljivosti Lepoglave i sustavnog upravljanja imidžem destinacije.

⁵⁹ Istraživanje TOMAS Hrvatska 2022./2023m, konačni rezultati istraživanja, listopad 2023.

Slika 5. Izvori informiranja turista o putovanju u sjevernu Hrvatsku

Izvor: Istraživanje TOMAS Hrvatska 2022./2023, obrada autora

Turisti s kontinenta izrazito su zadovoljni boravkom u Hrvatskoj. Ukupno 92% ocijenilo je svoj boravak ocjenom 6 ili 7 na skali (vrlo visok stupanj zadovoljstva). Najviše su cijenili ljepotu prirode, gradova, sigurnost i opći ugođaj (više od 90% gostiju visoko ocijenilo te elemente). Među najslabijim stranama su prometna infrastruktura u mjestu (gužve u prometu), mogućnosti kupovine, zabave i noćnog života – kao i dosad u svim TOMAS istraživanjima, gosti kontinenta su najnezadovoljniji te elemente ponude⁶⁰.

Analiza ciljnih tržišta

U turističkom sektoru uspješan razvoj destinacije zahtijeva jasno definiranje ciljnog tržišta – tj. razumijevanje tko su posjetitelji i kako im se ponuda može prilagoditi. Sposobnost da se specifični proizvodi i doživljaji ponude onim skupinama potrošača koje za njih iskazuju konkretne interese i potrebe čini temelj suvremenog turističkog marketinga. Ciljano usmjeravanje resursa smanjuje gubitke, povećava lojalnost i omogućuje diferencijaciju u odnosu na konkurenciju.

Strategija ciljanog marketinga obuhvaća tri komplementarna koraka:

1. Segmentacija tržišta – tržište se dijeli na skupine posjetitelja sa sličnim obilježjima, interesima i ponašanjem. Razlikuju se demografski (dob, spol, obrazovanje), geografski (zemlja ili županija podrijetla), motivacijski (razlog putovanja – kultura, aktivni odmor, gastronomija), kao i ponašajni kriteriji (učestalost posjeta, potrošnja, kanali informiranja).

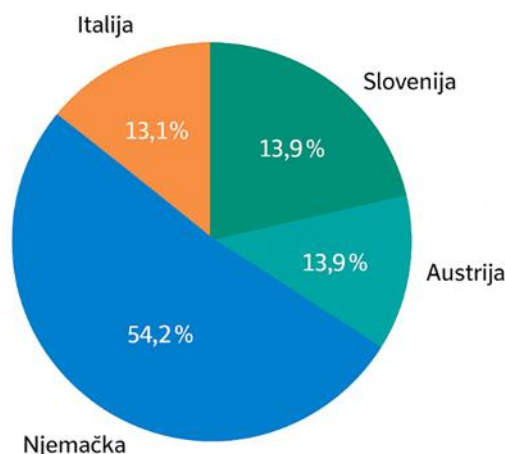
⁶⁰ Podaci su preuzeti iz rezultata istraživanja „TOMAS Hrvatska 2022./2023.“ provedenog na uzorku od 14.632 turista, pri čemu su podaci za sjevernu Hrvatsku zasebno prikazani u Prilogu B. Promatrani period obuhvaća turističku potražnju od lipnja 2022. do lipnja 2023. godine

2. Izbor ciljnog tržišta – iz postojećih segmenata odabiru se oni koji pokazuju najveći razvojni potencijal i usklađenost s ponudom destinacije. Pri tome se promatraju veličina segmenta, platežna moć, trend rasta te mogućnost dolaska (npr. autom, autobusom, vlakom).
3. Pozicioniranje destinacije – naglašavaju se konkurentske prednosti destinacije i razvija jedinstvena poruka kojom se ciljanim segmentima jasno komunicira vrijednost. Pozicioniranje mora biti diferencirano i emocionalno relevantno, osobito u visoko konkurentnom okruženju kontinentalnog turizma.

Segmentacija tržišta Lepoglave i okolice

Prema podacima sustava eVisitor za 2024. godinu, na području Varaždinske županije ostvareno je 112 705 dolazaka i 260 657 noćenja, što je 8,5 % više dolazaka i 5,9 % više noćenja nego 2023. godine. U strukturi noćenja 50,92 % otpada na strane turiste, a 49,08 % na domaće. Najveći broj noćenja ostvarili su domaći gosti (127 930), a među inozemnim posjetiteljima prednjače gosti iz Njemačke (28 004 noćenja), zatim Poljske (12 084), Slovenije (9 693), Austrije (7 179) i Italije (6 747). Ovi podaci upućuju na važnost zemalja srednje Europe koje su povezane cestovnim koridorima i odakle turisti najčešće dolaze osobnim vozilima.

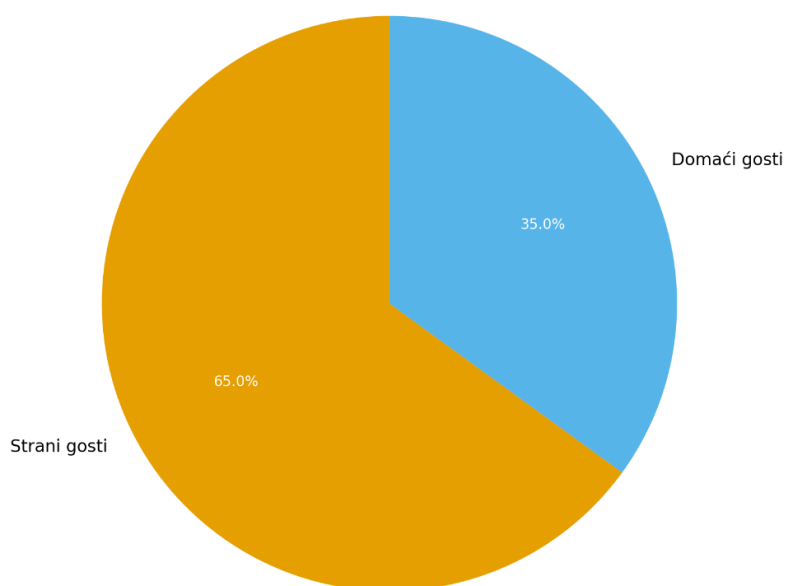
Slika 6. Grafički prikaz - Udio noćenja po tržištima u 2024. godini – Varaždinska županija

Izvor: eVisitor, obrada autora

Za Lepoglavu segmentacijska analiza pokazuje još izraženiju orijentaciju prema inozemnim gostima. U 2024. godini evidentirano je 473 dolazaka stranih gostiju i 536 dolazaka domaćih gostiju, što znači da je 65 % noćenja ostvareno u inozemnom segmentu (2 323 noćenja), a 35 % u domaćem (1 251 noćenje).

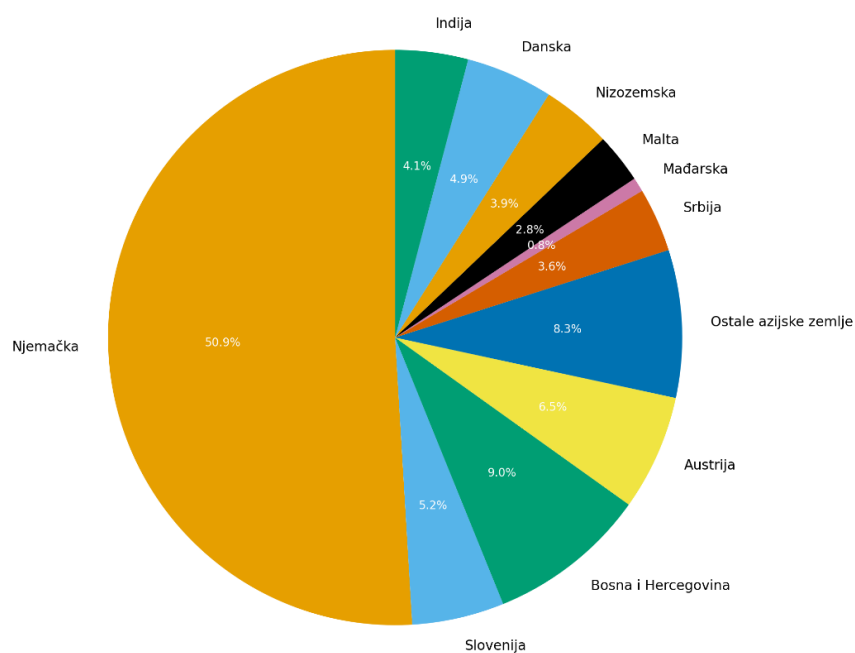
Slika 7. Grafički prikaz – Udio domaćih i stranih gostiju u ukupnom broju posjetitelja

Izvor: eVisitor, obrada autora

Struktura stranih noćenja po zemljama pokazuje stabilnu ovisnost o njemačkom tržištu – gosti iz Njemačke ostvarili su 136 dolazaka i 994 noćenja, što čini više od polovice svih stranih noćenja. Slijede posjetitelji iz Bosne i Hercegovine (49 dolazaka/175 noćenja), Austrije (42/126), Slovenije (52/101) i ostalih azijskih zemalja (35/162). Među domaćim gostima najveći udio dolazaka/noćenja dolazi iz Zagrebačke županije i grada Zagreba (114 dolazaka/242 noćenja) te Varaždinske županije (72/224).

Slika 8. Struktura stranih gostiju prema zemlji podrijetla

Izvor: eVisitor, obrada autora

Motivacijski i ponašajni aspekt

Razlozi posjeta Lepoglavi proizlaze iz kombinacije kulture, rekreacije i autentične lokalne ponude. Grad se nalazi između planina Ivančice i Ravne gore i okružen je rijekom Bednjom, što gostima pruža prirodne ljepote i mogućnosti za rekreaciju. Osobitu ulogu u prepoznatljivosti ima lepoglavska čipka – umijeće izrade čipke na batiće uvršteno je 2009. godine na reprezentativnu UNESCO-vu listu nematerijalne baštine. Svake godine u rujnu organizira se Međunarodni festival čipke, koji uključuje znanstvene skupove, izložbe, radionice i sajam tradicijskog rukotvorstva. Lepoglava nudi i druge atrakcije: geološki spomenik prirode Gaveznicu–Kamen vrh, jedini sačuvani fosilni vulkan u Hrvatskoj; povijesne crkve i kapelice u okolnim naseljima Kamenica i Višnjica; te mogućnosti za paragliding, biciklizam i planinarenje. Ove karakteristike privlače posjetitelje koji traže autentična iskustva, kulturnu baštinu i aktivni odmor.

Podaci turističkog prometa iz eVisitora upućuju na to da prosječni boravak stranih gostiju u Lepoglavi traje oko 4,9 noćenja (2 323 noćenja/473 dolaska), dok domaći gosti prosječno ostaju oko 2,3 noći (1 251/536).

Izbor ciljnih tržišta

S obzirom na analizu podataka, ciljana tržišta Lepoglave do 2029. godine mogu se grupirati na sljedeći način:

1. primarno inozemno tržište: Njemačka – gosti iz Njemačke ostvaruju više od polovice svih stranih noćenja (994 noćenja). Njemačko tržište odlikuje se visokim stupnjem mobilnosti, interesom za prirodu i kulturnu baštinu, te tradicijom dolaska u Hrvatsku automobilom. U marketingu treba naglasiti autoputsku dostupnost (blizina autoceste Zagreb–Graz i Zagreb–Budimpešta), kulturne sadržaje i festival čipke, kao i mogućnosti za aktivni odmor,
2. regionalna tržišta u susjedstvu – Austrija, Slovenija i Bosna i Hercegovina zajedno čine značajan udio noćenja (Austrija 126, Slovenija 101, BiH 175 noćenja). Ove zemlje su geografski blizu, imaju slične kulturne interese i lako su dostupne cestom,
3. posebni segmenti udaljenijih tržišta – iako brojke nisu velike, sve azijske zemlje ostvarile su 162 noćenja. Ovaj segment pokazuje da Lepoglava, zahvaljujući UNESCO-vom statusu čipke, privlači i turiste s drugih kontinenata,
4. domaće tržište (Hrvatska) – iako na razini županije domaći gosti čine gotovo polovicu noćenja, u Lepoglavi njihov udio iznosi 35 %. Najviše dolazaka/noćenja bilježi se iz Zagrebačke županije i grada Zagreba (242 noćenja) te Varaždinske županije (224 noćenja), što je razumljivo zbog blizine.

U nastavku su prikazane glavne interesne skupine prema motivacijskim i ponašajnim aspektima te očekivane potrebe. U tablici se nalaze glavni segmenti posjetitelja (kulturni turisti, ljubitelji prirode, avanturisti, geoturisti, vjerski hodočasnici, jednodnevni izletnici, gastronomi) te posebni segmenti s udaljenih tržišta. Za svaki segment navedeni su demografski profili korisnika, njihovo geografsko porijeklo te ključne potrebe i preferencije. Pri izradi su korišteni službeni podaci i pouzdani izvori o Lepoglavi, uključujući informacije o UNESCO-ovoj zaštiti lepoglavske čipke, Međunarodnom festivalu čipke, planinarskim i paraglajderskim sadržajima na Ravnoj gori i Ivančici, geološkom spomeniku prirode Gaveznicu – Kamen vrh s edukativnim radionicama te podacima o hodočasničkim rutama i lokalnoj gastronomiji.

Tablica 17. Interesne skupine turista grada Lepoglave

Interesne skupine	Korisnici (demografija / porijeklo)	Opis potreba i preferencija (ključne riječi)
Ljubitelji kulturne baštine i čipke	• Stariji parovi i kulturni turisti (50–70 godina) • Grupe žena, etnolozi, povjesničari umjetnosti (25–50 godina) • Posjetitelji iz Njemačke i okolnih zemalja, povremeno turisti s drugih kontinenata	Lepoglavska čipka je od 2009. uvrštena na UNESCO-v popis nematerijalne baštine, a Međunarodni festival čipke (od 1997.) promiče čipku kroz izložbe, radionice i predavanja. Korisnici očekuju demonstracije izrade čipke, vođene ture po galeriji lepoglavске čipke i pavlinskom samostanu, stručne radionice, suvenirnice te program festivala. Važna im je smještajna ponuda tijekom festivala, prisutnost vodiča na nekoliko jezika i mogućnost sudjelovanja u radionicama.
Ljubitelji prirode i planinarenja	• Srednja dob (30–55 godina); mlađi planinari i biciklisti (20–35 godina) • Domaći izletnici iz Zagrebačke i Varaždinske županije te inozemni gosti iz Njemačke, Slovenije i Austrije	Ravna gora (686 m) i Ivančica (1061 m) okružuju Lepoglavu i nude mrežu označenih staza, vidikovaca i prirodnih znamenitosti. Ravna gora je „zadnji ogranak Južnih Alpa“ s bogatom florom i faunom, špiljama, legendama te dvjema planinarskim kućama – Filićev dom (70 kreveta) i Pusti duh (20 kreveta) ⁶¹ . Ivančica, najviša planina Zagorja, ima planinarski dom „Josip Pasarić“, startnu poziciju za paraglidere. Potrebni su im uređeni planinarski putovi, jasne oznake, mjesta za odmor, informacijski stupovi, smještaj u planinarskim domovima te gastro ponuda s lokalnim jelima.
Avanturisti i ljubitelji sporta na otvorenom	• Paragladjeri, trail trkači i brdski biciklisti (25–45 godina) • Adrenalinski turisti iz Hrvatske i susjednih zemalja	Ravna gora je jedno od najpopularnijih paragliderskih poletišta u Hrvatskoj; ima dvije startne pozicije na sjevernoj i južnoj strani te održava nacionalna i međunarodna natjecanja. Paragliding klub „Let“ organizira tečajeve i tandem letove. Ivančica nudi paragliding startnu poziciju, staze za brdski biciklizam. Ova skupina traži adrenalinske sadržaje, sigurne poletišne i sletišne zone, najam opreme, organizirane ture, informativne table i dodatne usluge (wellness, lokalna gastro-ponuda).
Geoturisti i obitelji s djecom	• Obitelji s djecom (5–14 godina) \ • Školske ekscurzije, geolozi i znatiželjnici	Gaveznicica - Kameni vrh zakonski je zaštićen geološki spomenik prirode i jedini sačuvani fosilni vulkan u Hrvatskoj. Na lokalitetu se pronalaze poludrugi kamen ahat; posjetitelji mogu sudjelovati u dječjim radionicama – „ispiranje zlata“, izrada vulkanske razglednice i analiza stijena pod mikroskopom. Skupina očekuje edukativne sadržaje, interaktivne radionice, stručne vodiče, didaktičku infrastrukturu, sanitarne čvorove, pristup prilagođen djeci i pješačke staze povezane s drugim atrakcijama.
Vjerski hodočasnici i duhovni posjetitelji	• Hodočasnici srednje i starije dobi (40–70 godina) iz Hrvatske, Slovenije, Poljske i Austrije • Vjerske skupine i kulturni turisti	„Marijina hodočasnička ruta“ povezuje slovenska i hrvatska svetišta posvećena Djevici Mariji (Ptujška Gora, Sveta Gora nad Bistricom na Sutli, Marija Bistrica). Ruta je dio međunarodnog hodočasničkog puta koji se proteže od Częstochowe u Poljskoj preko Levoče i Mariazella do Marije Bistrice. Slovenski dio rute je dug 409 km, a hrvatski 393 km te je namijenjen hodočascima, planinarima i ljubiteljima prirode. Ova skupina treba označene hodočasničke putove, odmorišta uz kapelice,

⁶¹ Turistička zajednica grada Lepoglave (n.d.) Discover – Ravna gora & mountain accommodations. Dostupno na: <https://lepoglavainfo.hr/en/discover/#:~:text=Ravna%20gora%20,accommodations%20at%20two%20mountain%20lodges>

		mogućnost posjeta pavlinskom samostanu i crkvama u Lepoglavi te smještaj prilagođen hodočasnicima.
Jednodnevni izletnici	• Posjetitelji iz Zagreba, Varaždina, Međimurja i susjednih država (30–60 godina) • Obitelji i manje grupe; često putuju osobnim automobilom	Za ovu skupinu Lepoglava je destinacija za jednodnevne izlete – dolaze na Međunarodni festival čipke, planinarenje, kulturne manifestacije i izlete u prirodu. Potrebna im je dobra cestovna infrastruktura, parkirališta, info-centar, jasna signalizacija, ugostiteljske usluge, suvenirnice i mogućnost kombiniranja više aktivnosti (kultura + priroda).
Gastronomi i ljubitelji lokalnih proizvoda	• Zrela dob (50–65 godina) • Parovi i skupine prijatelja koji istražuju autohtonu gastronomiju	Zagorje je poznato po domaćoj gastronomiji – guski s mlincima, krvavicama, zagorskoj gibanici, medu, bučinom ulju te vinima s vinskih cesta Varaždinske županije. U Lepoglavi se posebno ističe restoran „Ivančica“, koji njeguje tradicijsku kuhinju i lokalne recepte, kao i vlastitu proizvodnju meda i vina. Ova skupina posjetitelja želi kušati autohtone specijalitete, sudjelovati u gastro-manifestacijama, obilaziti lokalne vinarije i OPG-ove te kupovati domaće proizvode kao autentične suvenire.
Posebni segmenti – udaljena tržišta (Azija i ostalo)	• Turisti iz udaljenijih zemalja (npr. azijske zemlje) privučeni UNESCO-ovim statusom • Individualni putnici i organizirane turističke ture	Iako brojno mali, posjetitelji iz „ostalih azijskih zemalja“ ostvarili su 162 noćenja u Lepoglavi. Privlači ih UNESCO-va oznaka lepoglavske čipke, festival i jedinstvena kombinacija prirode i kulture. Očekuju sadržaje na engleskom i drugim jezicima, mogućnost kombiniranja Lepoglave s drugim hrvatskim destinacijama te prilagođene pakete (prijewoz, smještaj, stručni vodiči).

Izvor: obrada autora na temelju službenih informacija

Razumijevanje potreba i očekivanja različitih interesnih skupina omogućuje Lepoglavi da preciznije usmjeri razvojne, infrastrukturne i marketinške aktivnosti. Pristup temeljen na segmentaciji tržišta i profiliranju korisnika osigurava ne samo relevantnost ponude, već i veću učinkovitost ulaganja. Jasno definirane ciljne skupine, kao što su ljubitelji prirode, kulturni turisti, obitelji s djecom i jednodnevni izletnici, omogućuju oblikovanje specifičnih proizvoda i doživljaja koji odgovaraju njihovim motivacijama i stilovima putovanja.

U konačnici, ovakav pristup doprinosi stvaranju konkurentnog identiteta grada Lepoglave na turističkom tržištu, jača lojalnost posjetitelja te osigurava dugoročnu održivost i ravnotežu između gospodarskog rasta i kvalitete života lokalne zajednice.

2.9. Analiza konkurencije

Lepoglava se razvija kao specijalizirana destinacija kontinentalnog turizma s jasnim identitetom temeljenim na nematerijalnoj baštini svjetskog značaja (Lepoglavska čipka – UNESCO), jedinstvenoj kulturno-povijesnoj slojevitosti (pavlina, samostan, kaznionica), geološkoj baštini europskog značaja (Gaveznicica – Kameni vrh), aktivnom turizmu (Ravna gora, Ivanščica, biciklizam, planinarenje), autentičnim lokalnim pričama i proizvodima (Kaznionica).

Usporedba turističkih dolazaka i noćenja pokazuje da se Lepoglava, u apsolutnim brojkama, nalazi ispod većih i snažnije profiliranih regionalnih destinacija poput Varaždina ili Marija Bistricae. Međutim, takva kvantitativna usporedba ne odražava cjelokupnu tržišnu poziciju Lepoglave, budući da se radi o destinaciji manje prostorne i demografske veličine, u ranijoj fazi turističkog razvoja, s jasno definiranim razvojnim ograničenjima, ali i značajnim potencijalima.

Za ocjenu tržišne pozicije Lepoglave definira se „konkurentski krug“ koji obuhvaća susjedne gradove i općine sličnih obilježja. Konkurencija se dijeli na direktnu (destinacije s usporedivim turizmom i približno istom veličinom) i indirektnu (destinacije koje privlače sličnu publiku kroz drugačiju ponudu).

Tablica 18. Konkurentski krug Lepoglave

Kategorija	Destinacija	Razlozi konkurentnosti
Direktna	Ivanec	Slična prirodna osnova (Ivančica, Ravna gora), outdoor turizam, etno-gastronomija, slična veličina i tržište.
	Varaždin	Regionalni kulturni centar, snažna manifestacijska scena, jaka prepoznatljivost.
	Bednja / Trakošćan	Kulturna atrakcija (dvorac), snažan jednodnevni turizam.
	Marija Bistrica	Najveće marijansko svetište, snažan vjerski turizam.
	Ludbreg	Manifestacijski, eno-gastro i hodočasnički turizam.
	Krapina	Muzej neandertalaca, edukativni i kulturni turizam.
Indirektna	Samobor, Zagreb, Novo Mesto	Veći gradovi koji generiraju posjetitelje šire regije.

Izvor: Analiza autora na temelju službenih statističkih podataka (DZS, eVisitor), programskih i strateških dokumenata destinacija te sekundarnih izvora (2023.–2024.)

Destinacije uključene u direktni konkurentski krug nisu odabrane zbog potpune usporedivosti po obujmu prometa, već zato što:

- djeluju na istom regionalnom tržištu,
- privlače slične ciljne skupine (izletnike, ljubitelje kulture, prirode, aktivnog odmora i hodočasnike),
- te predstavljaju alternativne ili komplementarne izbore u procesu odlučivanja posjetitelja.

Primjerice, Ivanec je uvršten kao direktna konkurencija zbog vrlo slične prirodne osnove (Ivančica, Ravna gora) i orijentacije prema outdoor turizmu, pri čemu su razlike u prometu prije svega rezultat razvijenijih smještajnih kapaciteta, a ne bitno drugačije atraktivnosti prostora. Slično tome, Krapina i Ludbreg ostvaruju veći promet zahvaljujući jednoj snažnoj nosivoj atrakciji ili manifestacijskom turizmu, ali se u velikoj mjeri oslanjaju na jednodnevne posjete, bez značajnijeg produljenja boravka.

Važno je naglasiti da destinacije poput Marije Bistricae ili Varaždina ne predstavljaju izravni razvojni uzor Lepoglavi, već referentne točke koje pokazuju različite modele specijalizacije – vjerski, odnosno urbani i manifestacijski turizam. Njihovo uključivanje u analizu služi razumijevanju šireg tržišnog okvira, a ne izravnom rangiranju.

U tom kontekstu, Lepoglava se ne pozicionira kao destinacija masovnog turizma, već kao nišna, autentična i tematski slojevita destinacija, čija je konkurentska prednost:

- jedinstvena kombinacija UNESCO-ove nematerijalne baštine,
- snažne kulturno-povijesne priče (pavlini, kaznionica),
- geološke baštine (Gaveznicica – Kameni vrh)
- i planinskog, cjelogodišnjeg outdoor okruženja.

Usporedba turističkih noćenja i dolazaka

Kako bi se kvantitativno ocijenila konkurentnost Lepoglave, uspoređuju se podaci o dolascima i noćenjima (gdje su dostupni) iz sustava eVisitor za 2023. i 2024. godinu. Lepoglava je u 2024. zabilježila 1 009 dolazaka i 3 574 noćenja (65 % stranih, 35 % domaćih).

Destinacija	Dolasci 2023	Dolasci 2024	Noćenja 2023	Noćenja 2024	Interpretacija
Lepoglava	714	1.009	2.710	3.574	Brz rast (+41 % dolazaka, +32 % noćenja) – pokazatelj ulaska u fazu razvoja.
Ivanec	3.181	2.825	6.346	5.943	Veći obujam, ali sličan tip tržišta.
Varaždin	41.750	44.863	81.947	82.344	Regionalni turistički centar.
Marija Bistrica	12.159	14.242	18.096	20.917	Velik broj hodočasnika, mali boravak.
Ludbreg	4.991	6.415	16.532	17.831	Manifestacijski i izletnički turizam.
Krapina	14.685	14.842	20.162	19.965	Velik broj jednodnevnih posjeta.

Izvor: DZS:Turizam u brojkama⁶²

Vidljivo je da Lepoglava i Ivanec imaju relativno slične brojke, dok Varaždin i Marija Bistrica ostvaruju neusporedivo veći turistički promet. Ludbreg i Krapina se oslanjaju na jednodnevne posjete i specijalizirane manifestacije. Rast dolazaka i noćenja u 2024. godini (+41 % dolazaka i +32 % noćenja u odnosu na 2023.) ukazuje da Lepoglava ulazi u fazu strukturiranog turističkog razvoja, pri čemu daljnje jačanje konkurentnosti nije uvjetovano dostizanjem većih destinacija po obujmu, već razvojem prepoznatljivih turističkih proizvoda, produljenjem boravka i jačim regionalnim povezivanjem.

Usporedba komunikacijskih strategija konkurencije

Analiza komunikacijskih i promotivnih aktivnosti konkurentskih destinacija pokazuje da se u regiji koristi kombinacija digitalnih i tradicionalnih alata, pri čemu se strategije prilagođavaju veličini destinacije, ciljnim skupinama i dominantnim turističkim proizvodima. U tom kontekstu, Lepoglava dijeli niz zajedničkih pristupa s destinacijama sličnog profila.

⁶² Državni zavod za statistiku (2024) Turizam u brojkama 2023.

Usporedba promotivnih kanala i aktivnosti pokazuje da konkurentske destinacije koriste sličan spektar komunikacijskih alata, uz razlike u intenzitetu i dosegu.

- Digitalne platforme. Sve analizirane destinacije imaju službene internetske stranice i aktivne profile na društvenim mrežama (Facebook, Instagram, YouTube). Varaždin se ističe robusnom digitalnom prisutnošću i specijaliziranim platformama za velike manifestacije poput Špancirfesta. Ivanec sustavno gradi identitet „planinarskog grada“ kroz blogove i video sadržaje, dok Marija Bistrica koristi vjerske portale i prijenose misnih slavlja. Lepoglava, kroz portal lepoglava-info.hr i povezane kanale, kontinuirano promovira kulturnu baštinu, manifestacije i lokalne sadržaje, s naglaskom na čipkarstvo i tradiciju.
- Sajmovi i manifestacije. Varaždin i Ivanec redovito sudjeluju na turističkim sajmovima u Hrvatskoj i regiji, koristeći manifestacije kao glavni promotivni alat. Ludbreg i Krapina ističu se specijaliziranim događanjima poput Wine & Walk programa i festivala kajkavske popevke. Lepoglava se u ovom segmentu jasno pozicionira kroz Festival lepoglavske čipke i sudjelovanje na međunarodnim festivalima, čime svoju kulturnu posebnost prezentira i izvan nacionalnog okvira.
- Suradnja na razini županija. Destinacije unutar Varaždinske i Krapinsko-zagorske županije aktivno surađuju kroz zajedničke projekte i promotivne kampanje. Lepoglava je dio tih suradnji, što joj omogućuje veću vidljivost unutar regionalne turističke ponude, uz zadržavanje vlastitog identiteta.
- Video sadržaji i storytelling. Varaždin intenzivno koristi video prijenose i sadržaje tijekom manifestacija, dok Ivanec i Ludbreg razvijaju blogove i narativne formate vezane uz planinarenje, vino i lokalne legende. Lepoglava ima snažnu osnovu za razvoj storytellinga temeljenog na čipkarstvu, pavlinskoj baštini i povijesnim slojevima grada, što predstavlja prostor za daljnje jačanje komunikacijske strategije.

Tržišni trendovi i inovacije

Analiza tržišnih trendova pokazuje da se ključni smjerovi razvoja regionalnog turizma jasno odražavaju i u potencijalima Lepoglave:

1. Održivi turizam. Destinacije u okruženju sve snažnije promoviraju ekološki prihvatljive oblike smještaja i boravka u prirodi. Destinacije promoviraju eko smještaj i potiču razvoj kuća za odmor; Ivanec bilježi rast smještaja za 40 % u 2024. Lepoglava ima potencijal za razvoj održivih manjih smještajnih kapaciteta i tematskih sadržaja povezanih s prirodnom i geološkom baštinom.
2. Autentična iskustva. Sve veći naglasak stavlja se na doživljajni turizam i interpretaciju lokalne kulture. Gradovi uvode personalizirane ture, radionice i tematske šetnje. Lepoglava u tom smislu već raspolaže snažnim temeljem kroz Festival čipke, radionice čipkarstva i bogatu povijesnu naraciju, uz prostor za daljnji razvoj iskustava vezanih uz baštinu, lokalne proizvode i storytelling.
3. Regionalno umrežavanje. Razvoj zajedničkih ruta (vino, sakralni turizam, tematske i kulturne rute) prepoznat je kao važan alat za produljenje boravka posjetitelja. Lepoglava se može snažnije uključiti u takve inicijative, osobito kroz povezivanje kulturne i sakralne baštine s destinacijama u okruženju.

Usporedba komunikacijskih strategija i tržišnih trendova pokazuje da se Lepoglava u odnosu na Ivanec i druge destinacije sličnog profila ne razlikuje po kvaliteti ili potencijalu, već prvenstveno po razmjeru. Ključne prilike za jačanje konkurentnosti Lepoglave ne leže u imitiranju većih destinacija, već u:

- diversifikaciji i inovacijama – povezivanju čipkarstva, geološke baštine, povijesti kaznionice i outdoor aktivnosti u prepoznatljive tematske proizvode,
- razvoju smještajnih kapaciteta prilagođenih manjem obujmu i održivom razvoju,
- snažnijoj, ciljano usmjerenoj promociji kroz digitalne kanale i storytelling,
- aktivnijem regionalnom povezivanju i uključivanju u zajedničke rute i projekte.

3. Resursna osnova

Resursna osnova destinacije obuhvaća skup prirodnih, kulturnih i infrastrukturnih elemenata koji čine temelj turističkog razvoja. U slučaju grada Lepoglave, kvaliteta i raznolikost resursno-atraksijske osnove posebno su značajne jer određuju smjer budućeg rasta turizma, ali i ukazuju na potencijalna ograničenja koja je potrebno pravovremeno prepoznati. Stoga je za izradu učinkovitog Plana upravljanja nužna detaljna, objektivna i stručno provedena analiza postojećih resursa.

Za potrebe ove analize korišteni su različiti izvori podataka: službeni registri zaštićenih prirodnih i kulturnih dobara, stručna literatura, lokalni strateški dokumenti, povijesni izvori te razgovori s lokalnim dionicima i predstavnicima kulturnih i turističkih institucija. U skladu s profesionalnom metodologijom, provedeni su i terenski obilasci ključnih lokaliteta, čime je omogućena procjena stvarnog stanja, razine uređenosti i turističke spremnosti pojedinih atrakcija.

Sistematizacija resursa provedena je prema prilagođenoj funkcionalnoj klasifikaciji, uz naglasak na elemente koji su za Lepoglavu posebno relevantni. U obzir su uzete one kategorije resursa koje u lokalnom kontekstu imaju dokazanu ili potencijalnu ulogu u razvoju turističkog proizvoda:

- Prirodne geološke značajke (npr. Gaveznicica – nalazište poludragog kamena ahata)
- Vodni resursi (lokalne vodene površine, potoci, izvori)
- Biljni i životinjski svijet Ivančice i okolnih šuma
- Zaštićena prirodna baština
- Kulturno-povijesna baština
- Nematerijalna kulturna baština (lepoglavska čipka – UNESCO-v popis)
- Kulturna baština života i rada (tradicijska umijeća, lokalni obrti)
- Znamenite osobe i povijesni događaji vezani uz pavline i lokalnu kulturnu povijest
- Manifestacije i događanja (Festival lepoglavske čipke i druge manifestacije)
- Kulturne i vjerske ustanove
- Sportsko-rekreacijski sadržaji (planinarske i biciklističke staze, sportski tereni)
- Turističke staze, šetnice i tematski putovi
- Ostalo – interpretacija kaznionice

Kako bi se omogućila jasnija interpretacija i prepoznavanje razvojnih prioriteta, navedene atrakcije grupirane su u tri temeljne kategorije:

1. Prirodna baština – obuhvaća geološke posebnosti, planinske predjele, biološku raznolikost i krajobrazne vrijednosti.
2. Antropogena baština – uključuje povijesne građevine, sakralnu i arhitektonsku baštinu, tradicijska umijeća i nematerijalnu baštinu.
3. Manifestacije i turistička infrastruktura – obuhvaća događanja, kulturne programe te rekreativne i posjetiteljske sadržaje.

Analiza turističke atrakcijske osnove provodi se kroz procjenu njihovog značaja (međunarodni, nacionalni, regionalni, lokalni) te razine turističke spremnosti. U kontekstu Lepoglave, posebno se izdvajaju:

- Atrakcije međunarodnog značaja – prvenstveno lepoglavska čipka kao dio UNESCO nematerijalne baštine;

- Atrakcije nacionalnog i regionalnog značaja – Gaveznicica, pavlinski samostan, planinarske rute Ivančice, kulturna i duhovna baština, priče i interpretacija kaznionice (razvoj tematskog – zabavnog turizma);
- Atrakcije lokalnog značaja – manji sakralni objekti, lokalna tradicijska baština, pojedine rekreativne zone.

Turistička spremnost resursa procijenjena je kroz kriterije fizičke dostupnosti, uređenosti, sigurnosti, interpretacije, vidljivosti u turističkoj komunikaciji te uključenosti u postojeću ponudu. Razlikuju se:

- Spremne atrakcije (S) – jasno interpretirane, dostupne, prepoznatljive;
- Djelomično spremne (DS) – posjeduju potencijal, ali im nedostaje prezentacija, signalizacija ili infrastruktura;
- Nespremne (NS) – vrijedni resursi koji još nisu turistički aktivirani.

Na temelju dostupnih podataka, terenske provjere i konzultacija s lokalnim dionicima, utvrđeno je da grad Lepoglava raspolaže iznimno raznolikom resursnom osnovom, s naglaskom na prirodne vrijednosti Ivančice, povijesnu i sakralnu baštinu, jedinstvenu nematerijalnu baštinu čipkarstva, te manifestacije s dugom tradicijom. Ovakva struktura stvara snažnu podlogu za daljnji razvoj održivog, kulturnog i rekreativnog turizma.

3.1. Priroda i okoliš

Prirodno okruženje grada Lepoglave predstavlja jednu od njegovih ključnih razvojnih prednosti te čini osnovu za razvoj održivog, edukativnog i outdoor turizma. Područje je obilježeno raznolikim krajobrazima koji se protežu od šumovitih obronaka Ivančice i Ravne gore do vinorodnih brežuljaka, riječnih dolina i jedinstvenih geoloških fenomena. Očuvana priroda, bogata bioraznolikost i iznimna krajobrazna vrijednost čine Lepoglavu atraktivnom destinacijom za planinare, rekreativce, obitelji, učenike, znanstvenike i sve ljubitelje prirode.

Lepoglava se ističe raznovrsnim i dobro očuvanim prirodnim područjima koja pružaju širok spektar mogućnosti za rekreaciju i održive oblike turizma:

- Ravna gora – jedan od najprepoznatljivijih planinskih masiva s gustom mrežom planinarskih staza, vidikovcima i planinarskim objektima. Područje je osobito bogato bioraznolikošću i nudi izvanredne uvjete za pješaćenje, planinarenje, edukativne programe i promatranje prirode.
- Ivančica (zaštićeni krajobraz) – najviša planina Hrvatskog zagorja i važan prirodni resurs destinacije. Područje obiluje raznolikim biljnim i životinjskim vrstama, a zahvaljujući uređenim pristupnim rutama i vidikovcima, privlači velik broj izletnika i planinara tijekom cijele godine.
- Gaveznicica – Kameni Vrh (geološki spomenik prirode) – jedinstven geološki lokalitet koji predstavlja jedini sačuvani fosilni vulkan i jedino poznato nalazište poludragog kamena ahata u Hrvatskoj. Ovo područje veličine 5,79 ha ima prvenstveno znanstvenu, obrazovnu i turističku vrijednost te je prepoznato kao jedan od najvažnijih interpretacijskih lokaliteta Lepoglave.
- Rijeka Bednja – prirodni resurs koji oblikuje krajobraz šireg područja, doprinosi raznolikosti ekosustava te ima potencijal za razvoj edukativnih i rekreativnih sadržaja uz vodotok.
- Šumska i vinogradarska područja – mozaik vinograda, voćnjaka, obradivih površina i šuma predstavlja važan segment ruralnog identiteta Lepoglave i pogodan je za razvoj održivog ruralnog turizma, vinskih ruta, edukativnih šetnji i rekreacijskih aktivnosti.

Na području grada Lepoglave evidentirano je više zaštićenih područja i područja unutar ekološke mreže, kao važnih elemenata nacionalnog i lokalnog sustava zaštite prirode.

Zaštićena područja (prema Zakonu o zaštiti prirode)

- Gaveznicica – Kameni vrh (spomenik prirode – geološki)
 - Površina: 5,79 ha
 - Značaj: jedini fosilni vulkan i jedino nalazište poludragog kamena „lepoglavski ahat“ u Hrvatskoj
 - Namjena: znanstvena, edukativna i turistička; ne postoji komercijalna eksploatacija

Na području Lepoglave obuhvaćena su tri područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove:

- HR2000369 – Vršni dio Ravne gore
 - Važan za očuvanje šumskih ekosustava, visokoplaninskih biljnih zajednica i staništa brojnih zaštićenih vrsta.
- HR2000371 – Vršni dio Ivančice
 - Jedno od najvrjednijih prirodnih područja sjeverozapadne Hrvatske, s iznimnom florom i faunom te brojnim prirodnim izvorima i vidikovcima.

- HR2001409 – Livade uz Bednju II
 - Stanište vlažnih travnjaka i močvarnih ekosustava važnih za očuvanje ptica, kukaca i biljnih vrsta.

Bogata flora i fauna ovih područja odražava visoku razinu očuvanosti prirode. Posebno su zastupljene šumske zajednice bukve, hrasta i jele, brojne biljne vrste visokoplaninskih staništa, autohtone životinjske vrste, uključujući ptice grabljivice, srneću divljač i sitne sisavce, raznolika entomofauna vezana uz područje Gaveznice i Ravne gore.

Tablica 19. Prirodni resursi i okoliš grada Lepoglave

Naziv prirodnog resursa	Lokacija	Kategorija zaštita	/	Kratki opis	Značaj (M/N/R/L)	Turistička spremnost (S/DS/NS)	Potencijal razvoja
Ravna Gora	Ravna Gora, šire područje	PPOVS Natura 2000 (HR2000369)	–	Planinski masiv s bogatom bioraznolikošću, više planinarskih ruta i vidikovaca	R	S	Jačanje outdoor ponude; interpretacijske staze
Ivančica vršni dio	– Ivančica	PPOVS Natura 2000 (HR2000371)	–	Najviša planina sjeverozapadne Hrvatske, staništa rijetkih vrsta	R	S	Razvoj ekoturizma, edukativnih programa
Gaveznica Kameni Vrh	– Lepoglava	Spomenik prirode (geološki)		Fosilni vulkan; jedino nalazište ahata u RH; 5,79 ha	N	DS	Interpretacijski centar; geoturizam; znanstveni turizam
Livade uz Bednju II	Dolina Bednje	PPOVS Natura 2000 (HR2001409)	–	Vlažni travnjaci i močvarna staništa važna za ptice i insekte	L/R	DS	Edukativne šetnice; promatranje ptica
Rijeka Bednja	Prolazi kroz područje grada	Vodni resurs		Ključni ekosustav; oblikuje krajobraz; doprinos bioraznolikosti	L	DS	Uređenje šetnica, poučnih punktova
Šumska područja Lepoglave	Kamenica, Višnjica, Očura	Šumski ekosustavi		Staništa ptica, sisavaca, gljiva i kukaca; rekreativni potencijal	L/R	S	Eko-rute, tematske staze, edukativni programi
Vinogradi i voćnjaci	Vinorodni brežuljci Lepoglave	Ruralni krajolik		Tradicijski krajolik; ruralni identitet i lokalna proizvodnja	L	DS	Razvoj vinskih tura i gastro-turizma
Planinarski vidikovci (Generalski stol, Ravna Gora)	Ravna Gora i Ivančica	Rekreativna infrastruktura		Popularni vidikovci i odmorišta	L/R	S	Uređenje signalizacije, foto-punktova

Izvor: Obrada autora prema dostupnim prostornim i zaštitnim registrima (Natura 2000 – Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja; Registar zaštićenih područja; lokalni razvojno–prostorni dokumenti grada Lepoglave; turistički informativni izvori)

3.2. Antropogena (Kulturna) baština

Grad Lepoglava obiluje kulturnim i povijesnim naslijeđem koje potvrđuje njegovu važnu ulogu kroz različita povijesna razdoblja. Kontinuirano ulaganje u obnovu i očuvanje kulturnih dobara jedan je od prioriteta lokalne i regionalne uprave, čime se čuva prepoznatljiv identitet grada i jača osjećaj pripadnosti lokalne zajednice.

Na užem i širem području Lepoglave očuvani su brojni sakralni sklopovi, memorijalni lokaliteti, tradicijska arhitektura i urbanističke cjeline, ali i iznimno vrijedna nematerijalna baština. Posebno se ističu pavlinski samostan i župna crkva, povijesna jezgra Lepoglave, sustav kapela i pilova te niz memorijalnih obilježja vezanih uz kaznioničku povijest grada. Prema Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske, na području Lepoglave evidentiran je niz nepokretnih i nematerijalnih kulturnih dobara različitog ranga zaštite, od lokalnog do nacionalnog i međunarodnog značaja.

U nematerijalnom segmentu, najznačajnije mjesto zauzima lepoglavska čipka, uvrštena na UNESCO-ov Reprezentativni popis nematerijalne kulturne baštine čovječanstva. Čipkarstvo u Lepoglavi duboko je povezano s pavlinskom tradicijom i ženskim rukotvorstvom okolnih naselja, a danas predstavlja jedan od ključnih identitetskih simbola grada te temelj razvoja kulturnog i kreativnog turizma. Baština čipkarstva organizirano se čuva, prenosi i promovira kroz čipkarsko društvo, manifestacije i brojne edukativne programe.

Uz čipku, važan dio kulturnog identiteta čine i tradicijske vještine te gastronomska baština (primjerice mlinčani kolač i gibanica s repom sa zaštićenim oznakama), kao i lokalna folklorna i memorijalna baština. Sustavna valorizacija i daljnja interpretacija ove antropogene baštine ključni su preduvjeti za razvoj prepoznatljivog destinacijskog proizvoda Lepoglave.

Tablica 20. Kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara RH – grad Lepoglava

Oznaka registra	Naziv dobra	Adresa / lokacija	Vrsta	Pravni status	Razina značaja*	Turistička spremnost**
Z-885, N-13	Crkva sv. Jurja	Purga 36, Lepoglava	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro, kulturno dobro nacionalnog značenja	N	DS – u funkciji bogoslužja, ali ograničena interpretacija
Z-1833	Lepoglavska čipka	Lepoglava	Nematerijalna	Zaštićeno kulturno dobro	M (UNESCO)	S – aktivna izrada, manifestacije, promocija
Z-1075	Crkva Pohođenja BDM i kurija župnog dvora	Donja Višnjica 2	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro	R	S – bogoslužje, mogućnost posjeta

Plan upravljanja destinacijom grada Lepoglave

Z-1083	Crkva sv. Bartola i kurija župnog dvora	Kamenica 43	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro	R	S – bogoslužje i razgled
Z-1082	Crkva sv. Tome	Kamenica	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro	L/R	NS – bez redovne turističke funkcije
Z-1104	Crkva sv. Florijana	Zlogonje 53b	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro	L	NS – zatvorena za javnost
Z-1105	Crkva Majke Božje Snježne (sv. Helene)	Žarovnica 97a	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro	L	NS – zatvorena za javnost
Z-882, N-12	Crkva Bezgrešnog začeca BDM, bivši pavlinski samostan i Gostinjac	Trg prvog hrvatskog sveučilišta 3, Lepoglava	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro, kulturno dobro nacionalnog značenja	N/M	S (crkva) / DS (samostan – ograničen pristup)
Z-883	Crkva sv. Ivana Krstitelja	Gorica 32, Lepoglava	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro	L	S – bogoslužje, razgled uz dogovor
P-4967	Arheološko nalazište Stari grad Kamenica	—	Arheologija	Preventivno zaštićeno dobro	R	NS – bez uređenog pristupa i interpretacije

Izvor: Registar kulturnih dobara

Tablica 21. Osnovna evidencija kulturnih dobara na području grada Lepoglave

Br.	Kulturno dobro	Vrsta kulturnog dobra	Kratki opis / potencijal za turizam	Razina značaja	Turistička spremnost
1	Urbanistička cjelina – potez kuća u središtu naselja (Ulica hrvatskih pavlina)	Naselje gradskih obilježja	Povijesna ulica s tradicijskim kućama – potencijal za šetnu, tematsku rutu i interpretacijske sadržaje	R	DS – prisutna, ali slabo interpretirana
2	Kurija „Gostinjac“ unutar Kaznionice „Zvijezda“	Civilna građevina	Povijesna kurija unutar kaznioničkog sklopa – visoka povijesna vrijednost, ali ograničen pristup	N	NS – zbog sigurnosnog režima
3	Sakralni kompleks: župna crkva BDM i pavlinski samostan	Sakralna građevina	Ključno kulturno dobro Lepoglave, identitetsko središte i potencijalni glavni interpretacijski centar	N/M	S (crkva) / DS (samostan)
4	Kapela Presvetog Srca Isusova, Lepoglavska Ves	Sakralna građevina	Lokalno hodočasničko i identitetsko mjesto – potencijal za uključivanje u tematske rute	L	DS

5	Memorijalni sklop vezan uz Kaznionicu Lepoglava (ploče, spomen-groblje, skulptura, spomen-čelije)	Memorijalni spomenik	Snažna memorijalna i edukativna vrijednost (antifašizam, politička povijest) – mogućnost razvoja memorijalnog turizma	N/R	DS – postoji obilježavanje, ali nedovoljna interpretacija za turiste
6	Marijin pil – dva lokaliteta u Lepoglavi	Javna skulptura	Tradicijski pilovi s jakom simbolikom – mogući elementi tematske rute „Marijanski putovi“	L	DS
7	Kipovi Bogorodice u Lepoglavi i Šumecu	Javna skulptura	Lokalno važan religijski i identitetski simbol	L	DS

Izvor: Osnovna evidencija kulturnih dobara – grad Lepoglava

3.3. Manifestacije i ostale atrakcije

Osim materijalne kulturne baštine, Lepoglava njeguje i bogatu nematerijalnu baštinu, uključujući tradicijske običaje, narodne pjesme i plesove, umjetničke zanate te specifične gastronomske specijalitete ovog kraja. Grad je poznat po očuvanju folklorne baštine, a lokalna kulturno-umjetnička društva aktivno sudjeluju u promociji tradicijskih vrijednosti.

Najvažniji kulturni događaj u gradu je Međunarodni festival čipke, koji okuplja izlagače iz Hrvatske i svijeta te promovira stoljetnu tradiciju lepoglavskog čipkarstva.

Tablica 22. Manifestacije i turističko-kulturni događaji grada Lepoglave

Naziv manifestacije	Termin	Tip događanja	Kratki opis	Značaj	Spremnost
Noć muzeja	Siječanj	Kulturno-edukativni	Izložbe, prezentacije, tematski sadržaji	R	S
Misno slavlje – Sveta tri kralja (Ravna Gora)	Siječanj	Vjersko-tradicijsko	Tradicionalno okupljanje na Ravnoj Gori	L/R	S
Lepoglavski dječji fašnik	Veljača / ožujak	Dječja manifestacija	Povorka, animacija, krafne, program za djecu	L	S
Valentinovo – programi u DV Lepoglava i gradu	Veljača	Kulturno-društveni	Program za djecu i bračne parove, nagrade jubilarima	L	S
„Ftiček se ženiju“	Veljača	Folklorno-tradicijski	Tradicija zaljubljenih, glazbeno-kazališni program	L	S
Delicije lepoglavskog kraja - gastro večer „Lepoglavskog pušleka“	Ožujak	Gastro-kulturno	Prezentacija mlinčanoga kolača i gibanice s repom	R	S
Festival nordijskog hodanja	Travanj / svibanj	Sport / outdoor	4 rute, razgledi čipke, Gaveznice, župne crkve	R	S
Uskrs u našem kraju	Travanj	Kulturno-vjersko	Izložba pisanica, uskrsni koncert	L/R	S

Plan upravljanja destinacijom grada Lepoglave

Uskrsne radionice za djecu	Travanj	Edukativno-kreativno	Radionice litarata, ukrasa, slatkiša	L	S
Lepoglavski dani	Srpanj	Zabavno-kulturno	Koncerti, predstave, natjecanje u kotlovinu, dječji program	R	S
Međunarodni festival čipke	Rujan	Kulturno-umjetnički / UNESCO	Najznačajnija manifestacija; izložbe, radionice, stručni skupovi	M	S
Božićni koncert	Prosinac	Glazbeno-kulturno	Tradicionalni koncert 26. prosinca	L/R	S
Cvijet za ljepši grad	Prosinac	Ekološko-edukativno	Nagrađivanje najljepših okućnica i edukacije	L	S
Uskrsni ponedjeljak na Ravnoj Gori	Travanj	Vjersko-tradicijski	Okupljanje planinara i vjernika, čaj, grah, vino	L/R	S

Naziv manifestacije	Termin	Tip događanja	Kratki opis	Značaj	Spremnost
Malonogometni turnir	Siječanj	Sportski	Međunarodni turnir, tradicija od 2005.	R	S
Valentinovo – „Ftički se ženiju“ (verzija KUD-a)	Veljača	Folklorno	Tradicija zaljubljenih, običaji, glazba	L	S
Kazališne noći	Travanj / svibanj	Kulturno-amatersko	Promocija glumačkog amaterizma i lepoglavskog govora	L	S
Dan oružanih snaga RH	Svibanj	Svečano-društveni	Obilježavanje s programom i okupljanjem građana	L	S
Višnjičke seoske igre	Lipanj	Sportsko-tradicijsko	Igre: povlačenje užeta, štule, dječje igre	L	S
Jailhouse festival	Kolovoz	Alternativno, kulturno-zabavno	Festival kulture, sporta, glazbe i edukacije	R	S
Dani sporta, zabave i kulture Višnjica	Kolovoz	Sportsko-zabavno	Memorijalni turnir Stjepan Križanec, zabavni sadržaji	L/R	S
Bartolovo	Kolovoz	Vjersko-tradicijski	Proslava zaštitnika župe, procesija, druženje	L	S
Europski tjedan sporta	Rujan	Sportsko-edukativno	Aktivnosti za djecu, sport na otvorenom	L	S
Advent u Lepoglavi	Prosinac	Kulturno-blagdansko	Koncerti, izložbe, predavanja, adventski program	R	S

Izvor: Obrada podataka autora prema dostupnim lokalnim razvojno–prostornim dokumentima grada Lepoglave; turistički informativni izvori

4. Potencijal za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda

Potencijal za razvoj turizma i podizanje kvalitete turističkih proizvoda odnosi se na resurse, mogućnosti i uvjete koje destinacija posjeduje za unapređenje svoje turističke ponude, uključujući prirodne, kulturne, infrastrukturne i ekonomske čimbenike koji mogu privući veći broj posjetitelja i pružiti im kvalitetno, autentično i diferencirano iskustvo.

Razvoj turističkih proizvoda treba se temeljiti na destinacijskom lancu vrijednosti – koordiniranom i usklađenom djelovanju svih dionika u turizmu, uključujući javni i privatni sektor, kulturne i obrazovne institucije, udruge i lokalnu zajednicu. Proizvodi moraju zadovoljavati moderne standarde kvalitete, ali istovremeno zadržati autentičnost i originalnost specifičnu za Lepoglavu, osobito onu koju stvaraju prirodna obilježja, tradicija, baština, lokalni identitet i kreativni potencijal stanovnika.

Sagledavajući resursnu osnovu grada Lepoglave te trendove suvremenog turističkog tržišta, moguće je izdvojiti sljedeći skup ključnih turističkih proizvoda:

- REKREACIJA U PRIRODI I AKTIVNI ODMOR

Rekreacija u prirodi i aktivni odmor u Lepoglavi temelje se na iznimno atraktivnom prirodnom okruženju — Ravnoj gori, Ivančici, brdskim i šumskim predjelima, mreži planinarskih staza i biciklističkih ruta. Očuvani krajobrazi, raznolik teren i širok raspon mogućih aktivnosti čine ovaj proizvod jednim od najrazvijenijih, ali istovremeno i najvećih potencijala destinacije.

Faktori uspjeha

- očuvanost i slikovitost brdskih i šumskih krajolika Ravne gore i Ivančice,
- postojeće planinarske staze — dio Zagorskog planinarskog puta i lokalne staze različitih težina,
- razvoj cikloturizma (cestovne, MTB i gravel rute),
- blizina jakih receptivnih tržišta (Varaždin, Zagreb, Čakovec, Krapina),
- Potencijal za razvoj različitih vrsta (prilagođenih) smještajnih kapaciteta (planinarski, cikloturistički),
- povezivanje aktivnosti u prirodi s kulturnim i eno-gastro doživljajima (čipka, Pavlinski kompleks, lokalni OPG-ovi),
- Vidikovac „Generalski stol“,
- Turističko-rekreacijska zona jezero Višnjica.

Ciljni segmenti

- obitelji s djecom (lagane staze, edukativne ture, boravak uz jezero),
- mladi i aktivna populacija,
- cikloturisti i sportski rekreativci,
- školske grupe (programi u prirodi, edukacija o okolišu).

Aktivnosti razvoja proizvoda

- daljnje označavanje i tematiziranje planinarskih i pješačkih staza
- razvoj cikloturističkih itinerera (GPS tragovi, bike-friendly smještaj i ugostitelji)
- unaprjeđenje kapaciteta
- postavljanje interpretacijskih ploča i unaprjeđenje signalizacije u prirodi
- razvoj aranžmana aktivnog odmora (npr. "Hiking + čipka + lokalna gastronomija")
- razvoj volonterskih programa za uređenje staza u suradnji s klubovima, školama i udrugama

- KULTURNI TURIZAM

Kulturni turizam u Lepoglavi temelji se na iznimno vrijednoj sakralnoj i kulturnoj baštini pavlinskog kompleksa, tradiciji lepoglavske čipke (UNESCO nematerijalna baština) te specifičnoj zatvorskoj i memorijalnoj baštini. Manifestacije, posebno Festival lepoglavske čipke, čine ključan element prepoznatljivog identiteta grada u nacionalnim i međunarodnim okvirima.

Faktori uspjeha – kulturna baština

- Pavlinski samostan i crkva – povijesno, sakralno i kulturno središte,
- Lepoglavska čipka – UNESCO nematerijalna baština,
- Zatvorska baština i specifični kulturno-memorijalni elementi,
- Galerije, umjetničke radionice, etno zbirke,
- Jak lokalni identitet i prepoznatljivost.

Faktori uspjeha – manifestacije i eno-gastronomija

- Međunarodni festival lepoglavske čipke,
- Mogućnost razvoja lokalne eno-gastro scene,
- Brendiranje proizvoda i motiva vezanih uz čipku.

Glavne atrakcije i sadržaji

- Pavlinski samostan i crkva,
- Galerija lepoglavske čipke i radionice,
- Međunarodni festival lepoglavske čipke,
- Zatvorska baština i memorijalni lokaliteti,
- Etno zbirke i galerije u okolici.

Ciljni segmenti

- Posjetitelji zainteresirani za baštinu, povijest i umjetnost
- Sudionici i posjetitelji kulturnih manifestacija
- Obitelji s djecom (radionice čipke, edukativne ture, interpretacija kazionice)
- Umirovljenici i grupe izletnika

Aktivnosti razvoja proizvoda

- razvoj Interpretacijskog centra lepoglavske čipke i pavlinske baštine,
- digitalizacija i suvremena interpretacija (AR/VR, audiovodiči, multimedija),
- razvoj tematskih kulturnih ruta: "Put čipke i pavlina", "Lepoglava – grad priča",
- jačanje prodaje i međunarodne vidljivosti Festivala lepoglavske čipke,
- uključivanje lokalnih umjetnika i OPG-ova u kulturne programe,
- razvoj iskustvenog turizma temeljem interpretacije Kaznionice.

- SEOSKI / RURALNI TURIZAM

Ruralni turizam u Lepoglavi temelji se na očuvanim selima, autentičnoj arhitekturi, tradicionalnom načinu života i bogatim poljoprivrednim resursima.

Faktori uspjeha

- prirodna ljepota i očuvanost ruralnog krajolika
- autentičnost tradicionalnog života i rada
- prisutnost OPG-ova i lokalnih proizvođača
- mogućnost integracije s aktivnim odmorom i kulturnim turizmom

Etno kuće Višnjica i Purga

Višnjica i Purga predstavljaju idealna područja za razvoj etno kuća koje bi prikazivale tradicijski način života, običaje, zanate, alate i svakodnevicu Lepoglave kroz povijest.

Potencijal razvoja

- stvaranje živog muzeja s prikazom tradicijskih kuća, namještaja i alata
- organizacija radionica starih zanata, prezentacija lokalne gastronomije
- programi za djecu i odrasle, kreativne edukacije, demonstracije
- stvaranje nove kulturno-turističke točke s potencijalom za manifestacije

Glavne atrakcije i sadržaji (ruralni turizam)

- ruralna naselja i vinorodni brežuljci
- kuće za odmor u prirodi
- lokalni OPG-ovi i domaći proizvodi (vino, med, rakije, povrće, suhomesnati proizvodi)
- etno kuće Višnjica i Purga

Ciljni segmenti

- gosti zrele dobi (50–65)
- mladi parovi (vikend-odmor u prirodi)
- obitelji s djecom (kontakt s prirodom, domaća hrana)

Aktivnosti razvoja proizvoda

- uređenje naselja, kuća i okućnica prema tradicijskim standardima
- poticanje razvoja OPG-ova i registriranih ruralnih domaćinstava
- razvoj tematskih ruralnih ruta ("Ruta čipke i okusa")
- uvođenje signalizacije prema selima, gospodarstvima i atrakcijama
- popularizacija tradicijskih jela kroz manifestacije i gastro programe

- GEO- I PALEO-TURIZAM – GAVEZNICA KAMENI VRH

Gaveznicica – Kameni vrh predstavlja geološki spomenik prirode i jedinstveni lokalitet fosilnog, ugašenog vulkana s nalazištem poludragog kamena ahata. Riječ je o geološki, edukativno i krajobrazno iznimno vrijednom području koje već privlači ljubitelje geologije, paleontologije, prirode i znanosti. Planirani razvoj geo- i paleo-turizma temelji se na interpretaciji vulkanizma, geološke prošlosti sjevernih padina Ivančice te povezivanju znanstvenih sadržaja s doživljajnim i edukativnim turizmom.

Riječ je o geološki i krajobrazno iznimnom području pogodnom za edukativni, interpretacijski i izletnički turizam.

Lokalitet Gaveznicica – Kameni vrh opremljen je nizom edukativnih ploča i interpretacijskih sadržaja koji posjetitelje uvode u svijet vulkana i geološke prošlosti područja. Središnji dio lokaliteta dodatno je obogaćen edukativnim elementima prilagođenima djeci i obiteljima, uključujući maskotu Vulkanku i označenu točku za fotografiranje. Posebnu atrakciju čini povišeni plato s pogledom na lokalitet te spuštanje u središnju „rupu“ – čistinu okruženu stijenama i travnjakom, osmišljenu kao doživljajni i fotogenični prostor za odmor i interpretaciju prirodne baštine.

Aktivnosti razvoja

- Izgradnja i opremanje Posjetiteljskog centra Gaveznicica s interpretacijskim, edukativnim i multimedijalnim sadržajima
- Organizacija geo-radionica, terenske nastave i stručnih vođenja
- Razvoj programa za škole (škole u prirodi), obiteljske i tematske izlete
- Razvoj edukativnih i doživljajnih programa (radionice o vulkanima, ahatu, fosilima)
- Povezivanje Gaveznicice s lokalnom ponudom (ruralni turizam, lokalni proizvodi, aktivni turizam)

Ciljni segmenti

- Školske i studentske grupe (terenska nastava, edukativni programi)
- Obitelji s djecom
- Ljubitelji prirode, geologije i znanosti
- Izletnici i jednodnevni posjetitelji
- Specijalizirane interesne skupine (geolozi, planinari, interpretatori baštine)

Glavne atrakcije i sadržaji (u kontekstu ruralnog turizma)

- Fosilni vulkan Gaveznic – Kameni vrh (nalazište ahata i vulkanskih stijena)
- Posjetiteljski centar s popularno-znanstvenim izložbama
- Multimedijalni postavi (3D modeli, simulacije erupcija, „soba ahata“)
- Multifunkcionalni prostor za radionice i edukacije
- Krajobrazno uređene interpretacijske i šetne staze
- Povezivanje s ruralnim smještajem, OPG-ovima i lokalnom gastronomijom

Potencijal razvoja i faktori uspjeha

- Jedinstvenost lokaliteta na regionalnoj i nacionalnoj razini
- Visoka edukativna i interpretacijska vrijednost
- Mogućnost cjelogodišnjeg korištenja (edukacija, izleti, znanstveni programi)
- Sinergija s aktivnim, ruralnim i održivim turizmom
- Povezanost s prirodnom i biološkom raznolikošću Ivančice
- Institucionalna podrška kroz projekte i strateške dokumente
- Rastući interes za iskustveni, edukativni i održivi turizam

POSEBNI TURISTIČKI PROIZVODI

Ekoturizam

Očuvana priroda (posebice šumska područja Ravne Gore i Ivančice) pogoduje razvoju ekoloških programa. Dio okoliša u okolini Lepoglave uključen je u mrežu Natura 2000, što potvrđuje njegovu očuvanost i bioraznolikost. Šumski predjeli idealni su za šumsko kupanje (forest bathing), meditaciju i programe zdravlja u prirodi. Razvijaju se “tišinske staze” i zone za odmorište uz šumske prostore, uz prateće edukativne sadržaje (npr. škole u prirodi, radionice o očuvanju okoliša), povezane s aktivnim i ruralnim turizmom.

Memorijalni i spiritualni turizam – Kaznionica Lepoglava

Lepoglava je poznata po povijesnoj kaznionici koja je od 1854. imala ključnu ulogu u državno-političkoj povijesti Hrvatske. Tu je moguće razviti jedinstvene turističke programe: tematski muzej zatvora s edukativnim interpretacijama povijesti, tematski restoran sa “zatvorskim jelovnikom” i degustacijom proizvoda koje proizvode zatvorenici (npr. vina, med, gin), te storytelling-pristup pri otkrivanju priča iz zatvorskog života. Aktivnosti uključuju otvaranje interpretacijskog centra, promociju i razvoj proizvoda, te spajanje ovih sadržaja u šire kulturne rute (“Lepoglava – grad priča iza zidina”) povezujući ih s pavlinskim kompleksom i drugim lokalnim znamenitostima.

Hodočasnički i kulturni turizam

Marijanski hodočasnički put, kao dio međunarodne rute od Poljske do Hrvatske, prolazi kroz šire područje i predstavlja dodatni potencijal za razvoj hodočasničkog, kulturnog i sporog turizma, povezujući prirodnu, duhovnu i kulturnu baštinu.

5. Pokazatelji za praćenje razvoja i održivosti turizma

Analiza pokazatelja razvoja pruža kvantitativni i kvalitativni pregled ključnih indikatora turističkog razvoja, uključujući broj turista, ostvarena noćenja, prihode, sezonalnost te specifične pokazatelje održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene, okolišne, ekonomske i prostorne aspekte destinacije

Prema Zakonu o turizmu (NN156/23), Plan razvoja održivog turizma mora biti temeljen na pokazateljima održivosti destinacije. Pokazatelji održivosti pružaju strukturu i smjernice kako bi turističke destinacije mogle sustavno pratiti, ocjenjivati i poboljšavati svoje održivosti, što je ključno u eri kada su održivi pristupi postali ključni za dugoročni uspjeh turizma. Plan mora sadržavati obvezne pokazatelje održivosti destinacije, a može sadržavati i specifične pokazatelje održivosti destinacije, koji moraju biti utemeljeni na analizi stanja destinacije i povezani s razvojnim smjerom.

5.1. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti

Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

Tablica 23. Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone (ZL-1)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u odnosu na stotinu stalnih stanovnika u vršnom mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom.
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji procijeniti tzv. intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i prostor te infrastrukturu. Valja uočiti postojanje razlike između ovog pokazatelja, koji se može smatrati objektivnim, u odnosu na različite pokazateljima koji lokalno stanovništvo ima o turizmu, koji se s druge strane mogu smatrati subjektivnim pokazateljima.
Metodologija izračuna pokazatelja	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika pokazatelj $= \frac{\text{broj dana u vršnom mjesecu} \times \text{broj stalnih stanovnika u destinaciji}}{\text{ukupan broj noćenja turista u vršnom mjesecu}} / 100$	

	Pod pojmom »vršni mjesec« misli se na mjesec u kojem je ostvaren najveći broj noćenja.		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
Početna vrijednost (2024.)	2025.	2026.	2027.
0,44	0,37		

Tablica 24. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom (ZL-2)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	Zadovoljstvo stanovnika razvojem turizma bitan je cilj održivog upravljanja destinacijom, pri čemu je pozitivan stav stanovnika prema razvoju turizma jedan od ključnih elemenata njegove uspješnosti. Tamo gdje turizam nije podržan može se očekivati otpor stanovnika prema infrastrukturnim ulaganjima. Dodatno, gostoljubivi domaćini jedan su od ključnih faktora u formiranju cjelokupnog zadovoljstva turista posjetom.
	Podpokazatelji	Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ostvaruju koristi od turizma – udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma

Metodologija izračuna pokazatelja	Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika zadovoljnih turizmom i ukupnog broja ispitanika. Pokazatelj se računa na ukupnom skupu te zasebno na skupu ispitanika koji ostvaruju koristi od turizma i na skupu ispitanika koji ne ostvaruju koristi od turizma. Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom i udio stanovnika koji ostvaruju koristi od turizma u destinaciji procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.		
Učestalost mjerenja	svake 4 godine		
Početna vrijednost (2025)	2028	2032.	2036.
Ukupna razina zadovoljstva turizmom u Lepoglavi je vrlo niska (5,4%). Stanovnici koji ostvaruju neku financijsku korist imaju puno pozitivnije stavove (22,2%). Stanovnici koji nemaju koristi pokazuju izrazito nizak stupanj zadovoljstva (4,3%).			

Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom

Tablica 25. Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji (ZT-1)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena zadovoljstva turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja cjelokupnim boravkom u destinaciji na skali od 0 do 100. Procjena neto spremnosti na preporuku na skali od 0 do 100, posebno za turiste koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevne posjetitelje.

	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Ne postoji jedinstveni standard za procjenu zadovoljstva kupaca. Zadovoljstvo je složeni pokazatelj koji se može mjeriti na različite načine, poput percepcije kvalitete, percepcije vrijednosti, i raskoraka između očekivanog i stvarnog iskustva. Primjenom različitih standarda mjerenja zadovoljstva (koji ujedno predstavljaju različite standarde na koje se kupci referiraju prilikom kupnje) i njihovim integriranjem u jedinstveni pokazatelj u skladu s validiranom metodologijom Američkog indeksa zadovoljstva klijenta (eng. American Customer Satisfaction Index – ACSI) postignut je sveobuhvatniji pristup mjerenju kvalitete cjelokupnog iskustva posjetitelja. Neto spremnost na preporuku smatra se jednim od glavnih standarda za vrednovanje iskustva korisnika proizvoda/usluga u različitim industrijama, a koristi se i za predviđanje lojalnosti kupaca. Zasniva se na pitanju o vjerojatnosti preporuke proizvoda/usluge rodbini, prijateljima i/ili kolegama. Preporuke rodbine i prijatelja (eng. word of mouth) ujedno su jedan od najvažnijih izvora informacija prilikom odabira destinacije putovanja, te u kombinaciji s pokazateljem o zadovoljstvu daje pravu sliku utiska same destinacije.		
	Podpokazatelji	– Udio (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni boravkom u destinaciji – Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u sezoni – Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u predsezoni ili posezoni – Neto spremnost na preporuku destinacije u sezoni – Neto spremnost na preporuku destinacije u predsezoni ili posezoni		
Metodologija izračuna pokazatelja	Vrijednost pokazatelja ZT-1 – Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom sastoji se od: (i) vrijednosti indeksa zadovoljstva posjetitelja destinacijom i (ii) neto spremnost na preporuku destinacije Vrijednosti pokazatelja mjere se pomoću varijabli/pitanja koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja, donesenih od strane ministarstva nadležnog za poslove turizma.			
Učestalost mjerenja	svake 4 godine			
Početna vrijednost (2025.)	2029.	2033.	2037.	

Ukupni NPS destinacije: 89 Ukupan udio zadovoljnih posjetitelja: 90% Ukupan prosjek zadovoljstva (sezona): 89,3/100			
--	--	--	--

Pristupačnost destinacije

Tablica 26. Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom PD-1	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prikazuje udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom u odnosu na ukupan broj atrakcija u destinaciji prepoznatim planom upravljanja
	Opis	Atrakcije kao razlog dolaska u destinaciju mogu biti iznimno raznolike i različite dostupnosti, stoga je svrha ovog pokazatelja uvid u mogućnosti obilaska atrakcija i lokaliteta od interesa osobama s invaliditetom (osobama s tjelesnim, intelektualnim mentalnim i osjetilnim oštećenjem zdravlja), pri čemu se pristupačnost očituje u fizičkoj pristupačnosti i pristupačnosti informacija i komunikacija.

	Podpokazatelji	– Udio atrakcija (lokaliteta) fizički pristupačnih osobama s invaliditetom, – Udio atrakcija (lokaliteta) informacijski i komunikacijski pristupačnih osobama s 32 33 invaliditetom.	
Metodologija izračuna pokazatelja	EA – broj svih evidentiranih atrakcija u destinaciji EAP – broj atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom Udio pristupačnih atrakcija = $EAP \times 100$		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
Početna vrijednost (2024.)	2026.	2028.	2030.
20%			

Sigurnost destinacije

Tablica 27. Broj organiziranih turističkih ambulanti

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj organiziranih turističkih ambulanti (SD-1)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je broj organiziranih turističkih ambulanti u svrhu provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima.

	Opis	Sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje zdravstvena zaštita turističku ambulantu može organizirati jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, jedinica lokalne samouprave, turistička zajednica, druga pravna i fizička osoba koja obavlja ugostiteljsku djelatnost i/ili pruža usluge u turizmu, zdravstvena ustanova, trgovačko društvo koje obavlja zdravstvenu djelatnost ili privatni zdravstveni radnik, koji su dužni utvrditi i razdoblje rada turističke ambulante tijekom godine. Turistička ambulanta organizira se izvan mreže javne zdravstvene službe. Posebnim propisom o normativima i standardima za turističku ambulantu određeni su minimalni normativi i standardi u pogledu prostora, radnika i medicinsko tehničke opreme koje mora ispunjavati turistička ambulanta. Zbog potrebe osiguranja provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, za svaku sljedeću turističku sezonu utvrđuje minimalni broj turističkih ambulanti za svoje područje na temelju broja dolazaka turista u prethodnoj godini.		
	Podpokazatelji	N/P		
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj je informacija o broju ambulanti u destinaciji, te se broj izračuna pokazatelja direktno preuzima i služi kao pokazatelj.			
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje			
Početna vrijednost (2024.)	2025.	2026.	2027.	

0 Na području grada Lepoglave nije organizirana turistička ambulanta izvan mreže javne zdravstvene službe. Zdravstvene usluge za domaće i strane turiste osiguravaju: • Dom zdravlja Varaždinske županije • Nastavni zavod za hitnu medicinu Varaždinske županije – ispostava Ivanec (za hitna stanja) • Objedinjeni hitni bolnički prijem Opće bolnice Varaždin	0 Na području grada Lepoglave nije organizirana turistička ambulanta izvan mreže javne zdravstvene službe.		
--	---	--	--

5.2. Obavezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti

Upravljanje vodnim resursima

Tablica 28. Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju) (UVR-1)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine vode isporučene u smještajnim objektima destinacije u odnosu na ukupnu potrošnju vode u destinaciji, koji daje uvid u opterećenje turizma na vodni resurs destinacije.

	Opis	Ograničavajući čimbenik razvoja turizma u pojedinim destinacijama je dostupnost vode, odnosno njena nepovoljna prostorna i vremenska raspodjela, osobito u Jadranskoj Hrvatskoj te u ljetnim mjesecima, kao i gubici vode u vodoopskrbnom sustavu. Vođenje evidencije o ukupnoj finalnoj potrošnji vode dužno je provoditi i osigurati nadležno tijelo za upravljanje vodnim resursima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju posebnog zakona kojim se uređuje upravljanje vodama.		
	Podpokazatelji	N/P		
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer (%) finalne potrošnje vode po noćenju turista (m3) u smještajnim objektima destinacije i u odnosu na potrošnju vode po stanovniku destinacije (m3). F1 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja F2 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) S – broj stanovnika u destinaciji $\text{potrošnja vode po noćenju turista} = \frac{F2N1 - F1N2}{T2N1 - T1N2}$ $\text{potrošnja vode po noćenju stanovnika} = \frac{1}{S} \times T2F1 - T1F2 \quad 2a$ omjer potrošnje vode po noćenju turista i stanovnika = potrošnja vode po noćenju turista x 100 potrošnja vode po noćenju stanovnika			
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine			
Početna vrijednost (2024.)	2025.	2026.	2027.	
Omjer turističke i stanovničke potrošnje vode (UVR-1): 287,5 %				

Gospodarenje otpadom

Tablica 29. Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone) (GO-1)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati omjer količina komunalnog otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u usporedbi s količinama otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone po stanovniku, u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja)
	Opis	Pokazateljem se prati ostvarenje veze između proizvodnje otpada u turizmu i gospodarskog rasta te uspješnost sprečavanja nastanka otpada u destinaciji. Ukazuje na okolišni aspekti rizika u turističkim destinacijama gdje nedovoljno adekvatna infrastruktura gospodarenja otpadom u kombinaciji sa povećanom turističkom aktivnosti može ugroziti konkurentnost turističke destinacije. Pokazatelj je važan za atraktivnost destinacije i u slučaju neuređenog ili preopterećenog (prekapacitiranog) sustava gospodarenja otpadom što predstavlja ograničavajući čimbenik razvoja destinacije. Noćenja turista jesu svaka registrirana noć osobe (turista) u objektu koji pruža uslugu smještaja (prijavljena noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u sustavu eVisitor). Komunalni otpad je miješani komunalni otpad i odvojeno sakupljeni otpad. Javna usluga sakupljanja komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika od pojedinog korisnika i prijevoz i predaju tog otpada ovlaštenoj osobi za obradu takvoga otpada.
	Podpokazatelji	N/P
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer količine otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u odnosu na ukupne količine komunalnog otpada nastale u destinaciji u mjesecima s najnižom i najvišom turističkom aktivnosti F1 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone) F2 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) WTN – količina otpada po turističkom noćenju,	

	$WTN = \frac{F2N1 - F1N2}{T2N1 - T1N2}$ WRN – količina otpada po noćenju stanovnika, $WRN = \frac{1}{S} \left(\frac{T2F1 - T1F2}{T2N1 - T1N2} \right)$ WT – količina otpada nastalog zbog noćenja turista u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja noćenja u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (T2) i količine otpada po turističkom noćenju (WTN), $WT = T2 \times WTN$ WR – količina otpada od lokalnog stanovništva u destinaciji u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja stanovnika (S), broja dana u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (N2) i količine otpada po noćenju stanovnika (WRN), $WR = S \times N2 \times WRN$ omjer količine komunalnog otpada koji su proizveli turisti u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju i lokalno stanovništvo. $(Za promatrani period) = \frac{WT}{WR}$		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
Početna vrijednost (2024.)	2025.	2026.	2027.
GO-1 omjer (WT/WR): U vršnom mjesecu (kolovoz) turisti su proizveli oko 6,03 % otpada u odnosu na stanovnike			

Zaštita bioraznolikosti

Tablica 30. Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite) (BR-1)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira udio zaštićenih prirodnih područja (dalje u tekstu: ZPP) (kopnenih i morskih) i područja ekološke mreže Natura 2000, u ukupnoj površini destinacije (jedan ili više JLS-ova), te njihova struktura prema kategoriji zaštite.
	Opis	Turizam zasnovan na prirodi brzo raste, a jedan od ključnih faktora za iskustvo posjetitelja je kvaliteta okoliša. Bioraznolikost područja privlače turiste, posebno ona s infrastrukturuom koja omogućava pristupačnost. Očuvanje kopnene i morske bioraznolikosti ključno je za očuvanje značajnih ekonomskih koristi koje države ostvaruju od turizma. Udio zaštićenih područja ukazuje na aktivnosti

		vezane za očuvanje bioraznolikosti te na očuvanje, obnovu i održivu upotrebu ekosustava i njihovih usluga.	
	Podpokazatelji	– udio zaštićenih prirodnih područja i područja ekološke mreže Natura 2000 u ukupnoj površini destinacije – kategorije zaštićenih prirodnih područja u destinaciji	
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao udio površina zaštićenih područja u destinaciji u odnosu na ukupnu površinu destinacije i prema kategorijama zaštite temeljem zakona kojim se uređuje zaštita prirode.		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
Početna vrijednost (2024.)	2028.	2032.	2036.
Udio nacionalno zaštićenog područja (ZPP): 0,09 % Udio Natura 2000 područja: 21,90 % Ukupni udio zaštićenih područja (ZPP + Natura): 22,00 %			

Održivo upravljanje energijom

Tablica 31. Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije (UEN-1)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije, a temelji se na sezonalnosti potrošnje.
	Opis	Ovaj pokazatelj daje uvid u opterećenje energetske infrastrukture i potrebe implementacije održivih oblika energije. S obzirom na intenzivnu potrebu za energijom tijekom visoke sezone, posebice u Jadranskoj Hrvatskoj, važno je razmotriti stvarno opterećenje.
	Podpokazatelji	N/P

Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer finalne potrošnje el. energije po noćenju turista (kWh) u smještajnim objektima u odnosu na potrošnju el. energije po stanovniku destinacije (kWh). F1 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja F2 – ukupna finalna potrošnja el. energije kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim ostvarenim brojem noćenja T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) potrošnja električne energije po noćenju turista $= \frac{F2N1 - F1N2}{T2N1 - T1N2}$ potrošnja električne energije po noćenju turista $= \frac{1}{S} \left(\frac{T2F1 - T1F2}{T2N1 - T1N2} \right)$ omjer potrošnje električne energije po noćenju turista i stanovnika $= \frac{\text{potrošnja el. energije po noćenju turista}}{\text{potrošnja el. energije po noćenju stanovnika}} \times 100$		
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		
Početna vrijednost (2024.)	2025.	2026.	2027.
Potrošnja el. energije po noćenju turista (kWh/noćenje): -0,10 Potrošnja el. energije po noćenju stanovnika (kWh/osoba·dan): 0,0031 UEN-1 (omjer, %): -3221 %			

Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama

Tablica 32. Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika (UPK-1)		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se utvrđuje postoji li u destinaciji sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika	
	Opis	Članak 7. Pariškog sporazuma postavlja globalni cilj »poboljšanja sposobnosti prilagodbe, jačanja otpornosti i smanjenja ranjivosti na klimatske promjene«. Provedba nacionalnih i lokalnih planova prilagodbe, izgradnja kapaciteta i tehnologije te povećani financijski tokovi navedeni su kao ključni alati za provedbu aktivnosti prilagodbe. Sektor turizma je jedan od pet najranjivijih sektora na klimatske promjene. Stoga je uspostava sustava za procjenu izloženosti, otpornosti i rizika te provedbu mjera za prilagodbu klimatskim promjenama na svim razinama ključna za održivost turizma kao ključne gospodarske grane u Republici Hrvatskoj. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20) i Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19) reguliraju pitanje prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj.	
	Podpokazatelji	N/P	
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj je informacija o tome je li destinacija donijela dokumente (strategiju i/ili plan i/ili program) te koji je napredak/udio mjera u provedbi i/ili implementiranih mjera za prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena i procjenu rizika – DA/NE/udio mjera u provedbi i/ili implementiranih		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
Početna vrijednost (2024.)	2026.	2028.	2030.
NE			

5.3. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti

Turistički promet

Tablica 33. Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (TP-1)		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj dolazaka turista u destinaciji u mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom temeljem broja ostvarenih noćenja što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom kontekstu.	
	Opis	Priljev posjetitelja u turističku destinaciju predstavlja obvezni uzrok potrebe za upravljanjem održivošću destinacije. S obzirom na činjenicu da turizam predstavlja uglavnom sezonalnu aktivnost, ovim pokazateljem svakako valja uzeti u obzir razlike u priljevu posjetitelja unutar i van turističke sezone, pri čemu je priljev posjetitelja u periodu glavne, odnosno visoke turističke sezone najrelevantniji podatak za upravljanje održivošću destinacije.	
	Podpokazatelji	N/P	
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj je informacija o ukupnom broju dolazaka turista u destinaciji u mjesecu s najvećim brojem ostvarenih noćenja, te se broj direktno preuzima iz sustava eVisitor i služi kao pokazatelj.		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
Početna vrijednost (2024.)	2025.	2026.	2027.
170			

Tablica 34. Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (TP-2)

Pokazatelj	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (TP-2)		
Obilježja	Definicija	Pokazateljem se definira prosječan broj noćenja koje jedan turist ostvari u destinaciji.	
	Opis	Duljina boravka, odnosno prosječan broj noćenja koje turisti ostvaruju u destinaciji se može smatrati relevantnom informacijom za upravljanje destinacijom, poglavito u kontekstu suvremenih trendova skraćivanja duljine boravka, ali i s aspekta upravljanja ljudskim potencijalima potrebnim za održavanje ujednačene razine pružanja sveobuhvatne turističke usluge što se posebno odnosi na segment smještaja.	
	Podpokazatelji	- Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem ostvarenih turističkih noćenja - Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem ostvarenih turističkih noćenja - Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u komercijalnom smještaju - Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u nekomercijalnom smještaju	
Metodologija izračuna pokazatelja	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji = ukupan broj registriranih noćenja u destinaciji / ukupan broj dolazaka turista u destinaciju		
Učestalost mjerenja	Svake godine		
2024.	2025.	2026.	2027.
3,54	3,48		

Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu

Tablica 35. Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-1)		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj zaposlenih na mjesečnoj razini u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećoj nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (dalje u tekstu: NKD).	
	Opis	Budući da rad predstavlja obvezni proizvodni čimbenik uslužnih djelatnosti, izravno povezan s isporukom turističkog proizvoda odnosno usluge, povećanje ili smanjenje ukupnog broja zaposlenih osoba u središnjim turističkim djelatnostima (pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane) može posredno ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovanja gospodarskih subjekata općenito u svim turističkim djelatnostima.	
	Podpokazatelji	– Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema satima rada – Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane po spolu, godišnji prosjek – Prosjek broja zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u odnosu na ukupan broj zaposlenih (%)	
Metodologija izračuna pokazatelja	Podaci se preuzimaju iz službenih administrativnih izvora		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
Početna vrijednost (2024.)	2025.	2026.	2027.
Udio zaposlenih u djelatnostima 55 i 56 u ukupnom broju zaposlenih: 1,4 %			

Tablica 36. Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2)		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira poslovni prihod gospodarskih subjekata ostvaren tijekom godine u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećem NKD-u	
	Opis	Poslovni prihod izravno je povezan sa sposobnosti gospodarskih subjekata da isporuče turistički proizvod odnosno uslugu, pri čemu promjena u vremenu odnosno povećanje ili smanjenje poslovnog prihoda može ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovnog položaja gospodarskih subjekata uslijed internih ili eksternih razloga, ali i neizravno upućivati na položaj gospodarskih subjekata u svim turističkim djelatnostima na razini destinacije.	
	Podpokazatelji	– dodana vrijednost gospodarskih subjekata registriranih na području destinacije ostvarena tijekom godine – bruto dobit/gubitak gospodarskih djelatnosti registriranih na području destinacije ostvaren tijekom godine	
Metodologija izračuna pokazatelja	Podaci će na zahtjev biti dostupni u Ministarstvu		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
Početna vrijednost (2024.)	2025.	2026.	2027.
248.066,00			

5.4. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma

Turistička infrastruktura

Tablica 37. Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija (TI-1)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se vrši identifikacija i kategorizacija turističkih resursa na području destinacije, uključujući prirodne (parkovi, rezervati, pejzaži) i kulturno-povijesne/antropogene atrakcije (povijesni lokaliteti, muzeji, spomenici, nematerijalna baština).
	Opis	Identifikacija i kategorizacija turističkih resursa ključna je za razvoj održivog turizma jer omogućava efikasno upravljanje i očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Pruža temelj za kreiranje ciljanih marketinških strategija koje ističu jedinstvene atribute destinacije, privlačeći time odgovarajuće turiste. Osim toga, pomaže lokalnim zajednicama da razumiju i vrednuju svoju baštinu, potičući lokalno sudjelovanje i osvještavanje važnosti očuvanja tih resursa za buduće generacije.
	Podpokazatelji	- popisi kulturnih dobara (opcionalno, uključujući procjenu i naznaku ranjivosti) - identifikacija i popisivanje nematerijalne kulturne baštine - popis lokaliteta i dobara prirodne baštine s - naznakom vrste, stanja očuvanja i ranjivosti.
Metodologija izračuna pokazatelja		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje	
Početna vrijednost (2025.)		

Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	Crkva Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije, bivši pavlinski samostan i gostinjac (Z-882) Crkva Majke Božje Snježne (sv. Helene) (Z-1075) Crkva Pohodjenja Blažene Djevice Marije i kurija župnog dvora (Z-1075) Crkva sv. Florijana (Z-1104) Crkva sv. Ivana Krstitelja (Z-883) Crkva sv. Jurja (Z-885) Crkva sv. Tome (Z-1082) Lepoglavska čipka — nematerijalno dobro (Z-1833) Tradicijske vještine izrade predmeta od rogoza, ražene slame i komušina — Kamenica i Višnjica (Z-7449) Arheološko nalazište utvrda Kamenica (Z-5738)
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	Crkva Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije, bivši pavlinski samostan i gostinjac (Z-882) Crkva sv. Jurja (Z-885) Lepoglavska čipka (Z-1833) — UNESCO reprezentativna lista nematerijalne baštine
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	dodatno evidentirano na lokalnoj razini: Gazophylacium Ivana Belostenca — primjerak u Gradskoj knjižnici (P-4904) Arheološko nalazište Utvrda Lepoglava (P-4142) — preventivna zaštita
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	Gaveznicica – Kameni vrh-Upisnik zaštićenih područja (JU „Priroda Varaždinske županije“) Vršni dio Ivančice (HR2000371) – područje ekološke mreže Natura 2000 Vršni dio Ravne gore (HR2000369) – Natura 2000 Livade uz Bednju (HR2001409) – Natura 2000
2026.	

Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	
2027.	
Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	
2028.	
Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara	
Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja	
Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara	
Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH	

Održivo upravljanje destinacijom

Tablica 38. Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD -1)		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je definiran kao praćenje statusa implementacije Plana upravljanja, pri čemu je polazište terminski plan aktivnosti i njihove implementacije.	
	Opis	Postojanje Plana upravljanja preduvjet je destinacijskog razvoja za sva odredišta u Hrvatskoj, stoga je uspješna implementacija aktivnosti iz Plana polazište za održivo upravljanje destinacijom, te praćenja stanja upravljačkih aktivnosti.	
	Podpokazatelji	– Objavljeni dokument strategije i/ili akcijskog plana destinacije – Strategija/plan su jasno vidljivi i dostupni online – Udio implementiranih aktivnosti iz plana (Implementirana aktivnost je aktivnost koja je u potpunosti provedena, završena, te postoje informacije u učinku iste)	
Metodologija izračuna pokazatelja	$\frac{\text{Omjer implementiranih aktivnosti}}{\text{ukupni broj aktivnosti definiranih Planom}} \times 100$ Implementirane aktivnosti su one koje su u potpunosti završene, te za njih postoje mjerljivi rezultati provedbe.		
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje		
Početna vrijednost (2025.)	2026.	2027.	2028.
Vrijednost se upisuje nakon praćenja			

Održivo upravljanje prostorom

Tablica 39. Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS

Pokazatelj (kod pokazatelja)	Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1)		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih noćenja u smještaju destinacije unutar godine dana po izgrađenom hektaru zona stambene i ugostiteljsko-turističke namjene.	
	Opis	S obzirom da se turistička aktivnost može gotovo isključivo odvijati u zonama stanovanja (S) i zonama mješovite namjene (M1), te u zonama predviđenima za odvijanje ugostiteljsko-turističke namjene (T), sve druge građevinske zone nisu uključene u analizu. Nadalje, pritisak koji proizlazi iz korištenja prostora može se isključivo evidentirati kao pritisak na već izgrađena područja, te stoga u izračun ne ulaze planirana(neizgrađena) područja. U konačnici pritisak bi bilo poželjno evidentirati na godišnjoj razini, ali i na razini tromjesečja, da bi se utvrdilo pritisak u najopterećenijem dijelu godine.	
	Podpokazatelji	N/P	
Metodologija izračuna pokazatelja	TN – broj turističkih noćenja unutar destinacije ostvarenih u jednoj godini PS – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja (ha) PM – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama mješovite namjene (pretežito stambene namjene) (ha) PT – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama predviđenim za odvijanje ugostiteljsko-turističke aktivnosti – broj turističkih noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju po izgrađenoj građevinskoj površini $= \frac{TN}{PS + PM + PT}$		
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine		
Početna vrijednost (2024.)	2025.	2026.	2027.
3,28 noćenja po hektaru izgrađenog građevinskog područja			

6. Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima

Nakon provedene analize postojećeg stanja destinacije, uključujući prikupljene podatke, ocjenu njezine uspješnosti u lokalnom i širem okruženju te pregled pokazatelja održivosti na razini destinacije, potrebno je definirati razvojni smjer. On predstavlja ključni element plana upravljanja i mora biti usklađen s važećim strateškim dokumentima, prostornim planovima, planovima upravljanja kulturnom baštinom i ostalim relevantnim propisima.

U slučajevima kada strateški planovi ne predviđaju jasne ciljeve razvoja turizma, oni se postavljaju upravo kroz plan upravljanja destinacijom, temeljem provedene analize.

Razvojni smjer treba odražavati specifične lokalne okolnosti i razvojne prioritete te uključivati mjere i aktivnosti vezane uz infrastrukturu, promociju i ostale potrebe destinacije nužne za njegovo ostvarenje. Pri tome je ključno definirati ciljeve koji su ostvarivi u zadanom vremenskom okviru plana.

6.1. Razvojne potrebe i prilike - SWOT analiza

Kako bi se identificirale snage, slabosti, prilike i prijetnje Lepoglavi u kontekstu održivog upravljanja destinacijom korištena je SWOT analiza. U tom se smislu snage i slabosti odnose na unutarnje čimbenike, odnosno na one na koje grad može utjecati, dok se prilike i prijetnje odnose na vanjske čimbenike, odnosno one na koje sam grad nema direktnog utjecaja.

Prilikom provedbe SWOT analize sagledana je turistička ponuda i značajke konkurentskog okruženja te je analizirano više područja utjecaja: upravljanje i organizacija, turističke atrakcije, infrastruktura, razvijenost turističkog sektora te ljudski potencijali.

Tablica 40. Swot tablica

Snage	Slabosti
• Kulturna baština: sakralni i povijesni objekti, tradicionalni zanati (lepoglavska čipka) stvaraju prepoznatljiv imidž destinacije • Prirodne atrakcije: okruženje šumama, brežuljcima i planinama (Ivančica, Ravna Gora), uz zaštićena područja (geološki Gaveznicica) • Fosilni vulkan i nalazište ahata- područje Kamenog vrha (Gaveznicica) predstavlja fosilni vulkan nastao prije 22 milijuna godina. Ovo je područje poznato i kao prvo poznato nalazište poludragog kamena ahata u Hrvatskoj. • Dobra prometna povezanost: cesta D35 i blizina autoceste A2 te željeznička veza Zagreb–Varaždin • Snažan identitet i lokalna zajednica: tradicija čipkarstva i aktivna uključenost građana u turizam (manifestacije, OPG-ovi) • Iako mala, kvalitetna ponuda smještaja (apartmani, kuće za odmor)	• Demografski pad: značajno smanjenje broja stanovnika (2011.–2021. 16% manje) • Ograničeni kapaciteti: slaba razvijenost hotelske i ugostiteljske ponude te nedostatak organiziranih turističkih paketa • Slabo prepoznatljiva destinacija: potrebna je bolja marketinška strategija i partnerska suradnja

- Kaznionica- 170 godina postojanja bila i ostala sinonim za najstroži zatvor
- Poznata vina i slastice, med koji se proizvode u Kaznionici
- Jedinstvena gastro-atrakcija – restoran koji djeluje u sklopu kaznionice, s autentičnom lokalnom kuhinjom

Prilike

- EU fondovi i programi: natječaji za poboljšanje infrastrukture, interpretacijskih centara i promociju destinacije
- Trenutni trendovi turizma: rastući interes za održivi i kulturni turizam pruža mogućnost da se naglasi baština Lepoglave (čipka, samostan, priroda)
- Inter-regionalna suradnja: blizina Slovenije i turističkih centara (Varaždin, Zagreb) pruža priliku za razvoj zajedničkih ruta i događanja te povećanje dolazaka (npr. cikloturističke i planinarske rute - povezivanje destinacija)
- Osnaživanje lokalne zajednice: poticanje edukacije i poduzetništva

Prijetnje

- Depopulacija: nastavak negativnog demografskog trenda može prijetiti radnoj snazi i očuvanju nematerijalne baštine (lakše nestajanje zanata i običaja)
- Konkurencija: susjedne razvijenije destinacije i povećani zahtjevi turista za kvalitetom usluge
- Financijske i regulativne prepreke: nedostatak investicija i složeni regulatorni okviri mogu otežati realizaciju projekata

SWOT analiza u TOWS matrici

SWOT → TOWS	UNUTARNJE SNAGE (E) – jačamo	UNUTARNJE SLABOSTI (W) – uklanjamo
Od identificiranja unutarnjih snaga i slabosti, kao i vanjskih prilika i prijetnji, do identificiranja ključnih izazova i mogućih strategija za njihovo rješavanje	1. kulturna baština: brojni sakralni i povijesni objekti i tradicionalni zanati (lepoglavska čipka) stvaraju prepoznatljiv imidž destinacije 2. Prirodne atrakcije: okruženje šumama, brežuljcima i planinama (Ivančica, Ravna Gora), uz zaštićena područja (geološki Gaveznicica) 3. Fosilni vulkan i nalazište ahata-područje Kamenog vrha (Gaveznicica) 4. Dobra prometna povezanost	1. Demografski pad: značajno smanjenje broja stanovnika (2011.–2021. 16% manje) 2. Ograničeni kapaciteti: slaba razvijenost hotelske i ugostiteljske ponude te nedostatak organiziranih turističkih ruta 3. Slabo prepoznatljiva destinacija

	5. Snažan identitet i lokalna zajednica: tradicija čipkarstva i aktivna uključenost građana u turizam (manifestacije, OPG-ovi) 6. Iako mala, kvalitetna ponuda smještaja 7. Kaznionica 8. Poznata vina i slastice, med koji se proizvode u Kaznionici 9. • Jedinstvena gastro-atrakcija – restoran koji djeluje u sklopu kaznionice, s autentičnom lokalnom kuhinjom	
VANJSKE PRILIKE (O) – iskorištavamo 1. EU fondovi i programi 2. Trenutni trendovi turizma: rastući interes za održivi i kulturni turizam 3. Inter-regionalna suradnja cikloturističke i planinarske rute - povezivanje destinacija) 4. Osnaživanje lokalne zajednice	MAX-MAX strategija (S-O) Iskoristimo prednosti da iskoristimo prilike Promicati kulturnu, prirodnu i socijalnu baštinu kroz EU projekte: razviti interpretacijski centar „Kaznionica – život iza zidina“ koji bi prikazivao povijest, zanate i proizvode zatvorenika. Uvrstiti gastronomsku i zanatsku ponudu Kaznionice (vina, med, slastice, rukotvorine) u brendiranje destinacije – spoj baštine i društveno-odgovornog turizma. Organizirati tematske ture (npr. „Put identiteta Lepoglave“ – čipka, samostan, kaznionica, Gaveznicica).	MAX-MIN strategija (W-O) Kroz prilike uklanjamo slabosti Korištenjem EU fondova modernizirati i povećati kapacitete smještaja i ugostiteljstva (npr. mali obiteljski hoteli, kuće s pričom) Korištenjem EU fondova urediti prostor za društveno poduzetništvo u suradnji s Kaznionicom – radionice, suvenirnica i edukacijski centar. Povezati marketinške aktivnosti s pričom o transformaciji i rehabilitaciji kroz rad i kulturu, čime se jača imidž Lepoglave kao mjesta autentičnosti i humanosti
VANJSKE PRIJETNJE (T) – smanjujemo utjecaj 1. Depopulacija 2. Konkurencija: susjedne razvijenije destinacije i povećani zahtjevi turista za kvalitetom usluge 3. Financijske i regulativne prepreke: nedostatak investicija i složeni regulatorni okviri (prostor, baština) mogu otežati realizaciju projekata	MAX-MIN strategija (S-T) Koristimo snage kako bismo izbjegli prijetnje Razvijati turizam koji stvara dodatne ekonomske prilike i zadržava stanovništvo (npr. uključivanje lokalnih zanata, poljoprivrede i gastronomije u turističku ponudu) Iskoristiti snažan identitet i „priču“ Kaznionice kao diferencijacijski element u odnosu na druge destinacije. Ojačati partnerstvo Grada, Kaznionice i lokalnih poduzetnika kako bi se ublažile birokratske prepreke i omogućilo novo gospodarsko oživljavanje kroz turizam.	Strategija MIN-MIN (W-T) Minimiziramo slabosti kako bismo izbjegli prijetnje Postupno stvarati nove oblike turističke infrastrukture uz očuvanje prostora i baštine, kako bi se izbjegla prekomjerna urbanizacija Jačati lokalne kapacitete za pripremu i provedbu projekata kako bi se smanjila ovisnost o vanjskim partnerima i rizik od neuspjeha Ulagati u infrastrukturu urediti muzej ili interpretacijski centar s multimedijским sadržajima (audio-vizualne prezentacije, arhivske fotografije, snimljena svjedočanstva) koji posjetiteljima dočarava priče kaznionice bez kontakta sa zatvorenicima.

6.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma

Turizam u Lepoglavi ima višestruku društvenu, kulturnu i gospodarsku važnost. Iako danas još nije dominantna gospodarska grana, njegov se značaj očituje u očuvanju kulturne baštine, aktiviranju lokalne zajednice, stvaranju novih radnih mjesta i valorizaciji prirodnih resursa. Lepoglava raspolaže iznimnim potencijalima: samostanom pavlina kao nositeljem duhovnog i kulturnog identiteta, lepoglavskom čipkom upisanom na UNESCO-ov popis nematerijalne baštine, fosilnim vulkanom Gaveznicom i bogatom prirodnom okolinom, te Kaznionicom kao jedinstvenim društveno-povijesnim simbolom koji može postati primjer transformacije i društveno odgovornog turizma.

Turizam može doprinijeti diverzifikaciji gospodarstva, razvoju poduzetništva, jačanju lokalnog identiteta i povezivanju kulture, prirode i zajednice u jedinstvenu priču destinacije. Poseban naglasak stavlja se na regenerativni pristup, koji nadilazi održivost te usmjerava turizam prema pozitivnom utjecaju na ljude, prostor i zajednicu.

Načela i ciljevi turizma u okviru Plana upravljanja destinacijom grada Lepoglave temelje se na načelima održivog i regenerativnog razvoja te su usklađeni s Nacionalnim planom razvoja održivog turizma do 2030. godine, Strategijom razvoja Varaždinske županije, kao i vizijom razvoja grada Lepoglave – „zeleni grad, grad kulture, tradicije i očuvane prirode“ iz Strategije razvoja grada Lepoglave 2014.-2020.godine⁶³.

Identifikacija općih načela

1. Načelo održivosti
2. Načelo kvalitete
3. Načelo pristupačnosti
4. Načelo zadovoljstva
5. Načelo sigurnosti

1. Načelo održivosti turizma grada Lepoglave

Odnosi se na dugoročno očuvanje prirodnih, kulturnih i društvenih vrijednosti koje čine identitet Lepoglave, uz odgovorno korištenje resursa i očuvanje okoliša.

Načela okolišne održivosti:

- Očuvanje prirodnih područja poput Gaveznice, Ivanščice i Ravne Gore kroz regulirani pristup i edukativne sadržaje.
- Promicanje ekoturizma, održive mobilnosti i korištenja obnovljivih izvora energije.
- Poštivanje nosivog kapaciteta prostora i izbjegavanje prekomjerne urbanizacije.

Načela društvene održivosti:

- Jačanje lokalnog identiteta kroz očuvanje i interpretaciju lepoglavske čipke, pavlinske baštine i tradicije.
- Aktivno uključivanje lokalne zajednice, OPG-ova, udruga i poduzetnika u kreiranje turističke ponude.
- Korištenje Kaznionice kao mjesta edukacije, solidarnosti i društvene reintegracije – primjer turizma s društvenim utjecajem.

⁶³ Strategija razvoja grada Lepoglave 2014.-2020.

Načela ekonomske održivosti:

- Povećanje lokalne dodane vrijednosti kroz prodaju domaćih proizvoda, suvenira i usluga.
- Razvijanje poslovnih modela koji potiču društveno poduzetništvo i zapošljavanje lokalnog stanovništva.
- Korištenje EU fondova za modernizaciju infrastrukture i interpretacijskih centara.

2. Načelo kvalitete

Usmjereno na kontinuirano podizanje razine turističkih sadržaja, infrastrukture i usluge uz zadržavanje autentičnosti destinacije.

- Unaprjeđenje smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta kroz standardizaciju i poticanje kvalitete.
- Edukacija pružatelja usluga i razvoj programa interpretacije baštine (čipkarstvo, pavlini, kaznionica).
- Povezivanje kulturne, prirodne i gastronomske ponude u integrirane doživljaje (npr. ruta „od čipke do vulkana“).
- Razvoj proizvoda temeljenih na iskustvima i pričama mjesta.

3. Načelo pristupačnosti

Turizam u Lepoglavi mora biti uključiv, otvoren i dostupan svima.

- Osigurati pristupačne rute i sadržaje za osobe s invaliditetom.
- Digitalizirati ponudu kroz interaktivne vodiče, QR oznake i virtualne ture.
- Razvijati cjenovno pristupačne proizvode i aktivnosti kako bi destinacija bila privlačna različitim skupinama posjetitelja.
- Poboljšati javni prijevoz i održivu mobilnost prema atrakcijama (Gaveznica, samostan, čipka centar).

4. Načelo zadovoljstva

Turizam mora stvarati pozitivno iskustvo za posjetitelje, ali i za lokalno stanovništvo.

- Stvaranje autentičnih doživljaja kroz manifestacije poput Dana lepoglavske čipke i interpretativne ture kroz Kaznionicu i samostan.
- Aktivno uključivanje građana u osmišljavanje i provedbu turističkih projekata.
- Mjerenje zadovoljstva posjetitelja i zajednice te prilagodba ponude prema povratnim informacijama.

5. Načelo sigurnosti

Sigurnost posjetitelja i stanovnika preduvjet je za uspješan razvoj turizma.

- Održavanje sigurnih i uređenih javnih prostora, pješačkih staza i prometnica.
- Osiguranje zdravstvene zaštite i sanitarnih uvjeta u ugostiteljskim objektima.
- Uvođenje kriznih planova i edukacija za krizne situacije (poplave, požari).
- Suradnja s Kaznionicom i drugim institucijama u promoviranju sigurnosti i društvene odgovornosti.

Vizija i misija upravljanja turizmom grada Lepoglave

Strategijom razvoja grada Lepoglave 2014.-2020. definirana je vizija razvoja grada Lepoglave – „zeleni grad, grad kulture, tradicije i očuvane prirode.“ Ova vizija usklađena je s okvirom definiranim u Strategiji razvoja održivog turizma do 2030. godine, kao i s Nacionalnom razvojnom strategijom te temeljenim politikama Europske unije i trendovima Svjetske turističke organizacije.

Polazeći od vizije grada Lepoglave kao „zelenog grada, grada kulture, tradicije i očuvane prirode“, Plan definira novu viziju, misiju i strateške ciljeve usmjerene na razvoj konkurentne, prepoznatljive i održive turističke destinacije. Ovi ciljevi osiguravaju dugoročnu usklađenost turizma s razvojem lokalne zajednice, gospodarskim mogućnostima i zaštitom okoliša, stvarajući okvir za integrirano, odgovorno i participativno upravljanje destinacijom.

Vizija razvoja turizma opisuje željenu sliku destinacije u budućnosti i istodobno uvažava stvarne potencijale i ograničenja prepoznate kroz analize. Ona odgovara na pitanja gdje Lepoglava želi biti za nekoliko godina, kakva iskustva želi pružiti i po čemu se želi izdvajati na turističkom tržištu. Da bi vizija imala snagu, moraju je prihvatiti i zajednički provoditi svi dionici – lokalna samouprava, turistički sektor, civilno društvo i stanovništvo.

VIZIJA:

Do 2030. Grad Lepoglava će postati prepoznatljiva destinacija održivog i regenerativnog turizma koja čuva prirodnu i kulturnu baštinu te pruža autentična iskustva temeljena na lokalnim pričama, uključujući čipku, pavlinsko nasljeđe i Kaznionicu. Turizam će se razvijati kroz suradnju s građanima, poduzetnicima i ključnim dionicima, potičući obnovu zajednice i ruralnih područja, uz visoku kvalitetu boravka i bogato iskustvo posjetitelja.

MISIJA - do 2030 želimo:

1. Unaprijediti upravljanju turizmom, kroz kontinuiranu suradnju s poduzetnicima, građanima i ostalim ključnim dionicima,
2. unaprijediti i dodatno istaknuti imidž te vidljivost grada kao grada prirodne, kulturne i povijesne baštine te razviti iskustveni turizam temeljem priča i interpretacije Kaznionice i njezinih proizvoda,
3. integrirati načela održivosti kao ključnu odrednicu uspješnog razvoja turizma, kako bi turizam doprinio regeneraciji lokalne zajednice,
4. obnoviti potrebnu turističku infrastrukturu radi unapređenja kvalitete boravka i iskustva posjetitelja.

Do 2030. grad Lepoglava će biti prepoznatljiva destinacija održivog i regenerativnog turizma, koja spaja bogatu kulturno-povijesnu baštinu, iznimnu prirodnu okolinu i aktivno sudjelovanje lokalne zajednice. Vizija nadograđuje dosadašnje poimanje Lepoglave kao grada čipke i pavlinske baštine, integrirajući prirodne resurse – planinske masive Ravne gore i Ivančice s vidikovcima, šetnicama i legendama, rijeku Bednju i geološki spomenik Gaveznicu – s kulturnom baštinom pavlinskog reda, baroknim crkvama i UNESCO-ovom lepoglavskom čipkom.

Lepoglava će pružiti autentična iskustva temeljena na lokalnim pričama, uključujući Kaznionicu, čipku i pavlinsko nasljeđe, kao i adrenalinske letove iznad planina, planinarske ture do vidikovca Generalski stol, radionice čipke, posjete etno kućama u Višnjici i Purgi, degustacije vina i meda iz kaznioničkih vinograda te rekreaciju i edukaciju uz jezero Višnjica. Posjetitelji će kroz ove aktivnosti ne samo uživati u doživljaju, već i doprinositi obnovi prostora, jačanju zajednice i očuvanju identiteta grada.

Razvoj turizma temelji se na participativnom modelu upravljanja, u kojem lokalna zajednica, poduzetnici i civilni sektor kontinuirano surađuju s lokalnim vlastima. Lepoglava teži stvaranju turističke ponude koja je ekonomski, društveno i ekološki održiva, potiče regeneraciju lokalnih ekosustava, revitalizaciju ruralnih područja i resocijalizaciju zatvorenika. Infrastrukturna obnova i poboljšanje kvalitete turističkih usluga omogućit će visokokvalitetno iskustvo posjetiteljima i podržati razvoj inovativnih turističkih proizvoda.

Poseban naglasak stavlja se na integraciju mladih i civilnog društva u kreiranje i implementaciju turističkih programa, što osigurava dugoročnu održivost i lokalnu prihvaćenost razvoja turizma. Lepoglava želi postati destinacija koja se razlikuje po jedinstvenim iskustvima temeljima lokalnih priča – od Kaznionice, čipke i pavlinskog nasljeđa do adrenalinskih i gastronomskih doživljaja – sve u skladu s načelima održivog i regenerativnog turizma.

Vizija istovremeno gradi identitet Lepoglave kao zelenog grada, grada kulture, tradicije i očuvane prirode, destinacije koja svojim posjetiteljima nudi bogato iskustvo, autentičnost i interaktivnu edukaciju, dok lokalnoj zajednici donosi gospodarski, društveni i okolišni doprinos. Do 2030. Lepoglava će biti primjer grada koji kroz turizam razvija inkluzivnu, participativnu i regenerativnu destinaciju, čime doprinosi ukupnom razvoju teritorija i jača svoj prepoznatljiv identitet u Hrvatskoj i šire.

Ciljevi razvoja turizma grada Lepoglave

Razvoj turizma grada Lepoglave temelji se na ambiciji da se prirodna bogatstva, bogata povijesna baština i jedinstveni lokalni identitet pretvore u autentične doživljaje koji doprinose kvaliteti života stanovnika i dugoročno održivom razvoju. Polazišta se nalaze u strateškim dokumentima lokalne i regionalne razine – osobito u Strategiji razvoja Grada Lepoglave 2014.–2020. – kao i u aktualnom nacionalnom i europskom okviru definiranom Zakonom o turizmu (NN 48/23), Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030., Europskim zelenim planom i Tranzicijskim putem za turizam.

Plan upravljanja destinacijom grada Lepoglave 2026.–2030. predstavlja temeljni dokument kojim se razvoj turizma usmjerava prema održivosti, partnerstvu, inovacijama i regenerativnim praksama. Središnja ideja je da turizam ne bude samo gospodarska aktivnost, već alat za jačanje zajednice, revitalizaciju prostora i obnovu prirodnih i kulturnih resursa.

Za jasnu provedbu vizije i misije potrebno je ciljeve razvoja turizma Lepoglave definirati tako da obuhvaćaju ključne resurse destinacije, usmjere investicije i suradnju te pruže okosnicu za razvoj doživljajnih proizvoda. Donja razrada počinje od nulte točke i povezuje strateške ciljeve s konkretnim projektima i aktivnostima.

U skladu s tim, strateški ciljevi obuhvaćaju očuvanje okoliša, razvoj gospodarstva temeljenog na znanju, održivo korištenje prirodnih i kulturnih resursa, te jačanje društvenog kapitala. Poseban naglasak stavljen je na razvoj doživljajnog turizma, pri čemu se svaki cilj povezuje s konkretnim prioritetima, mjerama i aktivnostima.

Kako bi vizija i misija turizma Lepoglave postale operativne, ciljeve razvoja treba razraditi u konkretne strateške smjerove, prioritetne projekte i mjerljive aktivnosti.

1. Očuvanje i valorizacija prirodne i kulturne baštine
2. Razvoj autentičnih doživljaja i turističkih proizvoda
3. Održivo upravljanje, jačanje lokalne zajednice i društveno odgovornog turizma

Za jasnu provedbu vizije i misije potrebno je ciljeve razvoja turizma Lepoglave definirati tako da obuhvaćaju ključne resurse destinacije, usmjere investicije i suradnju te pruže okosnicu za razvoj doživljajnih proizvoda. Donja razrada počinje od nulte točke i povezuje strateške ciljeve s konkretnim projektima i aktivnostima.

Kvalitativni ciljevi razvoja Lepoglave

Iz vizije proistječu tri međusobno povezana cilja:

Cilj 1: Očuvati i valorizirati prirodnu i kulturnu baštinu

Lepoglava raspolaže iznimno vrijednom prirodnom i kulturno-povijesnom baštinom, koja uključuje planinske masive Ravne gore i Ivančice, pavlinski samostan, barokne crkve te UNESCO-ovu tradiciju lepoglavske čipke. Očuvanje i valorizacija ovih resursa temelj su dugoročnog i održivog razvoja turizma te važan preduvjet za očuvanje identiteta grada i kvalitete života lokalne zajednice.

Kako bi se ta baština kvalitetno zaštitila i približila posjetiteljima, potrebno je sustavno unapređivati opću i turističku infrastrukturu, uključujući redovito održavanje i jasno označavanje planinarskih staza, biciklističkih ruta i vidikovaca, uređenje pristupa do vidikovca Generalski stol te njegovo opremanje edukativnim i interpretacijskim platformama. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti obnovi i prilagodbi kulturnih objekata, poput pavlinskog samostana i baroknih crkava, uz poštivanje njihove povijesne i arhitektonske vrijednosti.

Razvoj smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta treba biti usklađen s lokalnom tradicijom, krajobrazom i načelima održivosti, kako bi se očuvao autentičan karakter destinacije. Dodatno, važno je unaprijediti digitalnu signalizaciju i interpretaciju baštine kroz suvremene alate, omogućujući posjetiteljima lakše razumijevanje i doživljavanje priča o pavlinima i lepoglavskoj čipki. Kvalitetno uređeno i interpretirano okruženje stvara preduvjete za održivi rast turizma, ali i za unapređenje svakodnevnog života stanovnika Lepoglave.

Cilj 2: Razviti autentične doživljaje i diversificirati turističke proizvode

Lepoglava treba nadograditi postojeće turističke atrakcije razvojem novih doživljaja i sadržaja utemeljenih na lokalnim pričama, identitetu i autentičnim iskustvima. Poseban naglasak stavlja se na razvoj interpretacije i storytellinga kao ključnih alata za povezivanje posjetitelja s prirodnom i kulturnom baštinom grada, osobito s pričama vezanim uz Kaznionicu, pavlinsko nasljeđe i tradiciju lepoglavske čipke.

Razvoj turističke ponude uključuje stvaranje tematskih ruta, poput „Puti pavlina i čipke“ i „Legendi Ivančice“, koje povezuju kulturne lokalitete, prirodne atrakcije i lokalne narative kroz interpretirane šetnje i vođene ture. Posebna pažnja posvetit će se razvoju tematskih izleta po Ivančici i Ravnoj gori uz angažman profesionalnih vodiča educiranih za interpretaciju baštine i lokalnih legendi. Time se dodatno jača doživljaj prostora i njegovih priča.

Aktivni turizam razvijat će se kroz programe paraglidinga na Ravnoj gori, trekking i MTB staze te organizirane outdoor programe prilagođene različitim ciljnim skupinama. Istodobno, otvaranje etno-kuća u Višnjici i Purgu omogućit će prezentaciju tradicionalnih zanata, alata, običaja i gastronomije kroz interaktivne radionice, čime se čuva nematerijalna baština i potiče sudjelovanje lokalne zajednice.

Posebnu nišu čini interpretacija Kaznionice i njezinih proizvoda. Planira se razvoj interpretativnih sadržaja vezanih uz kaznionicu, vinariju i pčelarstvo, kroz koje će posjetitelji upoznati Kaznionicu kao jedan identiteta grada Lepoglave na kojem počiva rad i život većine stanovnika Grada.

Turističko-rekreacijska zona Jezero Višnjica razvijat će se kao prostor za rekreaciju, edukaciju i događanja, s kružnom šetnicom, platformama za promatranje prirode, pozornicom za koncerte i javna događanja te radionicama o ekologiji i održivom ribolovu. Time se jača ekoturistička komponenta destinacije i proširuje ponuda za obitelji, škole i organizirane grupe.

Inovativnost u razvoju doživljaja dodatno će se poticati korištenjem digitalnih alata, poput AR i VR vodiča, digitalnih interpretacijskih sadržaja i online radionica čipke, kao i povezivanjem pojedinačnih proizvoda i aktivnosti u tematske turističke pakete. Suvremeni posjetitelji traže iskustva koja ih uključuju u lokalne priče, a Lepoglava se ovim pristupom želi jasno pozicionirati kao destinacija iskustvenog, održivog i regenerativnog turizma, prepoznatljiva po outdoor aktivnostima, tradicijskim vještinama i eno-gastronomiji povezanoj s pričom o Kaznionici.

Cilj 3: O snažiti održivo upravljanje, suradnju dionika i prepoznatljivost destinacije

Uspješna provedba vizije razvoja turizma u Lepoglavi ovisi o snažnoj suradnji dionika, učinkovitom i održivom upravljanju te ciljanoj i usklađenoj promociji destinacije. Turizam se promatra kao alat razvoja lokalne zajednice, a ne kao opterećenje za stanovništvo, zbog čega je ključno osigurati da koristi od turističkog razvoja budu ravnomjerno raspodijeljene i dugoročno održive.

Potrebno je dodatno ojačati kapacitete Turističke zajednice i lokalne samouprave za strateško planiranje, koordinaciju i upravljanje turizmom u skladu s načelima održivog i regenerativnog razvoja, uključujući uspostavu sustava praćenja ključnih pokazatelja održivosti, koji obuhvaćaju ekonomske, okolišne i društvene učinke turizma, kako bi se razvoj kontinuirano prilagođavao stvarnim potrebama zajednice i nosivim kapacitetima prostora.

Ključan element održivog upravljanja je umrežavanje svih relevantnih dionika u zajednički klaster doživljajnog turizma, koji povezuje Grad, Turističku zajednicu, Kaznionicu, udruge, OPG-ove, poduzetnike i građane. Kroz redovitu komunikaciju, zajedničko donošenje odluka i participativne procese jača se povjerenje među dionicima te se osigurava aktivno uključivanje lokalne zajednice u kreiranje i upravljanje turističkim proizvodima.

Razvoj ljudskih kapaciteta važan je preduvjet održivog turizma. Planira se provedba edukacijskih i programa osposobljavanja u područjima ugostiteljstva, vođenja tura, interpretacije baštine s ciljem povećanja zapošljivosti lokalnog te podizanja kvalitete usluga. Istodobno, poticat će se lokalno poduzetništvo kroz udruživanje OPG-ova, razvoj malih poslovnih subjekata u području smještaja, suvenira i vodičkih usluga te stvaranje zajedničkih turističkih proizvoda.

Prepoznatljivost Lepoglave gradit će se isticanjem njezinih jedinstvenih atributa kroz ciljane promotivne kampanje na domaćem i inozemnom tržištu, suradnju s regionalnim i nacionalnim turističkim institucijama te snažniji fokus na digitalni marketing. Time se osigurava usklađena promocija destinacije i jačanje njezina identiteta kao održive, iskustvene i uključive turističke destinacije.

6.3. Mjere i aktivnosti

Strateški ciljevi razvoja i upravljanja destinacijom grada Lepoglave integriraju ekonomske, ekološke i sociokulturne aspekte razvoja. Svaki cilj postavlja temelje za održivi turizam i omogućava destinaciji ostvarivanje punog potencijala. U okviru svakog od tri promatrana cilja, prioritete se operacionaliziraju kroz konkretne mjere i povezane aktivnosti, osiguravajući njihovu provedivost i dugoročnu održivost. U nastavku se ciljevi prikazuju kroz mjere (modularne skupine aktivnosti) i konkretne aktivnosti koje destinacija treba provesti do 2030.

Cilj 1 – Očuvati i valorizirati prirodnu i kulturnu baštinu

Mjera 1.1 – Očuvanje i obnova kulturne baštine

Aktivnosti	Ključne radnje i obrazloženje
Aktiviranje sakralne baštine	Revitalizirati barokne crkve (Sv. Marije, Sv. Trojice) i kapelice u Kamenici i Višnjici; razviti programe tematskih obilazaka. Uspostaviti digitalne vodiče koji interpretiraju freske Ivana Rangera i druge kulturne elemente.

Mjera 1.2 – Očuvanje i valorizacija prirodnih resursa

Aktivnosti	Ključne radnje i obrazloženje
Uređenje planinarskih i biciklističkih staza	Redovito održavati i označavati planinarske staze na Ivančici i Ravnoj gori, uključujući vidikovce. Povezati staze s biciklističkim rutama i signalizirati tematske priče (legende, flora i fauna).
Razvoj rekreacijsko-edukativne zone Jezero Višnjica	Urediti šetnicu, pozornicu na otvorenom, edukacijski centar o ekologiji i ornitologiji, te mogućnost najma sportskog materijala (kajaci, čamci).
Održivi pristup Generalskom stolu i Ravnoj gori	Urediti pristupne ceste i parkirališta na Generalskom stolu; postaviti edukativne platforme koje interpretiraju geologiju i povijest; urediti interpretacijske točke na Ravnoj gori.

Mjera 1.3 – Digitalizacija i interpretacija baštine

Aktivnosti	Ključne radnje i obrazloženje
Digitalna signalizacija i aplikacija	Razviti digitalnu platformu i aplikaciju „Lepoglava – grad doživljaja“ koja objedinjuje rute, objekte, manifestacije, smještaj i kušaonice; omogućiti rezervacije i kupnju karata.

Cilj 2 – Razviti autentične doživljaje i inovativne turističke proizvode

Mjera 2.1 – Razvoj tematskih ruta i doživljaja

Aktivnosti	Ključne radnje i obrazloženje
Tematske rute	Kreirati rute koje povezuju pavlinski samostan, sakralne objekte, Galeriju lepoglavske čipke i radionice; uključiti priče o nastanku čipke i UNESCO-voj zaštiti. Rute na Ivančici i Ravnoj gori obuhvaća legendu o vili na Ivančici, stazu prema vrhu „Vilinska špica“ i edukativne točke o geologiji.
Etnografske kuće i radionice	Otvoriti etno-kuće u Višnjici i Purgi u kojima će se prikazivati tradicijski alati, zanati i gastronomija; organizirati radionice čipke, pčelarstva i obrta, u suradnji s lokalnim OPG-ovima i udrugama.
Agro-turistički i enološki doživljaji	Urediti kušaonice vina i meda gdje posjetitelji mogu kušati nagrađivane sorte (npr. rajnski rizling, sauvignon, graševina, muškati žuti), med i ostale proizvode; degustacije treba popratiti jelima lokalne kuhinje (meso z tiblice, zagorska juha).

Mjera 2.2 – Aktivni turizam i rekreacija

Aktivnosti	Ključne radnje i obrazloženje
Paragliding i planinarski doživljaji	U suradnji s klubovima „Kolibri“ i „Let“ razviti paket tandem letova i tečajeva paraglidinga na Ravnoj gori; dodatno urediti uzletišta i edukativne sadržaje. Organizirati planinarske izlete s lokalnim vodičima duž staza na Ivančici i Ravnoj gori.
Biciklističke i trekking staze	Kreirati MTB i trekking rute povezujući Lepoglavu s okolnim selima (Višnjica, Kamenica, Bednja) i s regionalnim biciklističkim cestama; postaviti signalizaciju i odmorišta.
Turističko-rekreacijska zona	U Jezeru Višnjica osmisliti programe rekreacije (rent-a-bike, kajak), organizirati ekološke radionice, održavati kulturno-umjetničke i glazbene programe na pozornici na otvorenom.

Mjera 2.3 – Kulturno-edukativni programi

Aktivnosti	Ključne radnje i obrazloženje
Festival lepoglavske čipke	Jačati međunarodni festival čipke kroz promociju, izložbe i radionice za posjetitelje.
Turistifikacija kaznioničkih priča i proizvoda	Interpretativne ture o kaznionici – razviti vođene ture koje kombiniraju arhitektonsko naslijeđe pavlinskog samostana i zvjezdolikog zatvora iz 1914. godine. Ture bi uz stručnog vodiča uključivale multimedijalne prikaze života u samostanu i kaznionici, svjedočanstva povijesnih ličnosti koje su ondje boravile te prikaz današnjih programa rehabilitacije. Time se destigmatizira prostor kaznionice i posjetiteljima pruža cjelovito iskustvo. U interpretaciju uključiti lokalne vodiče i, gdje je primjereno, priče rehabilitiranih zatvorenika i bivših stražara kako bi prikazali osjetljivu temu kaznionice na etičan način.

Cilj 3 – Unaprijediti sustav upravljanja i jačati prepoznatljivost destinacije

Mjera 3.1 – Jačanje kapaciteta i koordinacija dionika

Aktivnosti	Ključne radnje i obrazloženje
Uspostava klastera doživljajnog turizma	Umrežiti dionike (turističku zajednicu, lokalnu samoupravu, OPG-ove, poduzetnike, kulturne institucije, klubove za paragliding, udruge, kaznionicu) u klaster koji će koordinirati razvoj proizvoda, marketing i standarde kvalitete; održavati redovite sastanke i radne skupine.
Razvoj sustava praćenja održivosti	Kreirati indikatore ekonomskog, društvenog i okolišnog utjecaja (broj posjetitelja, potrošnja, zadovoljstvo lokalne zajednice, razina očuvanosti prirode) i provoditi godišnja izvješća; koristiti digitalne alate za prikupljanje podataka.
Podrška turizma zajednici	Organizirati edukacije za turističke djelatnike i lokalno stanovništvo: interpretacija baštine, enologija, strani jezici; licencirati vodiče za osjetljive teme kaznionice.

Mjera 3.2 – Marketing i brendiranje

Aktivnosti	Ključne radnje i obrazloženje
Digitalna kampanja „Lepoglava – grad doživljaja“	Osmisliti digitalne marketinške kampanje (web, društvene mreže, video) koje naglašavaju ključne identitetske elemente: UNESCO čipka, pavlinska povijest, i kaznionička vina. Koristiti storytelling i osobne priče bivših djelatnika Kaznionice (npr. umirovljenih čuvara, tehničkog osoblja, vinogradara).
Suradnja s nacionalnim i regionalnim organizacijama	Uključiti se u promotivne programe Varaždinske županije, Hrvatske turističke zajednice i programe susjednih destinacija (Trakošćan, Ivanec, Krapina).
Pozicioniranje kaznioničke vinarije kao jedinstvenog brenda	Razviti komunikacijsku strategiju koja povezuje pavlinsko nasljeđe i rehabilitacijski program kaznionice; naglašavati nagrađene sorte vina (npr. sauvignon, rajnski rizling), med i ostale proizvode; organizirati PR događaje, enološke radionice i suradnju s restoranima i hotelima.

Razrađene mjere i aktivnosti omogućuju da se vizija o Lepoglavi kao regenerativnoj destinaciji pretoči u operativni plan. Naglasak se stavlja na očuvanje prirodnih i kulturnih resursa, razvoj autentičnih doživljaja i inovativnih proizvoda te jačanje suradnje svih dionika uz strateški marketing i sustav praćenja održivosti. Izvođenje ovih aktivnosti osnažit će identitet Lepoglave, doprinijeti gospodarskom rastu, očuvati kulturnu i prirodnu baštinu te poboljšati kvalitetu života lokalne zajednice.

7. Smjernice i preporuke za dionike razvoja

Plan upravljanja destinacijom mora sadržavati prijedlog smjernica i preporuka za razvoj ili unaprjeđenje destinacije u skladu s definiranim ciljevima, pokazateljima održivosti i razvojnim smjerom, za dionike u sustavu turizma i dionike u sustavu upravljanja turizmom. Smjernice trebaju prikazati zajednički koordinirani rad i aktivnosti svih uključenih dionika u razvoj turizma u smjeru održivosti.

7.1. Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave

Lokalna samouprava, odnosno Grad Lepoglava, ima ključnu ulogu u uspješnom razvoju turizma i održivom upravljanju destinacijom. Kao nositelj strateških i operativnih aktivnosti, Grad izravno utječe na kvalitetu turističke ponude, zadovoljstvo posjetitelja i dugoročni društveno-gospodarski prosperitet cijelog područja.

Predstavnici lokalne vlasti izuzetno su važni dionici u svakom razvojnom procesu jer su upoznati s problematikom lokalne zajednice i dobro poznaju njezine potrebe, potencijale i ograničenja. Vrlo često upravo Grad inicira razvojne projekte, djeluje kao pokretač suradnje među dionicima te kao glavni zagovaratelj i posrednik prema županijskim, državnim i europskim institucijama. Iako lokalna samouprava rijetko raspolaže s dovoljnim financijskim kapacitetima da samostalno provede sve razvojne aktivnosti, ona ima ključnu ulogu u pripremi projektne dokumentacije, koordinaciji dionika i privlačenju vanjskih izvora financiranja – od nacionalnih fondova do programa Europske unije.

Preduvjet za uspjeh je strateško razumijevanje doprinosa turizma društveno-ekonomskom razvoju i kvaliteti života lokalne zajednice. Grad Lepoglava zadužen je za oblikovanje dugoročne vizije razvoja turizma, usklađene s potrebama lokalnog stanovništva, načelima održivosti i smjernicama nacionalnih i europskih razvojnih politika.

U okviru svojih nadležnosti, Grad Lepoglava:

- razvija strateške dokumente i planove upravljanja koji definiraju ciljeve, prioritete i aktivnosti za održivi razvoj turizma,
- koordinira sve aktivnosti povezane s razvojem destinacije – od planiranja i provedbe investicija, preko promocije i razvoja turističkih proizvoda, do upravljanja resursima,
- osigurava razvoj i održavanje javne i komunalne infrastrukture, koja je preduvjet za privlačenje i zadržavanje posjetitelja,
- potiče ulaganja u kvalitetu prostora – uređenje javnih površina, očuvanje kulturne i prirodne baštine te unaprjeđenje vizualnog identiteta mjesta.

Grad uspostavlja i održava partnerske odnose s ključnim dionicima – turističkom zajednicom, ugostiteljima, kulturnim institucijama, obrazovnim ustanovama, civilnim društvom i lokalnim stanovništvom. Kroz zajedničko djelovanje ostvaruje se sinergija između gospodarstva, kulture, obrazovanja i turizma, čime se povećava konkurentnost destinacije i jača osjećaj zajedništva.

Grad Lepoglava odgovoran je i za zaštitu i očuvanje prirodne i kulturne baštine, što predstavlja jedno od temeljnih uporišta budućeg turističkog razvoja. Održivi pristup podrazumijeva da se sve turističke aktivnosti planiraju i provode na način koji ne ugrožava okoliš, već doprinosi njegovoj obnovi i valorizaciji.

U suradnji s Turističkom zajednicom i drugim relevantnim partnerima, Grad Lepoglava treba:

- izrađivati potrebnu prostorno-plansku, razvojnu i projektnu dokumentaciju za pojedine turističke zone i lokalitete,
- poticati interni marketing i podizanje svijesti građana o važnosti turizma te uložiti svakog pojedinca u stvaranju pozitivnog imidža destinacije,
- osigurati sustavnu stručnu i administrativnu podršku poduzetnicima i obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima zainteresiranima za uključivanje u turistički razvoj,
- povećavati učinkovitost rada gradskih službi s ciljem smanjenja administrativnih prepreka pri pokretanju turističkih i poduzetničkih inicijativa,
- pružati institucionalnu podršku investitorima i inicijativama za razvoj novih turističkih proizvoda, posebno u području kulturnog, edukativnog, ruralnog i outdoor turizma,
- kontinuirano ulagati u poboljšanje komunalne infrastrukture, s posebnim naglaskom na upravljanje otpadom, odvodnju otpadnih voda, održavanje čistoće i hortikulturno uređenje naselja,
- sudjelovati u organizaciji i sufinanciranju kulturnih i tradicijskih manifestacija koje obogaćuju turističku ponudu,
- razvijati i održavati tematske staze, biciklističke i pješačke rute koje povezuju prirodne, kulturne i povijesne atrakcije,
- podupirati lokalne proizvođače i OPG-ove kroz promociju autohtonih proizvoda i organizaciju eno-gastronomskih događanja,
- ulagati u edukaciju turističkih djelatnika i volontera radi podizanja kvalitete usluge i zadovoljstva posjetitelja,
- razvijati digitalne alate i platforme za promociju i upravljanje destinacijom (digitalni vodiči, e-mape, sustavi rezervacija).

Kroz strateško planiranje, koordinaciju, ulaganja i partnersku suradnju s dionicima, Grad Lepoglava oblikuje budućnost turizma unutar svojih administrativnih granica. Njegova je uloga ključna u stvaranju prepoznatljive, održive i uključive destinacije koja donosi koristi cijeloj zajednici – stanovnicima, posjetiteljima i gospodarstvu, uz očuvanje prirode i kulturnog identiteta koji čine Lepoglavu jedinstvenom.

7.2. Smjernice i preporuke za turističku zajednicu

Turistička zajednica grada Lepoglave ima ključnu ulogu u daljnjem razvoju turizma i promociji Lepoglave kao prepoznatljive, održive i autentične turističke destinacije s naglaskom na kulturu, prirodu i zajednicu. Kao operativno i koordinacijsko tijelo destinacijskog upravljanja, Turistička zajednica je središnji akter u stvaranju turističke ponude, razvoju novih proizvoda, komunikaciji s posjetiteljima te provedbi strateških ciljeva utvrđenih Planom upravljanja destinacijom.

Turistička zajednica Lepoglave trebala bi nastaviti razvijati i diversificirati turističku ponudu kroz nove, održive i iskustvene proizvode koji povezuju baštinu, kreativnost i aktivni boravak u prirodi. Posebno se preporučuje razvoj:

- Tematskih ruta i tura – usmjerenih na povijest pavlina, baštinu čipke, sakralnu i zatvorsku arhitekturu te prirodne posebnosti Ivančice i Ravne gore

- Autentičnih doživljaja – radionica izrade čipke, tradicijskog zanatstva, lokalne gastronomije i kulturne interpretacije
- Outdoor i rekreativnog turizma – promocijom planinarenja, biciklizma, nordijskog hodanja, penjanja i trail staza koje povezuju prirodne i kulturne točke interesa
- Edukativnih programa – kampova, volonterskih akcija i interpretacijskih radionica za mlade, učenike i studente
- Kulturnih manifestacija – poput Festivala čipke, Dana pavlina, likovnih kolonija i glazbenih događanja koji doprinose produženju sezone

U skladu s novim nacionalnim zakonodavnim okvirom i Strategijom održivog turizma RH do 2030. godine, Turistička zajednica grada Lepoglave ima važnu ulogu u promicanju održivosti i odgovornog turizma. Zajednica, u suradnji s Gradom Lepoglavom, treba:

- poticati razvoj ekološki prihvatljivih oblika smještaja i usluga,
- promovirati korištenje lokalnih i sezonskih proizvoda,
- podizati svijest stanovnika i posjetitelja o važnosti očuvanja okoliša, recikliranja i smanjenja upotrebe plastike,
- aktivno sudjelovati u projektima zaštite i valorizacije kulturne i prirodne baštine,
- pratiti i promovirati standarde održivosti kroz nacionalne i međunarodne certifikate (npr. Green Destinations, EU Ecolabel, ETIS).

Turistička zajednica treba jačati digitalnu prisutnost destinacije putem suvremenih komunikacijskih alata, kontinuirano razvijajući brend Lepoglave. Preporučene aktivnosti uključuju:

- aktivno korištenje društvenih mreža za storytelling i promociju lokalnih doživljaja,
- razvoj mobilne aplikacije „Visit Lepoglava“ s interaktivnim vodičem, mapama, kalendarom događanja i sustavom rezervacija,
- integraciju Lepoglave u digitalne platforme Varaždinske županije i regionalne turističke zajednice,
- kreiranje promotivnih kampanja usmjerenih na domaće goste, škole, kulturne udruge i ljubitelje aktivnog odmora.

Uspješan razvoj turizma ovisi o uključenosti lokalne zajednice. Turistička zajednica, u partnerstvu s Gradom, kulturnim ustanovama, udrugama i privatnim sektorom, treba poticati:

- zajedničke inicijative u razvoju turističkih proizvoda,
- uključivanje građana i lokalnih proizvođača u manifestacije i projekte,
- interne kampanje osvještavanja o važnosti turizma,
- edukacije i radionice o interpretaciji baštine, gostoljubivosti i održivosti.

Turistička zajednica ima obvezu uspostaviti sustav praćenja i evaluacije turističkih kretanja i učinaka u skladu s novim Zakonom o turizmu. To uključuje:

- redovito prikupljanje i analizu podataka o broju posjetitelja, noćenjima, zadovoljstvu turista i lokalnog stanovništva,
- praćenje ekonomskih, društvenih i okolišnih učinaka turizma,
- izvještavanje o provedbi Plana upravljanja destinacijom i njegovom ažuriranju,
- uvođenje mehanizama za upravljanje posjetiteljskim tokovima i kvalitetom iskustva.

Prema novom zakonskom okviru, Turistička zajednica grada Lepoglave ima pojačanu odgovornost i operativnu ulogu u razvoju i upravljanju destinacijom, osobito kroz:

- kreiranje i promicanje prepoznatljivog turističkog identiteta i brenda destinacije,
- izradu i provedbu Plana upravljanja destinacijom,
- sudjelovanje u razvoju i promociji novih turističkih proizvoda,
- koordinaciju dionika na lokalnoj i regionalnoj razini,
- suradnju s turističkim zajednicama drugih gradova i općina Varaždinske županije u promociji integralne ponude sjeverozapadne Hrvatske,
- usklađivanje lokalnih razvojnih aktivnosti s ciljevima održivog i regenerativnog turizma,
- transparentno upravljanje sredstvima te efikasno planiranje i izvještavanje.

Kroz strateški pristup, inovacije, digitalnu transformaciju i suradnju s lokalnim stanovništvom, Turistička zajednica grada Lepoglave može značajno doprinijeti prepoznatljivosti i konkurentnosti destinacije, stvarajući održiv i regenerativan model turizma koji donosi koristi svim dionicima – građanima, posjetiteljima i gospodarstvu.

7.3. Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i upravljanju destinacijom

Lokalna samouprava i Turistička zajednica trebaju razvijati i provoditi strategije održivog i regenerativnog turizma, koordinirati rad svih dionika kroz participativne platforme i klastere doživljajnog turizma te pratiti ključne pokazatelje održivosti, uključujući ekonomske, ekološke i društvene učinke. Također, važna je podrška u osiguravanju infrastrukture i interpretacijskih sadržaja te promicanje destinacije kroz ciljani marketing, digitalne kanale i suradnju s regionalnim i nacionalnim turističkim strukturama.

Kaznionica Lepoglava ima ulogu u razvoju destinacije kao nositelj autentičnih priča i proizvoda. Sudjeluje u kreiranju interpretacijskih sadržaja, istraživanju i dokumentiranju priča zatvorenika i zaposlenika te u razvoju tematskih tura i paketa koji povezuju kaznioničke priče s vinogradima, pčelarstvom, gastronomijom i kulturnom baštinom grada.

Civilno društvo i udruge trebaju aktivno sudjelovati u kreiranju turističkih proizvoda i interpretaciji lokalnih priča, sudjelovati u radionicama, forumima i konzultacijama te poticati uključivanje mladih i lokalnog stanovništva u turističke aktivnosti i edukacijske programe. Poduzetnici i OPG-ovi trebaju sudjelovati u razvoju autentičnih turističkih proizvoda, uključujući smještaj, suvenire, vodičke usluge i gastronomske ponude, te integrirati lokalne proizvode u tematske pakete, uz kontinuiranu edukaciju i podizanje kvalitete usluga.

Kultura, obrazovne i kreativne institucije imaju važnu ulogu u interpretaciji kulturne i prirodne baštine te organizaciji radionica, izložbi i edukativnih programa, uključujući digitalne alate za storytelling i AR/VR vodiče. Posjetitelji i lokalna zajednica ključni su u sudjelovanju u radionicama, turama, degustacijama i javnim događanjima, dajući povratne informacije i sudjelujući u participativnim procesima, čime doprinose razvoju destinacije i promiču autentičnost i održivost turizma u Lepoglavi.

8. Popis projekta

Plan upravljanja destinacijom sadrži popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije, od kojih su neki ujedno i projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije. Popis obuhvaća i projekte koji su identificirani kao projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije, sukladno zakonskoj definiciji. Prema odredbama Zakona o turizmu (ZOT), popis svih projekata iz plana upravljanja destinacijom dostavlja se nadležnom tijelu državne uprave za turizam radi upisa u službeni bazu projekata.

Kako bi se osiguralo transparentno i učinkovito praćenje realizacije projekata, za svaki projekt navode se minimalno sljedeći podaci: Naziv projekta – puni naziv projekta. Kratki opis – kratak opis predmeta i svrhe projekta. Status značaja – naznaka radi li se o projektu od posebnog značaja za razvoj destinacije. Doprinos održivosti – način na koji projekt doprinosi ostvarivanju pokazatelja održivosti destinacije (a za projekte od posebnog značaja i doprinos ostvarenju relevantnog strateškog ili posebnog cilja). Nositelj provedbe i lokacija – podaci o nositelju provedbe projekta i lokaciji provedbe. Vremenski okvir – planirani rok početka i završetka provedbe projekta. Ključne točke/milestone – ključne etape ostvarenja projekta s planiranim rokovima. Procijenjena vrijednost i izvori – ukupna procijenjena vrijednost projekta te vlastito financiranje i/ili mogući izvori financiranja. Status dokumentacije – status izrade potrebne studijske/projektne dokumentacije za projekt.

U nastavku su prikazane dvije skupine projekata: prvo projekti koji pridonose provedbi mjera za ostvarenje pokazatelja održivosti destinacije (8.1.), a zatim projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije (8.2.). Većina navedenih projekata trenutačno se nalazi u fazi projektne ideje ili ranog planiranja. Iznimka je Interpretacijski centar "Gaveznicica – Kameni Vrh", koji već ima izrađen idejni koncept i pokrenutu pripremu dokumentacije, što ga čini najistaknutijim konkretnim projektom u ovoj fazi plana.

U tablicama projekata uvedena je oznaka prioriteta (I–III) radi jasnog utvrđivanja važnosti i redoslijeda provedbe projekata. Prioritet I odnosi se na projekte od najveće važnosti za razvoj destinacije, koji izravno doprinose ostvarenju strateških ciljeva Plana te ključnih pokazatelja održivosti, odnosno projekte s najvećim očekivanim razvojnim, ekonomskim i društvenim učinkom. Prioritet II obuhvaća projekte srednje važnosti koji doprinose provedbi mjera Plana i unapređenju održivosti i kvalitete turističke ponude, ali imaju manju hitnost provedbe, zahtijevaju složeniju pripremu ili se planiraju provoditi fazno. Prioritet III odnosi se na projekte dugoročnijeg karaktera ili manjeg intenziteta učinka, koji su korisni za destinaciju i usklađeni s ciljevima Plana, ali se planiraju nakon provedbe projekata višeg prioriteta ili po ispunjenju potrebnih preduvjeta, uključujući izradu dokumentacije, osiguranje financiranja i partnerskih kapaciteta.

8.1. Projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti

Ova podsekcija obuhvaća sve projekte koji provode mjere definirane razvojnim smjerom destinacije i izravno doprinose postizanju pokazatelja održivosti na razini destinacije. Takvi projekti usmjereni su na očuvanje prirodne i kulturne baštine, jačanje lokalnih kapaciteta, edukaciju i izgradnju održivog turističkog okruženja. Projekti opisani u nastavku jasno navode svoju svrhu i doprinos održivom razvoju destinacije te navode nositelje i rokove provedbe, čime se osigurava usklađenost lokalne i regionalne razine planiranja.

Pojedini od ovih projekata mogu dobiti status “projekta od posebnog značaja” ako ispune dodatne kriterije propisane ZOT-om, iako trenutno većina njih ne doseže propisani prag vrijednosti.

To su projekti namijenjeni ostvarivanju mjera i pokazatelja održivosti, ali nisu nužno velike investicije niti imaju sve kriterije “posebnog značenja”. U Lepoglavi ih čine sljedeći projekti:

- Interpretacijske staze pavlinske baštine - Kaznionica – razvoj tematskih staza i doživljaja temeljenih na pavlinskoj baštini i pričama vezanim uz Kaznionicu.
- Kušaonica vina i meda iz Kaznionice – uređenje prostora za degustaciju lokalno proizvedenih vina i meda iz kaznioničkih vinograda.
- Etnografske kuće Višnjica i Purga – obnova tradicijskih kuća i prezentacija etnografskog naslijeđa (zanati, čipka, običaji).
- Paragliding i outdoor centar na Ravnoj gori – unaprjeđenje infrastrukture za paragliding i aktivni turizam na Ravnoj gori.
- Digitalna platforma i kampanja “Lepoglava – grad doživljaja” – razvoj digitalne platforme i promocijske kampanje destinacije s inovativnim sadržajima (AR/VR).
- Unapređenje Međunarodnog festivala čipke – modernizacija i internacionalizacija tradicionalnog festivala lepoglavske čipke novim sadržajima i tehnologijama.

Svi navedeni projekti provode mjere koje doprinose održivom razvoju destinacije i kvaliteti turističke ponude. Uglavnom je riječ o projektnim idejama u pripremi koje će postupno jačati ponudu i kapacitete destinacije.

Tablica 41. Projekt: Kušaonica vina i meda iz kaznionice

Naziv projekta	Kušaonica vina i meda iz kaznionice
Kratki opis	Adaptacija prostora za degustaciju nagrađivanih vina (sauvignon, rajnski rizling, graševina, muškati žuti, pinot bijeli/sivi/crni, traminac, silvanac, moslavac), meda, gina i ostalih proizvoda koje proizvode zatvorenici; program degustacija uz priču o vinariji
Doprinos održivosti	Novi turistički prihodi; rehabilitacija zatvorenika; promocija lokalne baštine
Nositelj provedbe	Kaznionica Lepoglava u partnerstvu s Gradom Lepoglavom i TZ-om
Ostali dionici	Lokalni restoran Ivančica; enolozi
Lokacija provedbe	Laz Brijeg, ugostiteljski objekt Ivančica
Vremenski horizont	Na Laz brijegu sagrađena kušaonica, priprema i uređenje 2026., otvorenje 2027.
Ključne točke projekta	Projektiranje, uređenje, obuka osoblja; promocija
Ukupna procijenjena vrijednost	Procjena u tijeku (ispod 500.000 €)
Okvirni izvori financiranja	EU fondovi ruralnog razvoja; ministarstvo pravosuđa; sponzori
Status dokumentacije	Još nije izrađeno, projekt je u idejnoj fazi
Prioritet	II

Tablica 42. Projekt: Etnografske kuće Višnjica i Purga

Naziv projekta	Etnografske kuće Višnjica i Purga
Kratki opis	Obnova i uređenje tradicijskih kuća s prikazom alata, namještaja i odjeće; radionice čipke i tradicijskih zanata; prezentacija lokalnih običaja i gastronomije
Doprinos održivosti	Očuvanje nematerijalne baštine; edukacija; nova turistička ponuda
Nositelj provedbe	Grad Lepoglava i Turistička zajednica
Ostali dionici	Mjesni odbori Višnjica i Purga; kulturne udruge
Lokacija provedbe	Sela Višnjica i Purga Lepoglavska
Vremenski horizont	Priprema 2026., radovi 2027.–2029.
Ključne točke projekta	Inventarizacija zbirki; obnova objekata; organizacija radionica; promocija
Ukupna procijenjena vrijednost	Bit će utvrđena projektnom dokumentacijom
Okvirni izvori financiranja	EU fondovi za kulturu i baštinu; proračun grada; donacije
Status dokumentacije	Potrebno izraditi projektno-tehničku dokumentaciju, projekt u idejnoj fazi
Prioritet	II

Tablica 43. Projekt: Paragliding i outdoor centar na Ravnoj gori

Naziv projekta	Paragliding i outdoor centar na Ravnoj gori
Kratki opis	Poboljšanje infrastrukture na dva uzletišta (sjever i jug) na Ravnoj gori; uređenje sanitarija i pristupnih puteva; organizacija tečajeva paraglidinga i MTB staza; međunarodna natjecanja
Doprinos održivosti	Razvoj aktivnog turizma; produženje turističke sezone; promocija zdravog života
Nositelj provedbe	Paragliding klubovi „Kolibri“ i „Let“; Grad Lepoglava
Ostali dionici	Sportske udruge; HGSS; lokalni OPG-ovi
Lokacija provedbe	Ravna gora (sjeverni i južni uzlet)
Vremenski horizont	Projektiranje 2026., izvedba 2026.–2030.
Ključne točke projekta	Izgradnja infrastrukture; licencirani tečajevi; promotivna događanja
Ukupna procijenjena vrijednost	Bit će definirana projektnom dokumentacijom
Okvirni izvori financiranja	Sportski fondovi; županija; sponzori
Status dokumentacije	Potrebno izraditi projektnu dokumentaciju, projekt u idejnoj fazi
Prioritet	I

Tablica 44. Projekt: Interpretacijske staze pavlinska baština – kaznionica

Naziv projekta	Interpretacijske staze pavlinska baština – kaznionica
Kratki opis	Lepoglava će nadograditi postojeće turističke atrakcije razvojem novih, autentičnih doživljaja utemeljenih na lokalnim pričama, prirodi i baštini. Poseban naglasak stavlja se na interpretaciju i storytelling. Razvoj turizma temelji se na pričama koje proizlaze iz stvarnog života i identiteta mjesta, osobito onima vezanima uz Kaznionicu, pavlinsko nasljeđe i lokalnu zajednicu.
	U tom kontekstu planira se istraživanje, prikupljanje i izrada kataloga priča zatvorenika i zaposlenika Kaznionice, koje će poslužiti kao temelj za razvoj interpretacijskih sadržaja i turističkih proizvoda. Na temelju tih priča razvit će se tematska ruta obilaska Lepoglave koja povezuje ključne lokacije grada, prirodne i kulturne znamenitosti te kaznioničku baštinu, uz suvremene interpretacijske metode. Posebna pažnja posvetit će se jačanju kapaciteta turističkih vodiča kroz edukacije iz interpretacije baštine i storytellinga, kako bi lokalne priče bile prenesene na autentičan, etičan i profesionalan način.
	Proizvodi Kaznionice, poput vina, meda i drugih lokalnih proizvoda, integrirat će se u turističku ponudu kroz degustacije, tematske ture i gastronomske programe, čime se dodatno naglašava povezanost turizma s lokalnim identitetom i procesima resocijalizacije. Tematsko brendiranje Lepoglave temeljit će se na ovim pričama i vrijednostima, a provodit će se kroz zajednički narativ destinacije koji će koristiti svi dionici u turizmu.
	Poseban fokus bit će na osnaživanju kapaciteta restorana, ugostitelja i ostalih turističkih dionika za provedbu tematskih aktivnosti i dosljedno korištenje brenda u svakodnevnom poslovanju, od jelovnika i uređenja prostora do komunikacije s gostima. Dugoročno se planira uspostava interpretacijskog centra Kaznionice kao središnjeg mjesta za prezentaciju povijesti, priča i suvremenih funkcija Kaznionice u razvoju grada. Uz to, razvit će se javni tematski sadržaji, poput interpretativnih šetnji i dječjih igrališta s elementima priča i edukacije, čime se osigurava uključivost, edukativna vrijednost i dostupnost sadržaja svim skupinama posjetitelja i lokalnog stanovništva.
Doprinos održivosti	Projekt uključuje edukaciju i certificiranje turističkih vodiča za kvalitetnu interpretaciju baštine i storytelling, kroz tematske edukacije o pavlinskoj povijesti, lepoglavskoj čipki, enologiji, kaznioničkoj baštini i etičkom vođenju.
Nositelj provedbe	Edukacija o baštini; društvena odgovornost; diverzifikacija ponude što produžuje boravak turista; jačanje kvalitete turističkog doživljaja; uključivanje lokalnih proizvoda potiče lokalnu ekonomiju i održivost zajednice
Nositelj provedbe	Turistička zajednica grada Lepoglave
Ostali dionici	Kaznionica; lokalni vinogradari; svi dionici u turizmu
Lokacija provedbe	Staze od samostana do Kaznionice, vinogradi, TKIC, restoran i ostali javni i privatni prostori
Vremenski horizont	Faza 1: istraživanje i dokumentiranje priča, izrada kataloga priča, osmišljavanje tematske rute i interpretacijskih točaka, pilot-edukacija vodiča, inicijalna integracija kaznioničkih proizvoda u ponudu; Faza 2: proširenje programa – dodatne edukacije i certifikacija vodiča, tematsko brendiranje Lepoglave uz uključivanje svih dionika, prilagodba ponude ugostitelja i drugih subjekata brendu, uspostava interpretacijskog centra Kaznionice, uređenje tematskih javnih sadržaja.
Ključne točke projekta	Priprema i jačanje kapaciteta, infrastrukturne dorade
Ukupna procijenjena vrijednost	Očekivano ispod 1 mil. €; projekt će se fazno financirati po komponentama

Okvirni izvori financiranja	EU fondovi (Interreg, ERDF); nacionalne potpore; gradski proračun
Status dokumentacije	Nije izrađeno, projekt je u idejnoj fazi
Prioritet	I

Tablica 45. Projekt: Digitalna platforma i kampanja „Lepoglava – grad doživljaja“

Naziv projekta	Digitalna platforma i kampanja „Lepoglava – grad doživljaja“
Kratki opis	Razvoj responzivne web stranice za centralizirane informacije i rezervacije; AR/VR sadržaji; kalendar manifestacija
Doprinos održivosti	Smanjenje tiskanih materijala; bolji nadzor posjetitelja; jačanje digitalne vidljivosti
Nositelj provedbe	Turistička zajednica grada Lepoglave
Ostali dionici	Tehnološki partneri; lokalni turistički subjekti
Lokacija provedbe	Virtualni prostor; koordinacijski ured u TKIC-u
Vremenski horizont	Koncept 2026., izrada i testiranje 2027., lansiranje 2027./28.
Ključne točke projekta	Definiranje funkcionalnosti; natječaj za izradu; testiranje; kampanja
Ukupna procijenjena vrijednost	Bit će definirana projektnim prijedlogom
Okvirni izvori financiranja	EU fondovi za digitalizaciju; gradski proračun; sponzori
Status dokumentacije	Projektni zadatak treba razviti; projekt u idejnoj fazi
Prioritet	II

Tablica 46. Projekt: Unapređenje Međunarodnog festivala čipke

Naziv projekta	Unapređenje Međunarodnog festivala čipke
Kratki opis	Modernizacija i internacionalizacija festivala čipke: nove izložbe, modni eventi, radionice čipke, znanstveni skupovi; suradnja s drugim UNESCO centrima
Doprinos održivosti	Očuvanje nematerijalne baštine; umrežavanje čipkarskih zajednica; produljenje boravka posjetitelja
Nositelj provedbe	Grad Lepoglava i Turistička zajednica uz potporu Ministarstva kulture
Ostali dionici	Čipkarske udruge; dizajneri; međunarodni partneri
Lokacija provedbe	Lepoglava (samostan, centar grada) i partner gradovi
Vremenski horizont	Osmišljavanje 2025., novo izdanje festivala 2026.; kontinuirano svake godine
Ključne točke projekta	Osnivanje organizacijskog odbora; izrada programa; provedba festivala; evaluacija
Ukupna procijenjena vrijednost	Varira po godinama
Okvirni izvori financiranja	Ministarstvo kulture; sponzori; proračun grada; turističke pristojbe

Status dokumentacije	Festival se održava; potreban strateški plan modernizacije
Prioritet	I

8.2. Projekti posebnog značenja za razvoj destinacije

Projekti od posebnog značaja jesu oni koje plan upravljanja destinacijom označi kao strateški važnu investiciju i koji izravno pridonose provedbi plana i strateškim ciljevima održivog razvoja turizma. Takav projekt mora ispuniti nekoliko uvjeta: doprinosti strateškom i/ili posebnom cilju, osiguravati mjerljiv pozitivni financijski učinak na turizam i povezane sektore, započeti provedbu u razdoblju važenja plana, imati najmanje izrađenu studijsku/projektnu dokumentaciju te vrijediti najmanje 1 000 000 eura. Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne ili regionalne samouprave, javna ustanova ili trgovačko društvo u većinskom javnom vlasništvu. Projekti od posebnog značaja imaju prednost pri sufinanciranju iz Fonda za turizam i ostalih namjenskih izvora ako ispunjavaju uvjete javnog poziva

U Lepoglavi se kao projekti od posebnog značaja mogu prepoznati:

Tablica 47. Projekti posebnog značenja za razvoj destinacije

Uređenje staza i vidikovac Generalski stol	Izgradnja isturene vidikovac-platforme na lokaciji Generalski stol te uređenje povezanih planinarskih i biciklističkih staza. Projekt povezuje prirodne resurse s aktivnim turizmom i trebao bi mjerljivo povećati posjećenost područja.
Razvoj rekreacijsko-edukativne zone Jezero Višnjica	Uređenje područja oko jezera Višnjica s kružnom stazom, otvorenom pozornicom i edukativnim sadržajima. Cilj je potaknuti ekoturizam i kreirati nove sadržaje koji će generirati prihode te produžiti boravak posjetitelja
Interpretacijski centar Gaveznicica – Kameni Vrh	Planirana izgradnja modernog interpretacijskog centra uz geološki fenomen fosilnog vulkana Gaveznicica. Multimedijalni postav posvećen vulkanizmu, mineralima (ahati) i bioraznolikosti doprinosi očuvanju geobaštine i stvara jedinstvenu atrakciju. Ovaj projekt je i najveća investicija u Planu te ima jasno istaknut status projekta od posebnog značaja.

Navedeni projekti predstavljaju strateške investicije za Lepoglavu te se očekuje da će njihova realizacija imati dalekosežne pozitivne učinke na turističku ponudu, prepoznatljivost destinacije i lokalni ekonomski razvoj. Posebno valja istaknuti Interpretacijski centar Gaveznicica – Kameni Vrh kao projekt s već postojećim idejnim rješenjem i započetom pripremom dokumentacije, što demonstrira spremnost za provedbu i značaj koji mu se pridaje. Ostali projekti od posebnog značaja također su planirani za pokretanje tijekom razdoblja 2026.–2030., uz trenutno intenziviranje izrade potrebnih studija i projekata.

U nastavku je dan pregled svih planiranih projekata destinacije Lepoglava za razdoblje 2026.–2030., s osnovnim parametrima koji olakšavaju njihovu provedbu i praćenje. Za svaki projekt navedeni su: naziv i cilj/ opis, status značaja, doprinos održivosti/strateškim ciljevima, nositelji i lokacija, okvirni vremenski plan, ključni koraci, procijenjena vrijednost s mogućim izvorima financiranja te status dokumentacije.

Tablica 48. Projekt: Uređenje staza i vidikovac na Generalskom stolu

Naziv projekta	Uređenje planinarskih i biciklističkih staza te vidikovac „Generalski stol“
Kratki opis	Obnova i označavanje staza na Ivančici i Ravnoj gori; izgradnja isturene platforme na Generalskom stolu koja pruža pogled na Ivančicu, Ravnu goru i dolinu Bednje; uređenje pristupnih puteva i pozornice; edukativne ploče
Doprinos održivosti	Poticanje aktivnog turizma; usmjeravanje posjetitelja; očuvanje prirode
Nositelj provedbe	Hrvatske šume; Planinarsko društvo „Ivančica“; TZ Lepoglave
Ostali dionici	Lokalne udruge; sportski klubovi
Lokacija provedbe	Ivančica, Ravna gora, Generalski stol
Vremenski horizont	Planiranje 2026., izvedba 2027.–2028.
Ključne točke projekta	Analiza trasa; dizajn signalizacije; izgradnja vidikovca; promocija
Ukupna procijenjena vrijednost	Očekivano ≥ 1 milijun € ukupno
Okvirni izvori financiranja	EU programi suradnje; nacionalni i županijski fondovi; sponzori
Status dokumentacije	Projektni program i dozvole potrebni, projekt je u idejnoj fazi
Prioritet	II

Tablica 49. Projekt: Razvoj rekreacijsko-edukativne zone Jezero Višnjica

Naziv projekta	Razvoj rekreacijsko-edukativne zone „Jezero Višnjica“
Kratki opis	Uređenje zone oko Jezera Višnjica: kružna staza s manjim vidikovcima, pozornica na otvorenom, edukacijski paviljon i radionice; razvoj ekoturizma i sportskih sadržaja
Doprinos održivosti	Poticanje boravka u prirodi; edukacija o ekologiji; jačanje ruralnog turizma
Nositelj provedbe	Grad Lepoglava
Ostali dionici	Lokalne udruge; OPG-ovi; privatni poduzetnici
Lokacija provedbe	Jezero Višnjica i okolna naselja Donja/Gornja Višnjica, Bednjica, Zlogonje, Zalužje
Vremenski horizont	Planiranje 2026., fazna izgradnja 2027.–2030.
Ključne točke projekta	Izrada koncepta; izgradnja staze i pozornice; postavljanje edukativnih sadržaja; promocija
Ukupna procijenjena vrijednost	Procjenjuje se da će ukupna investicija biti veća od 1 milijun €
Okvirni izvori financiranja	EU fondovi za ruralni razvoj; proračun grada; sponzorstva
Status dokumentacije	Projekt u idejnoj fazi
Prioritet	II

Tablica 50. Projekt: Interpretacijski centar Gaveznic – Kameni Vrh

Naziv projekta	Interpretacijski centar Gaveznic – Kameni Vrh
Kratki opis	Izgradnja i opremanje centra uz fosilni vulkan Gaveznic; multimedijalne simulacije erupcija, interaktivna „soba ahata“, 3D model Ivančice i „svemirska vaga“; edukacijski prostor, radionice za djecu (ispiranj „zlata“, izrada razglednica)
Doprinos održivosti	Interpretacija geobaštine; edukacija o vulkanizmu i bioraznolikosti; razvoj off-season turizma
Nositelj provedbe	Turistička zajednica Lepoglave; TKIC d.o.o.; Hrvatski prirodoslovni muzej
Ostali dionici	Varaždinska županija; geološki stručnjaci
Lokacija provedbe	Gaveznic – Kameni Vrh, Lepoglava
Vremenski horizont	Projektiranje 2026./2027.
Ključne točke projekta	Izrada projektnog plana; osiguranje financija; građevinski radovi; razvoj postava i edukacije
Ukupna procijenjena vrijednost	≈8 mil. EUR (procjena prema službenom planu)
Okvirni izvori financiranja	EU fondovi za geobaštinu; nacionalni fondovi; županijski i gradski proračun
Status dokumentacije	Idejni koncept postoji; glavni projekt i dozvole u pripremi
Prioritet	I

9. Popis izvora

Državni zavod za statistiku (2021) Stanovništvo prema spolu po gradovima i općinama. Zagreb: DZS.

Državni zavod za statistiku (2022) Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. Zagreb: DZS.

Državni zavod za statistiku (2023) Turizam u brojkama 2023. Zagreb: DZS.

Državni zavod za statistiku (2024) Turizam u brojkama 2024. Zagreb: DZS.

Europska komisija (2019) Europski zeleni plan. Bruxelles: Europska komisija.

Europska komisija (2022) Tranzicijski put za turizam. Bruxelles: Europska komisija.

Republika Hrvatska (2019) Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja. Narodne novine, 127/19.

Republika Hrvatska (2023) Zakon o turizmu. Narodne novine, 48/23.

Republika Hrvatska (2020) Zakon o održivom gospodarenju otpadom. Narodne novine, 94/13, 73/17, 14/19, 98/19.

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja (2013) Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti. Narodne novine, 78/13.

Ministarstvo turizma i sporta (2024a) Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom. Narodne novine, 112/24.

Ministarstvo turizma i sporta (2024b) Pravilnik o sadržaju i metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom. Narodne novine, 4/24.

Ministarstvo turizma i sporta (2024c) Smjernice i upute za izradu Plana upravljanja destinacijom. Zagreb: MINTS.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (2021) Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. Zagreb.

Ministarstvo turizma i sporta (2022) Strategija razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. Zagreb.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2020) Strategija prilagodbe klimatskim promjenama do 2040. godine s pogledom na 2070. Narodne novine, 46/20.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2022) Program digitalne transformacije Hrvatske. Zagreb.

Grad Lepoglava (2003) Prostorni plan uređenja Grada Lepoglave. Lepoglava.

Grad Lepoglava (2014) Strategija razvoja Grada Lepoglave 2014.–2020. Lepoglava.

Grad Lepoglava (2023) IV. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Lepoglave – obrazloženje. Lepoglava.

Grad Lepoglava (2024) Osnovna evidencija kulturnih dobara na području Grada Lepoglave. Lepoglava.

Grad Lepoglava (2024) Pametna i održiva rješenja – Smart City Lepoglava. Lepoglava.

Varaždinska županija (2015) Strategija razvoja turizma Varaždinske županije 2015.–2025. Varaždin.

Varaždinska županija (2021) Strategija razvoja Varaždinske županije 2021.–2027. Varaždin.

Varaždinska županija (2024) Plan gospodarenja otpadom Varaždinske županije 2024.–2029. Varaždin.

Hrvatska turistička zajednica (2024) eVisitor – turistički promet Grada Lepoglave 2019.–2024. Zagreb.

Institut za turizam (2023) TOMAS Hrvatska 2022/2023. Zagreb.

Institut za turizam (2024) Indeks turističke razvijenosti jedinica lokalne samouprave. Zagreb.

Hrvatska elektroprivreda (2024) Podaci o potrošnji električne energije – Grad Lepoglava. Zagreb.

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (2024) Telekomunikacijska infrastruktura i pokrivenost – Grad Lepoglava. Zagreb.

ISGO – Informacijski sustav gospodarenja otpadom (2025) Izvješće o komunalnom otpadu za 2024. Zagreb: Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije.

DVOKUT ECRO d.o.o. (2022) Elaborat zaštite okoliša – biciklistička infrastruktura Bednja i Lepoglava. Zagreb.

Markušić, S. i Herak, M. (1999) 'Seismic zoning of Croatia', Natural Hazards, 18, str. 269–285.

Hrvatski planinarski savez (bez godine) Ravna gora – vrh Piramida. Dostupno na službenim stranicama HPS-a.

Planinarenje.hr (bez godine) Staza Lepoglava – Ivančica. Dostupno na: <https://www.planinarenje.hr>

Turistička zajednica Grada Lepoglave (2019–2024) Godišnja izvješća. Lepoglava.

Turistička zajednica Grada Lepoglave (2025) Službena mrežna stranica. Dostupno na: <https://www.lepoglava-info.hr>

TKIC d.o.o. (bez godine) O organizaciji. Lepoglava.

RestaurantGuru (2025) Najbolji restorani u Lepoglavi. Dostupno na: <https://restaurantguru.com>

Taste of Adriatic (2024) Arbovin – awarded mix of wine and forest. Dostupno na službenoj mrežnoj stranici.

OPG Mađar (bez godine) Kušaonica. Dostupno na službenim kanalima OPG-a.

Agro turistički klaster Lepoglava (bez godine) Službena mrežna stranica.

Popis tablica

Tablica 1. Ključni dionici i njihove uloge u upravljanju destinacijom grada Lepoglave	4
Tablica 2. Profil odredišta: Lepoglava.....	9
Tablica 3. Broj stanovnika po naseljima	11
Tablica 4. Državne ceste	17
Tablica 5. Županijske i lokalne ceste	17
Tablica 6. Pregled željezničke infrastrukture na području grada Lepoglave	19
Tablica 7. Pregled smještajnih objekata i kapaciteta na području destinacije.....	23
Tablica 8. Pregled inozemnih tržišta – dolasci i noćenja	25
Tablica 9. Dolasci i noćenja – tržište domaćih gostiju	25
Tablica 10. Pregled stranih gostiju 2019.–2024.	26
Tablica 11. Pregled domaćih gostiju 2019.–2024.....	27
Tablica 12. Pregled dolazaka i noćenja turista po mjesecima 2024.	28
Tablica 13. Ključni pokazatelji sezonalnosti, usporedno s Varaždinskom županijom	29
Tablica 14. Pregled značajnih ugostiteljskih objekata na području grada Lepoglave	29
Tablica 15. Tablični prikaz izazova i preporuka digitalne transformacije – Grad Lepoglava	33
Tablica 16. Preporuke za daljnji razvoj digitalne transformacije.....	34
Tablica 17. Interesne skupine turista grada Lepoglave	48
Tablica 18. Konkurentski krug Lepoglave	50
Tablica 19. Prirodni resursi i okoliš grada Lepoglave	56
Tablica 20. Kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara RH – grad Lepoglava	57
Tablica 21. Osnovna evidencija kulturnih dobara na području grada Lepoglave.....	58
Tablica 22. Manifestacije i turističko-kulturni događaji grada Lepoglave	59
Tablica 23. Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone	66
Tablica 24. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom.....	67
Tablica 25. Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji	68
Tablica 26. Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom	70
Tablica 27. Broj organiziranih turističkih ambulanti.....	71

Tablica 28. Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije	73
Tablica 29. Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji	75
Tablica 30. Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije	76
Tablica 31. Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije	77
Tablica 32. Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika	79
Tablica 33. Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem	80
Tablica 34. Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (TP-2). Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.	
Tablica 35. Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane.....	82
Tablica 36. Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	83
Tablica 37. Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija	84
Tablica 38. Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom	87
Tablica 39. Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS	88
Tablica 40. Swot tablica.....	89
Tablica 41. Projekt: Kušaonica vina i meda iz kaznionice	107
Tablica 42. Projekt: Etnografske kuće Višnjica i Purga	108
Tablica 43. Projekt: Paragliding i outdoor centar na Ravnoj gori.....	108
Tablica 44. Projekt: Interpretacijske staze pavlinska baština – kaznionica	109
Tablica 45. Projekt: Digitalna platforma i kampanja „Lepoglava – grad doživljaja“	110
Tablica 46. Projekt: Unapređenje Međunarodnog festivala čipke.....	110
Tablica 47. Projekti posebnog značenja za razvoj destinacije	111
Tablica 48. Projekt: Uređenje staza i vidikovac na Generalskom stolu	112
Tablica 49. Projekt: Razvoj rekreacijsko-edukativne zone Jezero Višnjica	112
Tablica 50. Projekt: Interpretacijski centar Gaveznicica – Kameni Vrh.....	113

Popis slika

Slika 1. Shematski prikaz postupka izrade i usvajanja Plana upravljanja destinacijom grada Lepoglave	4
Slika 2. Shematski prikaz strukture dokumenta	7
Slika 3. Položaj grada Lepoglave u Varaždinskoj županiji	10
Slika 4. prosječna duljina boravka domaćih i stranih turista u Lepoglavi po godinama.....	27
Slika 5. Izvori informiranja turista o putovanju u sjevernu Hrvatsku	44
Slika 6. Grafički prikaz - Udio noćenja po tržištima u 2024. godini – Varaždinska županija.....	45
Slika 7. Grafički prikaz – Udio domaćih i stranih gostiju u ukupnom broju posjetitelja	46
Slika 8. Struktura stranih gostiju prema zemlji podrijetla	46

Korištene kratice

DZS	Državni zavod za statistiku
EU	Europska unija
EK	Europska komisija
FINA	Financijska agencija
HEP	Hrvatska elektroprivreda
HPS	Hrvatski planinarski savez
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
HAKOM	Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti
JLS	Jedinica lokalne samouprave
UP	Urbano područje
NN	Narodne novine (službeni državni glasnik RH)
RH	Republika Hrvatska
EU	Europska unija
DVD	Dobrovoljno vatrogasno društvo (DVD)
REA	Regionalna energetska agencija Sjever
JU	Javna ustanova (npr. JU Priroda Varaždinske županije)
HGK	Hrvatska gospodarska komora
FINA	Financijska agencija
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
HEP	Hrvatska elektroprivreda
HAKOM	Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti
JLS	jedinica lokalne samouprave
UP	urbano područje
UNESCO	Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO)
EUSAIR	EU strategija za jadransko-jonsku regiju (EU Strategy for the Adriatic and Ionian Region)
DMO	Destination Management Organization (organizacija za upravljanje destinacijom, npr. lokalna turistička zajednica)
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (strateški alat, analiza snage, slabosti, prilike, prijetnje)
TOWS	strateška matrica sučeljavanja elemenata SWOT analize (Threats, Opportunities, Weaknesses, Strengths)

SRT	Sustainability Rating Tool (alat za ocjenjivanje održivosti (DECK metodologija))
WiFi4EU	inicijativa Europske komisije WiFi4EU (besplatan Wi-Fi na javnim prostorima)
TZGV	Turistička zajednica Grada Varaždina
HTZ	Hrvatska turistička zajednica (nacionalna turistička organizacija)
ICCA	International Congress and Convention Association (Međunarodno udruženje kongresa i konvencija)
ISGO	Informacijski sustav gospodarenja otpadom
ECTN	European Cultural Tourism Network (Europska mreža kulturnog turizma)
UCCN	UNESCO Creative Cities Network (UNESCO-ova Mreža kreativnih gradova)
ITU	Integrirana teritorijalna ulaganja (ITU mehanizam za urbana područja)
eVisitor	centralni informacijski sustav za evidenciju turističkog prometa (HTZ)
TIC	Turistički informativni centar
TKIC	Turističko kulturno informativni centar
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
MUP	Ministarstvo unutarnjih poslova
MINTS	Ministarstvo turizma i sporta
MINGOR	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU